

BÁO CÁO ĐỒNG TÂM REPORT

Phạm Đoàn Trang & Will Nguyễn

tử hình
 tử hình
 chung thân
 16 năm tù
 2 năm tù
 13 năm tù
 5 năm tù
 5 năm tù
 5 năm tù
 6 năm tù
 3 năm tù treo
 3 năm tù treo
 3 năm tù treo
 3 năm tù treo
 5 năm tù
 3 năm tù
 5 năm tù treo
 3 năm tù treo
 3 năm tù
 3 năm tù
 3 năm tù treo
 30 tháng tù treo
 24 tháng tù treo
 30 tháng tù treo
 18 tháng tù treo
 15 tháng tù treo
 15 tháng tù treo
 15 tháng tù treo
 15 tháng tù treo

DONG TAM REPORT

This is a report on the violent government attack against Dong Tam village (near Hanoi, Vietnam) on January 9, 2020. The attack was the culmination of a long-running land dispute and resulted in the death of the village leader, three police officers, and the arrest of more than two dozen villagers.

On September 7, 2020, these villagers were brought to preliminary trial in Hanoi, where they were handed two death sentences, one life sentence, and more than 80 years of prison.

This report reaches the conclusion that this event is the largest peacetime land dispute in Vietnam in terms of troop deployment, public awareness, and deaths; it also highlights concerns about police brutality, abuse of power, and the contradictory concept of the “people’s ownership of land” in Vietnam.

Edited by: **Pham Doan Trang - Will Nguyen**
September 2020

ABOUT THE AUTHORS:

Pham Doan Trang is a Vietnamese journalist and democracy activist. After graduating from Hanoi Foreign Trade University in 2001 with a degree in International Economics, she worked in print media, TV production, and publishing. She is now working as an editor for *Luat Khoa*, a Vietnamese magazine that focuses on political and legal issues in Vietnam.

Trang is the author and co-author of many books, including *“Anh Ba Sam”*, *“From Facebook down to the Street”*, *“An Overview of the Marine Life Disaster in Vietnam”* (2016), *“A Handbook of Non-violent Resistance Techniques”*, *“Politics for the Common People”* (2017), *“Learning Public Policy through the Issue of Special Economic Zones”* (2018), and *“Politics of a Police State”* (2019).

Will Nguyen is a writer and Vietnamese democracy activist. He works with civil society groups in the Asia-Pacific region, training activists, translating dissident works and news stories, and rallying international support in pursuit of political reform in Vietnam.

He graduated from Yale University in 2008 with a Bachelor’s in East Asian Studies, and in 2018, after completing his Master in Public Policy at the National University of Singapore, was arrested and briefly imprisoned in Vietnam for his role in nationwide protests.

REPORT CONTENTS

I.	Event summary	4
II.	Brief Q&As regarding the Dong Tam attack	6
III.	Background of the Dong Tam land dispute	11
IV.	Chronology of the Dong Tam land dispute	14
V.	Government response: inconsistent information and suppression	20
VI.	Points of contention around the January 9 attack	24
VII.	The preliminary September trial	29
VIII.	Commentaries and testimonies on Dong Tam attack	38
IX.	Legal violations of Vietnam's domestic laws	41
X.	Violations of international human rights standards	44
XI.	Recommendations	47
	<i>Appendix A: Facts and figures on the Dong Tam attack</i>	48
	<i>Appendix B: Defense lawyer's argument</i>	50
	<i>Appendix C: Le Dinh Cong's court testimony</i>	52
	<i>Appendix D: Independent media questionnaire sent to the Ministry of Public Security</i>	56
	<i>Appendix E: Post-preliminary trial questions posed by civil society groups</i>	58
	<i>Appendix F: Photos of the Dong Tam attack and aftermath</i>	60

I. EVENT SUMMARY¹

On January 9, 2020, between 1 and 3 AM, thousands of police from special task, riot, criminal, and investigative units cordon off Dong Tam in coordination with local ground forces and attacked villagers; the early morning attack was the culmination of a long-running dispute over Senh Field, a 59-hectare parcel of land about five kilometers away.

The villagers were never officially notified of the attack but had heard over public loudspeakers the week prior that the land was “for national defense purposes”, a position the government had reiterated for years regarding the disputed piece of land.

Realizing the sudden message was an implicit warning that the government was about to crack down, Dong Tam villagers declared in a video recorded several hours before the attack that they would “fight to the death” to hold onto the land.

Citizen-blogger social media reports say police cut internet and phone lines in pre-meditation, then burst into the village with tear gas and grenades filled with plastic ball bearings. They then descended upon village leader Le Dinh Kinh’s house, shooting and killing Kinh.

Witnesses describe “thousands of police officers rushing into the village” using flash grenades, firing tear gas, shooting rubber bullets, blocking off all pathways and alleys, and beating villagers indiscriminately, including women and old people.

On the morning of January 9, 26 people, the majority of whom were members of elder Le Dinh Kinh’s extended family, were arrested by police. Concurrently, webpages belonging to Vietnam’s public opinion brigade began reporting on the “the deaths of three martyrs” killed by “terrorists”, attaching to these posts ambiguous pictures of charred corpses.

According to state-controlled media, which only quotes an official statement from the Ministry of Public Security (MPS), it was villagers who attacked police with “grenades, petrol bombs, and knives” as officials tried to erect a wall delineating Mieu Mon airport. The statement accuses villagers of obstructing official duties and “disturbing public order”, a catch-all often used to describe anti-government actions in Vietnam.

Video and photo evidence posted on social media provides ample evidence of citizen mistreatment at the hands of the authorities, including a video in which Kinh’s wife, Du Thi Thanh, speaks about how she was tortured by police into giving a false statement that she had used grenades to attack law enforcement officers.

On January 13, state media released photos of some of the arrested villagers admitting guilt—covered in scrapes and bruises—and announced criminal proceeding against 26 individuals (at time of publication), including five of Kinh’s sons and grandsons: Cong, Chuc, Quang, Doanh, and Uy, for “murder” and “obstruction of officials”.

¹ <https://www.thevietnamese.org/2020/01/long-simmering-land-dispute/>
<https://www.thevietnamese.org/2020/01/tensions-mount-in-aftermath/>

In the months that followed, police continued to arrest a number of other Dong Tam residents.

On September 7, 2020, 29 individuals from Dong Tam were tried. The trial roiled public opinion; a number of defendants claimed they were tortured into confessing, as police mass-mobilized their forces, crowding the courtroom to maintain order, tightly surveilling Dong Tam commune, as well as human rights activists, and harassing and threatening lawyers. On September 9, after only three days, the Procuracy recommended the death sentence for Le Dinh Cong and Le Dinh Chuc (two of Le Dinh Kinh's sons). On Monday, September 14, the court sentenced Le Dinh Cong and Le Dinh Chuc to death, Le Dinh Doanh (Kinh's grandson) to life in prison, and elder Bui Viet Hieu to 16 years in prison.

On paper and in media, the police, the Procuracy, and the People's Court of Hanoi consistently refer to the government's attack on Dong Tam the night of January 9 as "the case of murder and obstruction of officials that occurred in Hoanh village, Dong Tam, My Duc, Hanoi, January 9, 2020". Because we do not agree with this incriminating (and cumbersome) moniker, this report will refer to the occurrence as "the Dong Tam incident", "the Dong Tam event", or "the Dong Tam attack".

II. BRIEF Q&As REGARDING THE DONG TAM EVENT²

1. Who does Dong Tam's land really belong to?

To answer this question, you'd have to research the history of both the land and the conflict between the state and the people involved. This is difficult and time-consuming. However, you don't have to know exactly to whom the land belongs to speak out about the police attack on Dong Tam; that is a different matter altogether.

As a reminder, the dispute over the Senh Field (the disputed land in Dong Tam commune) and the police attack on the residents of Hoanh hamlet (also in Dong Tam commune) are two different legal affairs; though they are related events, they must be seen as two separate legal matters.

2. According to Vietnam's current constitution and laws, all land belongs to the people and is to be managed by the state, right?

That's right. Article 53 of the constitution of the Socialist Republic of Vietnam stipulates:

"Land, water resources, mineral resources, resources in the sea and airspace, other natural resources and property invested and managed by the State are public properties, coming under ownership of the people, represented and uniformly managed by the State."

Article 4 of the 2013 Land Law stipulates: "Land is owned by the people, and is represented and uniformly managed by the State. The State grants permission for land use according to the stipulations of this law."

However, even legal specialists have their doubts about the viability of a land-owning regime in which "all the people" own the land. But that is another matter for another day.

3. If so, then when the State rescinds land usage rights and citizens refuse to accept the decision, police have the right to repossess the land by force, right?

According to current law, that is correct, but the attack on January 9, 2020 was not a land repossession. If it had been a land repossession, the event would have taken place on the disputed piece of land itself, rather than in the residential area of Hoanh hamlet, as actually occurred.

Land repossessions themselves must follow proper legal procedure. Was a land repossession in the middle of the night following reasonable procedure? Was this manner of repossession closer to standard state administrative activity or a raid to wipe out enemies?

The possibility also exists that current law is no longer tenable. Disputes over assets (which includes land and land usage) are civil disputes and should be resolved by conciliatory mechanisms, either by arbitrator or independent civil court. It is only after the residents of Dong Tam have lost in court do officials have the right to come in and repossess assets, including by force.

² "Brief Q&A regarding the Dong Tam Event", written by pen group Let's Think, was published on Luat Khoa Magazine on June 15, 2020: <https://www.luatkhoa.org/2020/06/hoi-nhanh-dap-gon-ve-vu-dong-tam/>

Should civil disputes even be resolved by administrative decision? Here, an administrative body is not only involved in the dispute but also issues the judgment and carries out the repossession. It would be as if a soccer player were also the referee.

4. *Dong Tam residents saw Mr. Le Dinh Kinh as their spiritual leader, and as such, he is the “ringleader of a hostile group”. What’s wrong with eliminating a hostile target?*

By this logic, anyone who opposes the state could be eliminated.

The families of Mr. Nguyen Thanh Chan, Huynh Van Nen, and Han Duc Long fought to the end to protest their sentences, which they felt were unjust—should police eliminate these people? (These individuals ultimately had their injustices resolved.)

Death row inmate Ho Duy Hai’s family, who has been protesting his verdict for years on end—should they be eliminated?

During those years of subsidy, people who opposed a planned economy and demanded to make a living according to the market—should they have been eliminated?

Let’s go even farther back in history: anyone who opposed the denunciation and elimination of landlords during the Land Reform campaign—should these people have been eliminated themselves?

This kind of logic is based on two assumptions: one, that the state is always right, and two, any kind of resistance to it is an immediate danger that must be eliminated in order to prevent larger harm to society.

Are you sure these two assumptions are always correct? If so, then Mr. Le Dinh Kinh should be eliminated. If not, then the logic of this question is immediately undone.

5. *If that’s true, then when does the government have the right to use force against a citizen?*

It should go without saying that everyone has the right to life. The government can only use deadly force against a citizen in two situations: the citizen has been sentenced to death, or the citizen is a clear and immediate danger. The emphasis here is on “immediate”; if the danger is clear but not necessarily immediate, then the government does not need to eliminate it. For example, if a citizen holding a broken beer bottle stands in the middle of an empty street and threatens the head of a household with death, then he simply needs to be restrained and removed from the area.

Mr. Le Dinh Kinh has never been convicted of any crime in any court of law, much less sentenced to death. Killing a citizen without any kind of legal mandate is known as an “extrajudicial killing”,³ a criminal act and a violation of the most basic of human rights.

Was Mr. Le Dinh Kinh a danger clear and immediate enough to be killed?

³ “Torture Victim Protection Act”, US Congress, 1991; UN Manual on the Effective Prevention and Investigation of Extra-legal, Arbitrary and Summary Executions, 1991.

In nearly all countries, the army and the police are by default the only two forces in society that have the right to use violence or weapons when necessary; in other words, they have the legitimacy to use force or weaponry.

Because the army and police are quite powerful, the implicit potential for abuse of power is very high. As a result, all countries have regulations regarding the use of violence and weaponry to preclude its abuse by executive powers.

Section 2, Article 22 of the Law on Management, Use of Weaponry, Explosive Materials, and Supporting Equipment stipulates: “military weapons may only be used when all other methods to subdue the subject have been exhausted and the subject refuses to heed warnings given.”

In the attack on Dong Tam, it is unclear whether the civil authorities ever gave any warnings or if local residents refused to heed them. However, looking over the context of the conflict, where tens of farmers clash with thousands of armed police who possess loudspeakers and the ability to mobilize (an attack in the middle of the night), it’s difficult to say that “all other methods to subdue the subject have been exhausted.”

Global human rights standards also include regulations to limit the use of extralegal violence by executive powers.⁴ The substance of the Dong Tam affair boils down to the fact that armed police attacked a civil target in the middle of the night. Based on this, there is a very high possibility that Vietnamese police exceeded their boundaries in the Dong Tam attack.

6. According to police, the residents of Dong Tam, particularly the family of Mr. Le Dinh Kinh, had stored weapons. If police had not moved to attack and disarm them, then what if these individuals used the weapons to commit heinous acts, like terrorism?

First off, it must be made clear that many objects could be used to kill a person (bomb, gun, knife, sword, club, scissors, rope, laptop, etc.), some of which are normal, everyday objects.

In actuality, in the Dong Tam affair, it was only after the village had been completely surrounded did police begin collecting “weapons” from Dong Tam residents as proof of storage and posting pictures on the MPS website the next morning. Many of the “weapons” pictured were simply rocks, household knives and scissors, and gas containers, which could hardly be seen as weapons being stored for nefarious purposes.

As pointed out above, police carrying out the law must follow proper procedure, also known as “due process”. To attack a (civil) target like Dong Tam, police must have sufficient evidence that residents were storing weapons prior, evidence which must be gathered legally and properly.

To carry out the attack itself, police must also follow proper procedure, by issuing warnings beforehand, and weighing all possible factors, requirements, and related circumstances before firing. In simplest terms, even if police suddenly discovered that a terrorist had kidnapped a hostage, for example, they must cordon off the area, persuade the culprit over loudspeaker to surrender, and negotiate... long before they ever attack the individual.

⁴ “International Human Rights Standards for Law Enforcement” and Section 18, General Comment of UN Human Rights Committee on Article 6 of ICCPR.

Furthermore, all individuals have a right to life, along with the right to legitimate self-defense. If threatened or robbed in one's home in the middle of the night, then one has the right to defend oneself by any means necessary.

7. But the residents of Dong Tam issued threats first. It was they who recorded video announcing that they would attack the police, which they posted online. "We promise that if we don't kill 300-500 men, then we won't see you again, compatriots. This time, if they're determined to kill me, then they must die as well. This is our vow as Dong Tam residents." So, when police took the initiative to attack them, then isn't that legitimate self-defense?

If someone says "you guys are asking nonsense questions, if you ask anymore, I'll beat you to death," can you show up on their doorstep with a gun and claim "self-defense"?

The residents said – and it's entirely possible that they were simply exaggerating or "flexing" their muscles to intimidate their opponents – that they would kill "300-500 men", then police suddenly show up with a large number of armed officers in the middle of the night and begin firing. Would you call that legitimate self-defense?

But if we reverse the situation and someone noisily barged into your house in the middle of the night (uninvited), then you would have a legitimate right to self-defense, by any means necessary.

8. In the Dong Tam affair, police were not robbers or thieves. They were carrying out their duties, which may have included land repossession or eliminating criminals...

Duties must still be legitimate and legal; if anything, the more it is a duty, the more legitimate and legal it must be. Land repossession in this case is not legitimate (it was performed in the middle of the night, outside of administrative hours, in violation of the Land Law). To say it was to eliminate criminals is even more incorrect because no crime had been identified previously. (Compare the police attack on Dong Tam with their deadly pursuit of Tuan "the Monkey" – the wanted murder suspect. Which attack was legitimate?)

Equally as important is the issue of legality. A legal duty must always be conveyed by administrative document that defines the duty as well as the legal basis for it. In the Dong Tam case, the authorities announced that they had a plan to ensure local security and order (during the time frame of the attack), but in actuality, this plan has never been publicly revealed. During the trial itself, defense lawyers had asked repeatedly for the government to be transparent about this plan.

9. According to the results of the police investigation, Dong Tam residents, in particular, members of Mr. Le Dinh Kinh's family, killed three police officers in a very barbaric way. After they finished immolating the officers, they even said "smells good, huh." That is a crime and must be punished seriously.

Police are the party responsible for the attack. They are also the party in charge of apprehending people, interrogating them, gathering evidence, watching over the scene of the crime, and establishing the results of the investigation. The entire process is carried out entirely by police, without any independent, third-party witnesses, as stipulated by law. In such a situation, can police be objective? What could guarantee that?

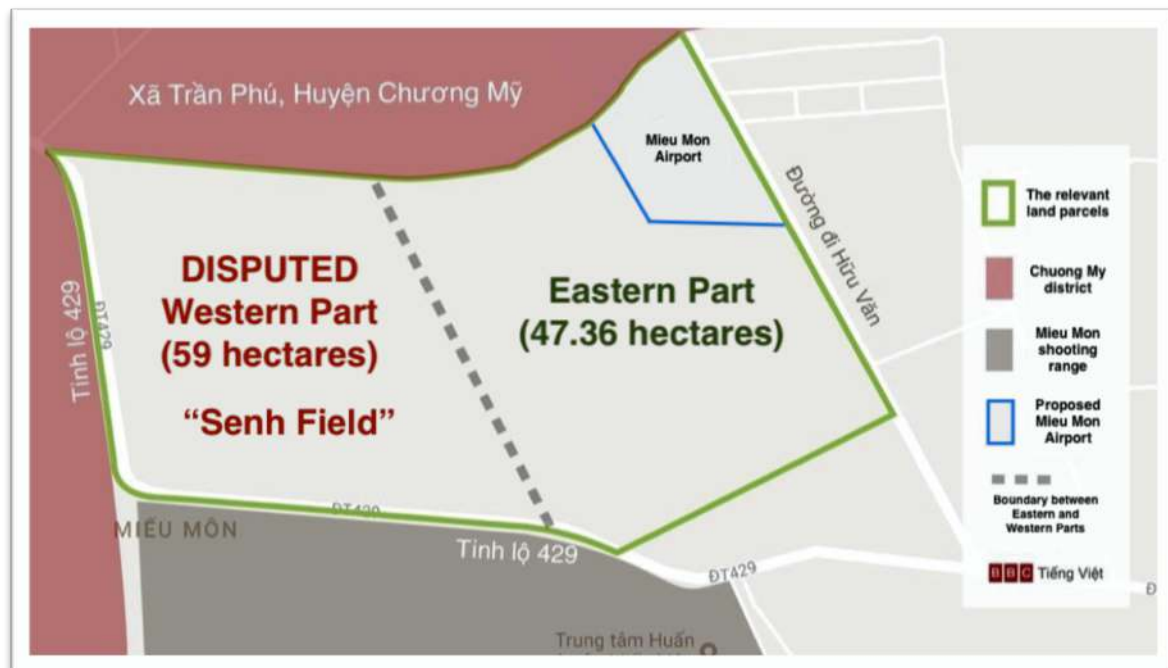
Don't forget that Mr. Le Dinh Kinh's entire family was taken away without a trace the night of the attack on Dong Tam. Afterwards, some were slowly released, but still more were arrested. By June 9, 2020, exactly 5 months after the attack, a total of 29 individuals remained behind bars, cut off from all contact (except with police).

Among them, several have "gone on TV" and confessed (on the VTV 7 o' clock evening news, January 13, 2020), with bruised and swollen faces—marks of torture. Do you think those who are in police custody are able to say anything other than what police want them to say?

And don't you think police, who have absolute control over the entire investigation process, would have the capability to fabricate whole stories and include quotes like "smells good, huh"?

That's why in matters where police are involved in a dispute (and may have possibly committed crimes themselves), there must be an independent, third-party investigation in order to ensure fairness.

III. BACKGROUND OF THE DONG TAM LAND DISPUTE

Source: BBC Vietnamese
Translation and modifications: Dong Tam Task Force

The Dong Tam event involves two contiguous pieces of land, hereafter referred to as the Eastern Part (47.36 hectares) and the Western Part (59 hectares).⁵

In 1980, the then-deputy prime minister Do Muoi issued Decision 113-TTg, dated April 14, 1980, reclaiming 208 hectares of land, including the 47.36-hectare Eastern Part, for the Mieu Mon Airport project.⁶

On November 10, 1981, the People's Committee of then-Ha Son Binh province issued Decision 386 QD/UB, initiating the first phase of the project. The Eastern Part was to be developed as Mieu Mon Airport and was consensually transferred from Dong Tam residents to Brigade 28 of the Air Defense and Air Force Corps, who represented the central government in the transfer.⁷

Ultimately, no phase of the Mieu Mon Airport project was ever carried out, and the People's Army of Vietnam (PAVN) simply rented the Eastern Part to local people for farming. This 47.36-hectare piece of land became the only area in Dong Tam commune that was officially reclaimed with compensation.⁸

⁵ <https://www.bbc.com/vietnamese/vietnam-40591173>

⁶ <https://thuvienphapluat.vn/tintuc/vn/thoi-su-phap-luat/thoi-su/17145/dat-tranh-chap-o-dong-tam-thuoc-quoc-phong>

⁷ <https://www.facebook.com/nhatkyyeunuoc1/posts/3388653707828019/>

⁸ <https://www.bbc.com/vietnamese/vietnam-40591173>

The Western Part is used by Dong Tam residents, who call it “Senh Field” (in written Vietnamese: Cánh Đồng Sênh).

Disputes began to arise when PAVN transferred the Eastern Part to Viettel Corporation, a military-owned telecommunications company. As it did so, PAVN tried to claim the Western Part too.⁹ Dong Tam residents objected, arguing that the Western Part was their agricultural land, which meant that either Viettel or PAVN must compensate them at a premium.

PAVN and Viettel, on the contrary, insisted that the whole area was reserved for national defense and security and argued for a lower rate. Viettel, in particular, has provided inconsistent information: in a meeting with village leader Le Dinh Kinh, the company told him that My Duc district authorities had sold the land to the corporation; thus, there would be no compensation for residents.¹⁰

PAVN and Viettel prevailed, with support from the Hanoi authorities. On October 20, 2014, Vu Hong Khanh, the then-deputy chair of the Hanoi People’s Committee, issued Decision #5383 reclaiming 236 *hectares* of “Mieu Mon project land” for Brigade 28 to build military premises,¹¹ exceeding the 208 hectares originally claimed in 1980. The brigade, however, amended the decision three days later, saying it only possessed 208 hectares, not 236.

The Dong Tam community’s arguments and actions

The residents of Dong Tam insist that 100 percent of the 59 acres of the Western Part (Senh Field) is the commune’s agricultural land. Therefore, if Viettel wants to use it, they are obligated to pay compensation as required by law.

In May 2016, the Hanoi People’s Committee issued Document #2590 to four bodies: the Hanoi Department of Natural Resources and Environment, the City’s Directing Board for Site Clearance, the People’s Committee of My Duc district, and Viettel. Pursuant to this legal document, Viettel shall “pay relocation compensations”.¹²

Local residents have argued that if Senh Field was indeed land for national defense purposes, then why would the Hanoi authorities insist Viettel pay residents “relocation compensation” rather than fining them for “occupying land meant for national defense purposes”?

Furthermore, when news of the potential land reclamation was leaked in 2014, Dong Tam residents made a complaint to the Mieu Mon Airport developer: the Air Defense and Air Force Corps. The Corps referred the complainants to Hanoi’s civic bodies to resolve the matter. The response indicated to residents that PAVN had already recognized Senh Field as “civic land”.

⁹ Official government reports avoid distinguishing the Eastern and Western parts, referring to the entire parcel as one piece of land at all times.

¹⁰ Village leader Le Dinh Kinh was an integral witness to the decades-long land dispute from the very beginning, and many suspect this was why government forces killed him.

¹¹ <https://www.nhandan.org.vn/phapluat/item/33392502-cong-bo-du-thao-ket-luan-thanh-tra-ve-dat-dai-tai-xa-dong-tam.html>

¹² <https://thuvienphapluat.vn/tintuc/vn/thoi-su-phap-luat/nha-dat/17115/ha-noi-rut-du-an-thu-hoi-dat-tai-dinh-cu-o-xa-dong-tam>

Last but not least, Dong Tam residents have quoted documents issued by the Hanoi authorities in the early 1980s (cited above) that said the total area of land in Dong Tam for national defense purposes was 236 *hectares* while Brigade 28, in charge of the Mieu Mon Airport project, admitted it only possessed 208 *hectares*. Residents have wondered why there was a difference of 28 hectares between these two numbers given by government authorities.

The government's arguments and actions

The government insists that the whole area (both the Eastern and Western Parts) are lands for national defense purposes.

On July 3, 2017, Hanoi mayor and former major-general Nguyen Duc Chung asked the City Council to withdraw their proposal to “resettle and relocate people [living] in Senh Field”, saying “those people do not need relocating [because they have their own houses elsewhere].”¹³ Four days later, the Hanoi Inspectorate issued a draft of their conclusion,¹⁴ predictably siding with the government. The inspectorate stated that the whole of the land near Dong Tam, including both the Eastern and Western Parts, were lands for national defense purposes. It even implied that there was, for all practical purposes, no “Eastern” or “Western Part”.

The inspectorate also blamed local authorities for their “mismanagement” in wrongfully giving the green light for local people to encroach upon project land. It explained away the 28-hectare difference mentioned in Decision #5383 as “a result of the execution process of the project” (*sic*), even though no phase of the Mieu Mon Airport project has ever been executed.

¹³ <https://dantri.com.vn/xa-hoi/ha-noi-rut-du-an-thu-hoi-dat-tai-dinh-cu-o-xa-dong-tam-20170703114227262.htm>

¹⁴ <https://vietnamnet.vn/vn/thoi-su/thanh-tra-ha-noi-59-ha-dat-dong-senh-la-dat-quoc-phong-382550.html#inner-article>

IV. CHRONOLOGY OF THE DONG TAM LAND DISPUTE

1980 The government reclaims the 47.36-hectare piece of land from Dong Tam residents for their Mieu Mon Airport project.

2014 In Dong Tam, the Ministry of National Defense gives Viettel “land for national defense purposes” to build a factory.

2017 *April 15:* The Hanoi police invite representatives of Dong Tam village to come measure the border between “the military land” and “the agricultural land”. When the four representatives come, they are arrested and taken away without written warrants. One of them, village leader Le Dinh Kinh, b. 1936, is brutally beaten and has one of his legs broken.¹⁵

Local people come to the rescue and a clash with police breaks out. More police are deployed to disperse the angry crowd; 38 police officers of a special task force are captured and held hostage.¹⁶

April 22: Hanoi mayor Nguyen Duc Chung and a delegation come to Dong Tam commune to “negotiate” with the villagers. In the end, the hostages are released, and Chung makes a written promise that no criminal proceedings would be conducted against those involved in the event. Some observers doubt such a promise, stating that because Chung was a government official and a representative of the executive branch, he could not speak on behalf of the court and that his pledge was basically meaningless.

June 13: The police launch a criminal investigation against the Dong Tam farmers involved in the hostage situation, despite the previous promise by mayor Nguyen Duc Chung not to prosecute any of them.¹⁷

July 07: The Hanoi Inspectorate issues a draft of their “conclusion on the Dong Tam land inspection”, declaring that the whole area is land for national defense purposes.¹⁸ Mr. Bui Van Kinh, a representative of Dong Tam village, disagrees, saying they inherited Senh Field from their grandparents during French colonial times. The Hanoi authorities, however, insist that no land should be owned by any specific “grandparents” or “previous generation” as all Vietnamese land is owned by the Vietnamese people.¹⁹

¹⁵ Account can be corroborated by Dong Tam residents as well as members of the Dong Tam Task Force. Due to the fact that our sources in Dong Tam are still under threat from Vietnam’s security forces, we have refrained from identifying witnesses in this public report.

¹⁶ <https://www.nytimes.com/2017/04/21/world/asia/vietnam-hostages-protest-land-dispute- eviction.html>

¹⁷ <https://tuoitre.vn/khoi-to-dieu-tra-vu-bat-nguoi-trai-phap-luat-tai-xa-dong-tam-1331049.htm>

¹⁸ <https://vietnamnet.vn/vn/thoi-su/thanh-tra-ha-noi-59-ha-dat-dong-senh-la-dat-quoc-phong-382550.html#inner- article>

¹⁹ <https://video.vnexpress.net/tin-tuc/thoi-su/thanh-tra-ha-noi-tra-loi-khuc-mac-cua-nguoi-dan-dong-tam-3610455.html>

July 25: The Hanoi Inspectorate confirms their final “conclusion on the Dong Tam land inspection”.

2018

April 15: Dong Tam residents send a letter to the 7th Plenum of the 12th Party Central Committee, in which they reaffirm to the Politburo and the Party Central Committee that “[t]he people of Dong Tam commune, including both members and non-members of the VCP, are no dissidents. We the people have no intention or act of overthrowing or disparaging the government. We only detest the corrupt and are determined to fight them, even if that means we have to suffer bloodshed and loss of life.”²⁰ The letter receives no reply.

2020

January 4: Vu Hung (b. 1966), a former high school physics teacher and prisoner of conscience, writes on his Facebook page: “S.O.S. Last night [January 3], a middle-aged man in a jacket and dark-colored trousers, driving an automatic transmission motorcycle, met me at my house. He showed me his ID card as proof that he works at the prime minister’s office. He asked me to warn the public that corrupt officials and interest groups have been discussing day and night grabbing the 59-hectare Senh Field in Dong Tam, My Duc district, Hanoi before the lunar new year. So, given the fact that I and other democracy activists are being watched closely by police, I am writing these lines on my Facebook so that together we, with our legitimate cause, can use the power of media to stop the evil hands of aggressors.”²¹

January 9: Police launch an aggressive operation against Dong Tam, beginning around 1 AM and ending at 5 AM.²²

One of the lawyers who provides legal counsel to the Dong Tam community, Mr. Ngo Anh Tuan, tries to access the scene but is aggressively turned away by police. Tuan recounts the story on his Facebook page, under a post titled “Thoughtless people under the guise of people in official duties.”²³

In the morning, the official news portal of the MPS announces that local people “actively attacked” police officers while security forces were building a fence around the Mieu Mon Airport worksite, three kilometers away from the residences in Dong Tam commune, where the police operation actually took place.²⁴

January 10: State President and Party General Secretary Nguyen Phu Trong signs a decision to grant the honorary title of “martyr” to the three policemen allegedly killed in the attack. Given only 24 hours had passed following their deaths, this is an unprecedented decision, as reviewing and granting the title of “martyr” usually takes years.

²⁰ The letter was not mentioned in Vietnam’s state-run media but only reported by media overseas, such as Tieng Dan (Voice of the People): <https://baotienngdan.com/2018/04/19/nguoi-dan-dong-tam-gui-tam-thu-toi-hoi-nghi-trung-uong-7/>

²¹ <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=2592564880857536&set=a.730681957045847&type=3&theater>

²² According to eyewitness and citizen-journalist accounts

²³ <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=10215604090646565&set=pb.1569759542.-2207520000..&type=3&theater>

²⁴ <https://tuoitre.vn/bo-cong-an-thong-tin-ve-tinh-hinh-o-xa-dong-tam-20200109083527395.htm>

In the afternoon, the Dong Tam commune People's Committee return the house to the family.²⁵

Hanoi police investigators initiate criminal proceedings against the detained Dong Tam residents for “murder, illegally storing weapons, and obstructing officials”. Major General To An Xo, chief of the MPS Secretariat, quotes the Hanoi police report, stating that “Le Dinh Kinh resisted,” “Kinh was found dead holding a grenade,” and “Kinh was the leader of the plot to resist and attack the authorities.”²⁶

January 11: Luat Khoa Magazine, an independent journal on jurisprudence, sends a letter to General To Lam, head of the MPS, with an inquiry regarding the Dong Tam attack.

Authorities in Can Tho city arrest Chung Hoang Chuong, b. 1977, under the charge of “abusing democratic freedoms to infringe upon the state’s interests” for his online postings about the Dong Tam event.²⁷

The police return Kinh’s body to his family. Le Thi Nhung, Kinh’s daughter, tells activist Nguyen Thi Tam (Duong Noi farmer) in an interview that Kinh was shot in the heart and head, with one leg barely hanging on; it appears as though he was also shot in the knee. Police heavily pressure the family to sign forms “confirming” that Kinh died on Senh Field, even though he was shot and killed in his bedroom. The interview is reposted by Radio Free Asia (RFA). At the time, Mrs. Thanh (Kinh’s wife), Nhung, and the remaining women in the family have no information regarding the men who have been arrested and do not know whether they are dead or alive.²⁸

January 13: Police block all roads to Dong Tam, preventing people from attending Mr. Le Dinh Kinh’s funeral. No cameras are allowed at the funeral. One villager was threatened by police with assault as he tried to film the funeral with his cell phone.²⁹

A video clip leaks from Dong Tam showing Mrs. Du Thi Thanh, Le Dinh Kinh’s wife, declaring in tears that she was tortured and coerced into testifying that her husband was using a grenade.³⁰ Many fear that she may be killed as a witness.

Several detainees appear in an evening news broadcast by the state-owned National Television of Vietnam (VTV) with bruised faces, ostensibly admitting guilt and blaming Mr. Le Dinh Kinh for “abetting” them in fighting and killing police officers.

²⁵ <https://vietnamnet.vn/vn/thoi-su/vu-dong-tam-mieu-mon-ban-giao-thi-the-ong-le-dinh-kinh-cho-nguoi-than-608260.html#inner-article>

²⁶ <https://tuoitre.vn/khoi-to-vu-an-voi-3-toi-danh-xay-ra-tai-xa-dong-tam-20200110160836281.htm>

²⁷ <https://vietnamnet.vn/vn/phap-luat/ho-so-vu-an/bat-giu-chu-tai-khoan-chuong-may-man-xuyen-tac-vu-dong-tam-608630.html>

²⁸ RFA’s interview with Le Thi Nhung: https://www.youtube.com/watch?v=71Cv1fbOjw&t=3s&has_verified=1

²⁹ According to eyewitness and citizen-journalist accounts

³⁰ English subtitles added by activist Dinh Thi Phuong Thao:

<https://www.facebook.com/thao.gao/videos/vb.100000244510380/3735604353124345/?type=3>

January 14: The MPS holds a press conference to provide “official information” to the media. Lieutenant General Luong Tam Quang, deputy head of the MPS, says the three police officers were killed after they fell into a sky well in Mr. Le Dinh Kinh’s residence and were allegedly set on fire by Kinh’s family members. Notably, what Quang says during the conference differs from the official announcement published by the MPS’ news portal on January 9 that local people “actively attacked” police officers at a site three kilometers away from Kinh’s house.

January 15: State-run media falsely implicate activists Trinh Ba Phuong and Nguyen Thuy Hanh in the attack, accusing them of “inciting” Dong Tam residents.

January 17: The Commercial Bank for Foreign Trade of Vietnam (Vietcombank) announces the freeze of Nguyen Thuy Hanh’s account, which has accumulated more than 500 million VND (US\$22,000) of condolence money sent to Le Dinh Kinh’s family. An announcement by the MPS on their website says the account was frozen “in order to facilitate the [Dong Tam] investigation and with the aim of preventing the financing of terrorism.” However, account owner Nguyen Thuy Hanh herself has never been notified by either Vietcombank or the MPS about the freeze.

The public is outraged. A campaign to boycott Vietcombank is launched later in the day with thousands of clients withdrawing their money from the bank.³¹

January 18: A group of five domestic and overseas Vietnamese activists launch a crowdfunding campaign, “Joining hands to help our people at Dong Tam,” using the online platform GoFundMe.³² The website is blocked after just a few hours and Vietnamese internet users struggle to circumvent the firewall. However, by January 24 when the campaign comes to an end, it manages to raise US\$39,484, almost twice as much as the amount originally frozen.

January 21: A group of elderly activists and democracy advocates, including teacher Vu Hung and Dr. Nguyen Quang A, go to the Hanoi People’s Procuracy to submit to the government their denunciation of Le Dinh Kinh’s killing. A government worker at the office criticizes them for “complicating the issue” given the “on-going investigation process.”³³

January 29: Du Thi Thanh, Le Dinh Kinh’s wife, appears in self-recorded video recounting the Dong Tam event.³⁴ She describes how police attacked her residence around 3 AM with tear gas and guns, then broke into the house, beating up her children and grandchildren before arresting all of them. She says her husband Le

³¹<https://www.vietnamhumanrightsdefenders.net/2020/01/17/vietcombank-frozens-activists-account-due-to-donations-for-deceased-dong-tam-elderly-leader/>

³² <https://www.gofundme.com/f/chungtaygiupdodongbaodongtam>

³³ <https://www.rfa.org/vietnamese/news/vietnamnews/dozens-of-vietnamese-citizens-file-killing-demouncement-of-dong-tam-le-dinh-kinh-01222020075835.html>

³⁴ Posted on activist Can Thi Theu’s facebook page:

<https://www.facebook.com/100004583148627/videos/vb.100004583148627/1556108441218579/?type=3>

Dinh Kinh was still alive when she was taken away, though he might have suffered from respiratory pain caused by the tear gas.

January 31: The MPS nominates 10 Hanoi police officers for various positions, including senior lieutenant Dang Viet Quang, who is promoted from Vice-head of the Criminal Division to Vice-chief of Investigation - Hanoi City Police. Quang is the officer who shot and killed Le Dinh Kinh.

February 5: A group of overseas Vietnamese in Japan hand-deliver a petition to Mizuho Bank headquarters (which owns 15% of Vietcombank), demanding Mizuho pressure Vietcombank into unfreezing Nguyen Thuy Hanh's account and returning the donated money to Le Dinh Kinh's family.³⁵

February 6: Land rights activist and member of the Dong Tam Task Force, Trinh Ba Phuong, meets with three members of the US Embassy's political office to convey the events that occurred at Dong Tam and share concerns Vietnamese citizens have about the aftermath.

In addition to passing a handwritten letter written by Le Dinh Kinh's wife, Du Thi Thanh, which contained a roster of detained Dong Tam residents, Phuong also shared citizens' demands for an independent investigation into the attack to establish truth and justice, as well as the imposition of the Magnitsky Act for those officials involved in ordering the attack.³⁶

March 3: Mrs. Du Thi Thanh, elder Le Dinh Kinh's widow, submits to the authorities a petition to initiate criminal proceedings for the murder of her husband, requesting investigation and clarification according to Paragraph 1, Article 123 of the 2015 Penal Code (modified and supplemented in 2017).

June 12: Hanoi police announce that they have completed the investigation into the "public order disturbance" in Dong Tam commune and have transferred the file to the People's Procuracy of Hanoi, recommending criminal proceedings against 29 accused. 25 are charged with murder and the remaining four charged with obstruction of officials. The Investigative Result, coded 210 /KLĐT-PC01, was made on June 05, 2020.

June 24: In Duong Noi, Hanoi investigators conduct an early morning house raid, arresting two activists: Trinh Ba Phuong and Nguyen Thi Tam. Simultaneously, Hoa Binh province investigators arrest activist Can Thi Theu (Phuong's mother) and Trinh Ba Tu (Phuong's younger brother) in Hoa Binh. The four are charged with "[producing, storing, and disseminating] anti-state propaganda". Theu, Phuong and Tu are members of the Dong Tam Task Force.

June 27: The People's Procuracy of Hanoi promulgates Indictment #241/CT-VKS-P2, "charging 29 with murder and obstruction of officials" in Hoanh village, Dong

³⁵ https://www.facebook.com/datnhox.vn/posts/2754326871320737?_tn_ =H-R

³⁶ <https://www.facebook.com/100007551371198/posts/2461542170774138/?d=n>

Tam commune, My Duc suburban district. 25 are charged with murder; four are charged with obstruction of officials.

August 25: The People's Court of Hanoi announces that it will begin the trial for the "murder and obstruction of officials in Dong Tam" on September 7.

August 28: The Chairman of the People's Committee of Hanoi — Major-general Nguyen Duc Chung — is arrested. He had been previously suspended from work August 11. Major-general To An Xo reported that Chung had been arrested in relation to three different cases (none of which included Dong Tam).

September 6: Major-general To An Xo asserts in an interview with Vietnam News Agency that Dong Tam is "a serious case... many suspects violated the law with their rash and barbaric behavior, upsetting the general public." Xo calls Le Dinh Kinh the "ringleader", "a new kind of village bully-landlord, the consequence of substantial decay among a number of party cadres."

September 7: The People's Court of Hanoi begins the Dong Tam trial.

September 10: After court lets out, lawyers Dang Dinh Manh, Nguyen Van Mieng, and Ngo Anh Tuan are harassed and shoved by plainclothes police, who tail and threaten them for a short period. That evening, police arrive at Dang Dinh Manh and Nguyen Van Mieng's hotel, harassing the two and keeping watch on them through the night. Police even break into their room and rummage through their belongings.

September 13: Mrs. Du Thi Thanh, Le Dinh Kinh's widow, sends Luat Khoa Magazine a short home recording, urgently requesting the state to conduct a forensic investigation of the crime scene. "I'm prepared to jump down into the sky well to test the fire. I contend that a person cannot be burned to ashes in that sky well as the indictment falsely asserts."

September 14: Mrs. Du Thi Thanh submits an urgent letter, accusing Major-general To An Xo of "a serious affront to the soul of a deceased" for calling elder Le Dinh Kinh "a new kind of village bully-landlord."

At approximately 4:30 PM, the People's Court of Hanoi sentences Le Dinh Cong and Le Dinh Chuc to death, and Le Dinh Doanh to life in prison.

V. GOVERNMENT RESPONSE: INCONSISTENT INFORMATION AND SUPPRESSION

1. Regarding the attack the night of January 8 and early morning of the 9th

On the morning of January 9, the front page of the Ministry of Public Security's webpage reported on the "public order disturbance and obstruction of officials in Dong Tam commune, My Duc suburban district, Hanoi":

"Beginning December 31, 2019, a number of Ministry of Defense units worked in tandem with the authorities to carry out the construction of a protective wall around Mien Mon Airport (Hanoi), as planned.

In the process of construction, on the morning of January 9, 2020, a number of recalcitrant individuals used grenades, Molotov cocktails, and machetes... to attack the authorities, obstruct officials, and disturb public order, resulting in the martyred deaths of three police officers and one resisting suspect, and injuring another suspect".

This report did not identify the names of those who died and did not mention the attack on Hoanh village and in particular, Le Dinh Kinh's private residence. This initial content is completely different from the truth that has been (implicitly) acknowledged presently: the truth is that the attack was not one of residents on the army building a wall at Mieu Mon Airport, but rather, one of police on the residents of Hoanh village.

2. Regarding the charges against residents

At the start, government-affiliated webpages consistently criminalized the residents of Dong Tam, especially Le Dinh Kinh and his children, whom they referred to as "terrorists". For example, the webpage "Egret's Wing" published an article (10:33 AM, the morning of January 10, 2020) titled "The Dong Tam Affair: No compromise with Le Dinh Kinh and the evil terrorists."³⁷ In it, author Nguyen Huy Toan writes: "It was very painful when they were stabbed by the machetes and incinerated to ashes by the Molotov cocktails... One should remember, police arrived in Dong Tam not to coerce anyone but to limit Le Dinh Kinh and his gang from instigating resistance against the building of the Mieu Mon Airport wall that the army and local people were carrying out".

By police request, Vietcombank froze the account of Nguyen Thuy Hanh, who had collected more than 500 million VND (~ 21,500 USD) in funds for Le Dinh Kinh's wake, citing "the prevention of terrorist support" as the reason.

However, after Hanoi City Police investigators presented their report on the event, the word "terrorist" was no referenced. The residents of Dong Tam were tried for two (other) crimes: "murder" and "obstruction of officials". (Despite this, Vietcombank has refused to unfreeze Nguyen Thuy Hanh's account and return the more than 500 million VND.)

³⁷ <https://canhco.net/vu-dong-tam-khong-khoan-nhuong-voi-le-dinh-kinh-ke-khung-bo-tan-doc-p350869.html>

3. Regarding Le Dinh Kinh's death

a) Circumstances at time of death

On the night of January 10, Major-general To An Xo – MPS Main Office spokesperson – confirmed that “among the suspects who obstructed officials, the person who died was Le Dinh Kinh”.³⁸

All state newspapers reported the same: “According to Hanoi police reports, at the time of autopsy, Le Dinh Kinh was holding a grenade. Testimony of a number of arrestees confirmed that Le Dinh Kinh was the ringleader, spearheading resistance against the authorities and violating the law in the Dong Tam affair.”

When voices on social media pointed out the impossibility of someone who was shot dead holding onto a grenade all the way to ... the autopsy, police and the authorities remained silent, offering no explanation.

When they returned Le Dinh Kinh's body to the family, police pressured the family to sign papers claiming Kinh died on Senh Field, but the family refused.

b) Cause of death

Du Thi Thanh's petition for criminal proceedings, in which she requested the authorities investigate the cause of her husband's death, received no response.

Meanwhile, on January 11, Hanoi police investigators took the testimony of Senior lieutenant-colonel Dang Viet Quang (born 1975, Vice-head of Hanoi City Police's Criminal Division), in which Quang confirmed to have shot dead a “gray-haired male subject” without knowing it was Le Dinh Kinh. However, Quang also attested earlier that he and “his unit of about four comrades approached the front iron gate of Le Dinh Kinh's house. Comrade Cong in K20 drew the latch, opening the gate...”

This means that Hanoi City Police knew from the start that Le Dinh Kinh died from being shot, that he died in place in his private residence, and that they also knew who shot him. But this information was kept absolutely confidential until the preliminary trial indicting 29 Dong Tam residents (September 7-14, 2020) when Dang Viet Quang's testimony in some way leaked out.

4. Information warfare³⁹

Around 3 AM on January 9, 2020, that is, when the attack was ongoing, state media kicked into high-gear to monopolize information, concealing and distorting the truth. This “information offensive” included four main forces:

- mainstream media (television, radio, print and periodicals, etc.);
- Facebook users with large followings and ad-hoc public-opinion shapers;

³⁸ <https://vietnamnet.vn/vn/thoi-su/clip-nong/bo-cong-an-khi-ong-le-dinh-kinh-tu-vong-tren-tay-cam-giu-qua-luu-dan-608320.html>

³⁹ Contributing author of this section: Journalist Nguyen Dan

- unofficial webpages;
- standing public-opinion brigades.

The firing salvo for the information war was a post on a Facebook profile named “Nhu Quynh”, (supposedly) run by the wife of one of the three police officers killed in the attack. The post mourned the loss of her husband (now known to be Lieutenant Pham Quoc Huy, b. 1993): “Oh my husband—of 3 thousand officers, why did it have to be you?” The status was paired with a picture of a young happy couple, the man wearing a police uniform. It spread quickly and as of the preliminary trial in September, got 27,000 reactions, 3,500 shares, and more than 2,400 comments. Most of the comments expressed compassion for the two and outrage for the Hoanh (Dong Tam) villagers—except it was all orchestrated by Vietnam’s opinion brigades to incite the general public, using loaded language.

Internet users quickly noted that this woman’s Facebook profile was highly suspicious, containing no information except for online shopping ads. Some people pointed out that “Nhu Quynh” kept promoting her online business even immediately after her “husband’s” death, which is unusual.

Concurrently, a series of KOLs (key opinion leaders) and unofficial webpages, together with the “ferocity” of the public-opinion brigades, rapid-fired fake news mixed with truth, producing articles, comments, quibbles, grievances, and falsehoods regarding the “spontaneous cruelty” of Le Dinh Kinh’s family and Hoanh villagers.

On another front, mainstream media enthusiastically propagandized the Dong Tam attack on a daily basis, presenting one-sided information that claimed the authorities had marched on Dong Tam in order to ensure law and order during the construction of a wall around the army’s Mieu Mon Airport, *rather than* to arrest Le Dinh Kinh or anyone else in Dong Tam commune. From the start, it was Kinh and villagers who hurled at police forces Molotov cocktails, fireworks, grenades, and then later, metal bars tipped with knives. And most significantly, when Le Dinh Chuc discovered that an officer had fallen down a sky well, he directed Le Dinh Doanh to pour gasoline from a can into pots that had fabric pre-tied, lit them, and then threw them into hole with the officer inside.

Besides monopolizing information, the government has also exercised all means to suppress and control its flow. In the months following the attack, authorities completely blockaded Dong Tam commune, not allowing any suspicious persons to investigate the crime scene. Unfamiliar faces were hassled and chased off by a group of young ruffians not from the village. Villagers themselves began to hesitate talking to strangers, and a tense atmosphere overtook Hoanh village.

However, this was not able to completely prevent witnesses, residents, social activists, and independent journalists from bravely finding ways to reveal the truth on social media. These individuals have since been attacked, arrested, and even held in detention by the authorities. Police have also arrested a number of residents in Can Tho, Quang Ngai, and Dak Nong for speaking up about the Dong Tam incident and expressing views contrary to the government’s version of events.

Among those arrested are Trinh Ba Phuong and his entire family, including his mother Can Thi Theu and younger brother Trinh Ba Tu. All three were well-known land rights activists and actively conveyed information regarding Dong Tam; they were arrested by the government on June 24, 2020. In a livestream video just before his arrest, Trinh Ba Phuong stated: “Uniformed and

plainclothes police have surrounded my house in droves. It is currently 5:30 in the morning. I believe they are going to arrest me today.”

Afterwards, the police broke the lock on the door, rushed in, and took Phuong away. His second son had only been born a few days earlier, on June 20, and had not yet been named.

Facebook itself has contributed to the government’s suppression campaign. Vietnamese authorities have succeeded in pressuring Facebook to delete videos and posts regarding the Dong Tam incident, while public opinion brigades have worked in tandem to disable or freeze numerous Facebook accounts.

For instance, political analyst Bui Van Thuan had his Facebook content restricted beginning January 8, just before the January 9 attack. Activist La Viet Dung said he had tried nine times to post a clip filming the return of Le Dinh Kinh’s body to the family; it was deleted from Facebook everytime he posted it. After the ninth removal, Facebook’s administration team warned him of permanent account deactivation if he carried on, and Dung gave up.

Trinh Ba Phuong’s and Trinh Ba Tu’s Facebook accounts were both taken down after their arrests.

VI. POINTS OF CONTENTION AROUND THE DONG TAM ATTACK

The overarching narrative that the MPS and state-run media have tried to establish is that the whole of the disputed land in Dong Tam has always been designated for national defense purposes, but the greedy residents of Dong Tam have occupied it and denied its transfer to the state corporation Viettel.

Regarding the January 9 attack specifically, the government has tried to sway public opinion by falsely reframing the authorities as victims of an ambush led by a group of resistant Dong Tam farmers. The ambushers retreated into leader Le Dinh Kinh's house, where they entrenched themselves. After brutally killing three police officers, the recalcitrant farmers were finally defeated by police.

The details regarding the deaths of the three police officers have changed over time. On January 9, the government said the three police officers were stabbed, but on January 14 at a press conference, Luong Tam Quang said they fell into a sky well where "terrorists" then burned them alive.

Shortly after news of the Dong Tam attack appeared on pages operated by government-hired *du luan vien* (public opinion shapers),⁴⁰ Facebook users began to point out inconsistencies and contradictions in the narrative provided by the government and its supporters.

1. Why an attack after midnight?

Originally, the police said that it was they themselves who were attacked by a group of "resistant farmers" from Dong Tam as they were trying to build a fence around the Mieu Mon Airport worksite, three kilometers from Dong Tam commune. When they fought back, this group of farmers ran and hid in Le Dinh Kinh's residence, where police finally vanquished them.

The official story begs several questions: why did police cut off all power, internet, and phone lines in Dong Tam commune before supposedly "being attacked"? And why did police concurrently deploy vehicles full of special task force officers to the commune?

2. Who were the real attackers and who were the real victims?

On January 2, 2020, one week before the attack, Nguyen Viet Anh (b. 1990, Le Dinh Quang's cousin) sent Quang a secretly-filmed video clip that showed police forces conducting a simulated attack against Dong Tam. Quang then forwarded this video clip to Le Dinh Cong (Kinh's son).

Results of the Hanoi City Police investigation released in June stated, "Upon receiving this information, Le Dinh Kinh, Le Dinh Cong, Bui Viet Hieu, Nguyen Van Tuyen and other subjects met many times to discuss and plan their resistance against the police." This statement implicitly confirms that police *did have a plan to attack Dong Tam*, which leaked to the villagers one week prior

⁴⁰ Head of the Hanoi Party Committee's Propaganda Department, Ho Quang Loi, in a meeting on January 9, 2013 to review press activities in 2012, said the department had set up a force of 900 *du luan vien* in Hanoi alone "to fully exploit the power of propagandists." This was the earliest known use of the term. The Propaganda Department, Loi added, also succeeded in building "teams of professionals" to directly participate in pen wars against dissidents on the internet.

to the operation. Nguyen Viet Anh himself was arrested and has not been heard from since the Dong Tam attack.

Five days before the attack, Hanoi Facebook user Vu Hung said a man from the prime minister's office relied on him to warn the public that "corrupt officials and interest groups have been discussing day and night grabbing the 59-hectare Senh Field in Dong Tam, My Duc district, Hanoi before the lunar new year." (Vietnam's lunar new year 2020 falls on January 24-27).

This piece of information reinforces the notion that the attack on Dong Tam was pre-meditated and government-led, rather than Dong Tam residents allegedly ambushing and descending upon government authorities doing their job at the Mieu Mon Airport worksite.

Furthermore, a few hours before the internet was cut in Dong Tam, residents conveyed on Facebook news of a potential attack. A number of activists were ready to live-report such an attack online, the most prominent of whom were Trinh Ba Phuong, Phan Van Bach, and Bui Thi Minh Hang.⁴¹ They provided real-time updates on the attack, calling for help and pleading for users to "save Dong Tam" until early the next morning, when Phuong was arrested by police and Bach had his page shut down by internet trolls who mass-reported "violations". Bui Thi Minh Hang, an activist and former prisoner of conscience living in Vung Tau, accused local police of intentionally transmitting low-voltage electricity through her front gate and the outer walls of her house, slightly electrocuting her. When she tried to get out to seek help, around 50 policemen waiting outside violently arrested her and kept her in the nearby police station until day's end.⁴²

Most notably, though violent land evictions have become increasingly common in Vietnam the last two decades, the Dong Tam attack was unique in the sense that it involved an enormous number of *du luan vien* from the beginning. After the attack began around 3 AM, social media networks, most notably Facebook, quickly began filling with posts and comments by *du luan vien* manipulating the public into thinking that the police simply attacked and vanquished a group of terrorists in Dong Tam. Most of the comments were disparaging, using terribly crude language against government critics or anyone who sympathized with the residents of Dong Tam. A record number of *du luan vien* were mobilized, many of whose Facebook pages were newly created accounts with fake names.⁴³

The actions listed above suggest that the Dong Tam attack was a large-scale, organized police effort that required days of preparation. In Vietnam, such actions can only be ordered by a high-level government body.

3. The mysterious deaths of three police officers

Originally, an online photo spread virally showing a body burnt almost completely, with *du luan vien* commenting that it was the body of a police officer whom "terrorists" set fire to using petrol bombs. However, this image has been completely scrubbed from the internet and was not submitted into the case file.

⁴¹ Account can be corroborated by Dong Tam residents as well as members of the Dong Tam Task Force.

⁴² Account can be corroborated by a member of the Dong Tam Task Force, who is in direct contact with Hang.

⁴³ Account can be corroborated by members of the Dong Tam Task Force, as well as other Vietnamese civil society activists.

Skeptics pointed out that an average human body takes two to three hours to burn completely; how could the police (well-equipped with shields, protective gear, and fire extinguisher ...) let one of their “comrades” burn for such a long time without any effort to extinguish the fire?

Moreover, the ground and walls of the house were not charred as they should have been had there been such a fire. Many commentators also doubted that petrol bombs, typically made of a 20 oz. bottle containing kerosene, could ignite such a large, uncontrollable fire.

In a press conference on the morning of January 14, Lieutenant General Luong Tam Quang, deputy head of the MPS, said the three police officers were killed after they fell into a four-meter skylight in Le Dinh Kinh’s residence and were allegedly set on fire by Kinh’s family members. Again, skeptics raised the question of why the walls around the sky well were not charred. The question remains unanswered by the authorities.

On the other hand, bullet holes fired by police were found in abundance on the ceilings and walls of Le Dinh Kinh’s residence.⁴⁴

Witness accounts also confirm that Dong Tam residents were incapacitated by thick chemical clouds of tear gas; they were unable to hide or escape from police, much less fight back. None of the villagers could explain how three policemen were allegedly “killed” in Dong Tam.

4. Why no forensic investigation of the crime scene?

Though plagued by questions, the deaths of the three police officers was seen as the most pressing reason for the authorities to prosecute the case of “murder and obstruction of officials”, which ultimately saw Le Dinh Cong and Le Dinh Chuc sentenced to death. And despite this, investigators have yet to carry out any forensic investigation of the crime scene. During the preliminary trial, lawyers defending the rights of the three police officers, the Procuracy, and the court uniformly refused demands for a forensic investigation.

Lawyer Nguyen Hong Bach (who defended the three deceased police officers) stated: “Who would dare to climb down that sky well, for others to pour gasoline on? We can’t very well use animals either! I feel we cannot recreate such a gruesome crime scene. Not every case needs to have the crime scene recreated; doing so would only bring pain to the officers’ families.”

Prosecutor Lai Viet Dong stated: “I agree with lawyer Bach’s explanation.... Suspicions over the three officers’ cause of death are groundless... a forensic investigation is not necessary.”

In Vietnam, forensic investigations are normal affairs and have been carried out regularly on serious cases. It is difficult to understand why a necessary and important formality such as this is completely neglected in the case of Dong Tam.

5. Storing weapons

The police, in trying to persuade the public that they were attempting to subdue a “terrorist threat”, insist that they collected a great number of “lethal weapons” from Le Dinh Kinh’s residence. A photo

⁴⁴ Dr. Nguyen Quang A’s eyewitness testimony can be found in section VIII.

posted on the MPS's news portal in the morning after the attack showed a collection of knives, bricks, and what police described as petrol bombs.

Several unanswered questions revolve around due process principles: 1. When did police find out that Le Dinh Kinh and his group had stored “lethal weapons” in his residence?; 2. If police had evidence of this kind of weapons storage before the attack, how did they attain such evidence? By what measure?; and 3. If police had evidence of this kind of weapons storage before the attack, why didn't they resolve the case through due process, i.e. exhausting all other possible remedies, before launching a violent post-midnight attack against civilian targets?

6. Le Dinh Kinh's death

The police accuse Le Dinh Kinh of leading the “terrorist charge” and report that he was killed holding a grenade.

Pro-democracy Facebook users, however, expressed doubt that a disabled, 84-year-old man could launch a post-midnight attack against thousands of police officers at a site three kilometers away from his home. Additionally, Kinh was a 58-year member of the Vietnamese Communist Party and had previously served as the secretary of the local party cell, as well as the head of local police. Le Dinh Kinh did not harbor anti-state tendencies and attacking law enforcement officers is not consistent with his biography.⁴⁵

In talks with local villagers and interviews with the media, Le Dinh Kinh proved to be a consistent and loyal Party member. The only time he implied a possible violent resistance against the police was in an interview conducted with RFA in October 2019, in which he said the Dong Tam people would not surrender and would fight to protect their land, even if that meant risking their lives in self-defense.

State-run media, however, cited this single instance as evidence of terrorist intent.

When Le Dinh Kinh's body was received, many witnesses described seeing first-hand the bullet holes through Kinh's heart, head, and leg.⁴⁶ Du Thi Thanh, Kinh's wife, who was with him during the attack and survived, said Kinh suffered from breathing difficulties due to tear gas exposure, but he was still alive as she was gagged and taken away by the police. She believes he must have been tortured and shot dead in his room after that. She herself was also tortured and coerced into falsely confessing that Kinh was using grenades.

At the end of the day, the pressing question is: Who killed Le Dinh Kinh and how? In his testimony (signed January 11, 2020), Senior lieutenant-colonel Dang Viet Quang stated:

“I saw the door was open, I kneeled down, holding up a short-barreled PM12 gun. At that moment, I saw a gray-haired male subject, holding a grenade in his right hand, waving it in the direction of the living room, with his back to me ... The subject shouted: ‘I'll let this explode and kill you all.’ I then immediately fired twice in the subject's direction”.

⁴⁵ <https://www.luatkhao.org/2020/01/co-mot-khau-hieu-tren-quan-tai/>

⁴⁶ RFA's report: https://www.youtube.com/watch?v=71Cv1fbOjw&feature=emb_title&has_verified=1

This indicates that Quang shot Kinh from the back. But when he met with lawyers in detention, Bui Viet Hieu stated that he witnessed Kinh being shot from the front: “The shooter stood in front of Kinh a distance of approximately one meter, the barrel of the gun as thick as someone’s wrist, stuck straight into Kinh’s chest. Kinh fell, dying in front of me, after which auxiliary canine came in and dragged his body away...”.

During the preliminary trial, when lawyer Ha Huy Son asked, Hieu reiterated: “The indictment is incorrect. Kinh was shot from the front.” He confirmed that Kinh was not holding a grenade and did not ever have a grenade (because his family members never gave him one); he was only holding a walking cane.

Village leader Le Dinh Kinh was an integral witness and representative in the decades-long land dispute from the very beginning, and many suspect this was why government forces killed him.

VII. THE PRELIMINARY SEPTEMBER TRIAL

1. Time

The preliminary trial began Monday morning at 8:30 AM, September 7, 2020 and was predicted to last 10 days. It ultimately lasted only four days (September 7-10), with sentencing read out on September 14.

2. Location

The seat of the Hanoi People's Court. Address: Lane 1, Pham Van Bach St., Yen Hoa ward, Cau Giay district, Hanoi.

3. Nature

The trial was reported as a “public” one, but in actuality, even defendants’ relatives were not granted entry. Relatives of the three deceased police officers were allowed to enter and issue words during the trial.

Before, during, and after the trial, human rights activists in Hanoi and a number in Saigon were tightly monitored by police.

As with all trials of a political tint, lawyers were required during this trial to leave their phones and laptops outside the courtroom. However, in an unusual move, the court allowed lawyers to “borrow” a laptop and USB drive, and then transfer information from these devices to their own personal computers at the end of each session. In a historic first for the justice system in Vietnam, lawyers were able to more fully recount the events during trial and the content of arguments to the public over social media.

4. List of defendants

#	<i>Full name</i>	<i>Born</i>	<i>Gender</i>	<i>Charge</i>
1	Lê Đình Công	1964	Male	Murder
2	Bùi Việt Hiếu	1943	Male	Murder
3	Nguyễn Văn Tuyển	1974	Male	Murder
4	Lê Đình Chúc	1980	Male	Murder
5	Lê Đình Doanh	1968	Male	Murder
6	Nguyễn Quốc Tiến	1980	Male	Murder
7	Nguyễn Văn Quân	1980	Male	Murder
8	Lê Đình Uy	1993	Male	Murder
9	Lê Đình Quang	1984	Male	Murder
10	Bùi Thị Nối	1958	Nữ	Murder
11	Bùi Thị Đục	1957	Nữ	Murder
12	Nguyễn Thị Bét	1961	Nữ	Murder
13	Trần Thị La	1978	Nữ	Murder
14	Nguyễn Thị Lựa	1956	Nữ	Murder
15	Bùi Văn Tiến	1979	Male	Murder

16	Nguyễn Văn Duệ	1962	Male	Murder
17	Lê Đình Quân	1976	Male	Murder
18	Bùi Văn Niên	1980	Male	Murder
19	Bùi Văn Tuấn	1991	Male	Murder
20	Trịnh Văn Hải	1988	Male	Murder
21	Nguyễn Xuân Điều	1952	Male	Murder
22	Mai Thị Phần	1963	Female	Murder
23	Đào Thị Kim	1983	Female	Murder
24	Lê Thị Loan	1966	Female	Murder
25	Nguyễn Văn Trung	1988	Male	Murder
26	Lê Đình Hiến	1989	Male	Obstruction of officials
27	Bùi Viết Tiến	2000	Male	Obstruction of officials
28	Nguyễn Thị Dung	1963	Female	Obstruction of officials
29	Trần Thị Phượng	1984	Female	Obstruction of officials

Total: 29 individuals: 19 men, 10 women.

Average age of the defendants was 45, with the youngest at 20 (Bui Viet Tien) and the oldest at 77 (Bui Viet Hieu).

25 were charged with murder, 4 were charged with obstruction of officials.

The Hanoi People's Procuracy recommended charging 6 with murder and 23 with obstruction of officials. Among them, 2 were recommended the death penalty, 1 a life sentence, and 19 others were recommended prison sentences: the heaviest three sentences ranged from 16-18 years in prison, 16 sentences ranged from 2-7 years, and the 7 remaining were probation sentences.

Recommended sentencing for the 7 individuals with the surname Le Dinh: 2 death sentences, a life sentence, three prison sentences ranging from 4-7 years, and one case of probation.⁴⁷

5. Prosecution proceedings

- Court justice – Presiding judge: Trương Việt Toàn (male)
- Court justice: Nguyễn Xuân Văn (male)
- Alternate court justice: Vũ Quang Huy (male)
- Lay assessor: Phí Văn Nghi (male), Ngô Thị Yến (nữ), Nguyễn Hồ Phong (male)
- Alternate lay assessor: Hoàng Đức Thọ (male), Nguyễn Thanh Sơn (male)
- Trial secretary: Nguyễn Mạnh Hà (male), Nguyễn Đăng Khoa (male)
- Alternate secretary: Nguyễn Thị Hạnh (female)
- Prosecutor: Lại Việt Đông (male), Nguyễn Hoàng Giang (male)
- Alternate prosecutor: Đỗ Cao Chí (male)

⁴⁷ <https://www.facebook.com/luatkhoa.org/photos/a.1510106079258257/2738976443037875/>

6. Lawyers

#	<i>Lawyer</i>	<i>Defending the rights of</i>
1	Dương Lê Ước An	Lê Đình Quân, Trịnh Văn Hải, Lê Đình Hiến
2	Trương Văn An	Bùi Văn Niền
3	Nguyễn Mai Anh	Trần Thị La
4	Trương Chí Công	Nguyễn Quốc Tiến, Nguyễn Văn Quân, Đào Thị Kim
5	Nguyễn Văn Hải	Lê Đình Quân, Trịnh Văn Hải, Lê Đình Hiến
6	Lê Văn Hòa	Lê Đình Công, Lê Đình Chức, Lê Đình Uy, Trần Thị La
7	Nguyễn Quốc Hoàn	Nguyễn Văn Quân
8	Phạm Thị Hồng	Lê Thị Loan
9	Nguyễn Tiến Hùng	Nguyễn Văn Tuyển
10	Nguyễn Hà Luân	Lê Đình Công, Lê Đình Chức, Lê Đình Uy, Bùi Thị Đục, Nguyễn Thị Lụa, Nguyễn Thị Dung
11	Lê Văn Luân	Lê Đình Công, Lê Đình Chức, Lê Đình Uy, Bùi Thị Đục, Nguyễn Thị Lụa, Nguyễn Thị Dung
12	Phan Nhật Luận	Lê Đình Quân
13	Nguyễn Thị Kim Mai	Nguyễn Văn Trung
14	Phan Thị Mai	Bùi Văn Tuấn
15	Đặng Đình Mạnh	Lê Đình Công, Lê Đình Chức, Lê Đình Doanh, Lê Đình Uy, Lê Đình Quang
16	Nguyễn Văn Miếng	Bùi Viết Hiếu, Nguyễn Thị Lụa, Trịnh Văn Hải
17	Huỳnh Phương Nam	Lê Đình Quân
18	Chu Thị Hương Ngân	Đào Thị Kim
19	Nguyễn Tiến Nghĩa	Nguyễn Quốc Tiến
20	Đình Thị Nguyên	Nguyễn Thị Bét
21	Hoàng Thị Nhân	Nguyễn Văn Duệ
22	Bùi Hải Quảng	Lê Đình Công, Lê Đình Chức, Lê Đình Uy, Bùi Thị Đục, Nguyễn Thị Lụa, Nguyễn Thị Dung
23	Phạm Lệ Quyên	Lê Đình Công, Lê Đình Chức, Lê Đình Uy, Bùi Thị Đục, Nguyễn Thị Lụa, Nguyễn Thị Dung
24	Hà Huy Sơn	Bùi Viết Hiếu, Bùi Thị Nói, Trần Thị Phượng
25	Nguyễn Hồng Thái	Nguyễn Xuân Điều
26	Nguyễn Khả Thành	Lê Đình Quân, Bùi Văn Tuấn, Trịnh Văn Hải
27	Trần Thu Thủy	Mai Thị Phần
28	Nguyễn Quang Tiến	Trịnh Văn Hải
29	Ngô Ngọc Trai	Lê Đình Doanh, Nguyễn Thị Bét, Bùi Văn Tiến
30	Ngô Anh Tuấn	Bùi Viết Hiếu, Nguyễn Quốc Tiến, Nguyễn Văn Quân, Lê Đình Uy, Lê Đình Quang, Đào Thị Kim
31	Bùi Đình Ứng	Bùi Văn Tiến
32	Nguyễn Hồng Bách	Nguyễn Huy Thịnh, Phạm Công Huy, Dương Đức Hoàng Quân (the three deceased police officers)

7. Victims

Nguyễn Huy Thịnh (deceased): born 1972, police officer, worked in a riot police regiment (Ministry of Public Security). Representatives before the court: mother and wife.

Dương Đức Hoàng Quân (deceased): born 1992; police officer, worked in a riot police regiment (Ministry of Public Security). Had representative before the court.

Phạm Công Huy (deceased): born 1993; police officer and firefighter (Hanoi City Police). Representatives before the court: mother and father.

8. Trial highlights

September 3

Four days before the trial, five lawyers representing the defense lawyers submitted a petition to the trial's presiding court justice Truong Viet Toan, the Hanoi People's Court presiding court justice Nguyen Huu Chinh, and the head of the Hanoi People's Procuracy Nguyen Duy Giang. The petition stated that "during the entirety of the case's litigation proceedings, all three phases: investigation, prosecution, and trial preparation", lawyers "confronted many difficulties":

- Hanoi police investigators repeatedly caused difficulties: they prevented lawyers from meeting privately with their clients at the detention centers and did not allow lawyers access to case files, despite multiple requests.
- The Hanoi People's Procuracy did not allow lawyers access to case files.
- The Hanoi People's Court made it difficult for lawyers to make backup copies of case files.

The petition pointed out that there remained countless contradictory and unclear points in the case files and requested that the court return them for further investigation. Furthermore, lawyers asked that the trial require the participation of several relevant figures:

- Key witness: Du Thi Thanh (Le Dinh Kinh's wife);
- The police officer who shot and killed Le Dinh Kinh and injured Bui Viet Hieu;
- All investigators

September 7

The trial begins. Lawyers recount to the public on social media that the Tribunal, especially presiding court justice Truong Viet Toan, committed many litigation infringements. Court security made attempts to block lawyers from meeting with their clients. When lawyer Dang Dinh Manh objected, stating that lawyers had a right to speak with defendants, judge Truong Viet Toan declared: "Lawyers have had time to research case files and speak with defendants at the detention center; therefore, contact between lawyers and defendants during the trial is not necessary".

Presiding court justice Truong Viet Toan also rejected the majority of requests in the September 3 petition lawyers had submitted, with the blanket rationale that these requests were “not necessary”.

The court took a significant amount of time to show a documentary for lawyers and defendants to watch. The film featured images of vivid fireworks, a burning fire, and individuals (with unclear faces) standing on a rooftop, tossing something downwards (it is unclear what). The film also revolved around “the three warriors martyred” in the line of duty and the pain and tears experienced by their loved ones. Besides this documentary film (whose production source is unknown), the court also broadcast clips of the defendants’ confessions.

September 8

Instead of answering the Tribunal’s inquiries, Mrs. Bui Thi Noi turned the tables, interrogating them with her own set of questions: “We have laws, but why are they not carried out? Why was my father [Le Dinh Kinh, her adopted father] lured out to a field and his leg broken, instead of being arrested properly?” The presiding judge ejected her from the courtroom.

Noi’s firmness and her staunchness in asking the court “difficult questions” is quite possibly the reason she received a heavier sentence of 6 years in prison, rather than the 4-5 years recommended by the Procuracy.

That same day, the court and the Procuracy confirmed that the Dong Tam Consensus group had purchased 10 grenades (none of which exploded) and one of which were given to Le Dinh Kinh. Said another way, one can see that Kinh was not holding a grenade when he was surrounded and shot dead.

The question-and-answer session between lawyers and defendants also revealed:

- A number of defendants charged with murder were initially unaware that they had killed anyone, until after a few days into their detention (e.g. Le Dinh Cong, Trinh Van Hai);
- A number of defendants who had simply cursed at the police one or two phrases were charged with obstruction of officials (e.g. Le Dinh Hien, Dao Thi Kim);
- Bui Viet Hieu stated clearly: “The indictment is incorrect. Kinh was shot from the front”, Kinh was not holding a grenade but rather a walking cane. Hieu also stated: “After Kinh died and the dogs dragged him away, police shot my leg and then shot straight into my chest, but the bullet ricocheted, hitting a rib and missing my heart. So I didn’t die. My duodenum was punctured in three places, my large intestine two.”;
- Le Dinh Cong denounced his torture: “I was beaten for ten days straight. Pham Viet Anh used a rubber truncheon to beat me.” Bui Thi Noi also reported: “When I was arrested, I was already injured, but when I was interrogated at Mien Mon police station, my legs were severely beaten as a means of coercion.”;
- Lawyer Dang Dinh Manh asked the 29 defendants: “After the incident [January 9], if you were not beaten, raise your hands!” 10 individuals raised their hands, 19 sat still – meaning at least 19 individuals confirmed they had been tortured. The presiding judge called Manh to order and allowed him no further questions.

September 9

Lawyer Ha Huy Son stated that the Office of Investigation asking all defendants to write statements forgoing lawyers is a serious violation of litigation procedure. He also pointed out that the sky well – which the three officers supposedly fell down and were incinerated in – had measurements of 0.76 m x 1.45 m x 4 m and a volume of 4.408 meters³, only enough to burn 367 grams of gasoline, or the equivalent 0.625 liters. With that amount of gasoline, there was no way the three officers could have been incinerated to ashes. Accordingly, Son requested a forensic exam of the crime scene and stated that the Office of Investigation’s failure to conduct such an exam violated litigation procedure. (Article 85 and Article 204 of the Criminal Procedure Code, Article 6 of Joint Circular #02/2017/TTLT - VKSNDTC - TANDTC - BCA - BQP).

Lawyers also argued with the court over the issue of “duties”. These duties must be legal for them to form the foundation of any charges regarding the “obstruction of officials (and their duties)”. Case files did not identify any of the duties that police forces were carrying out the night of September 8 and early the morning of September 9, 2020. If the duty was maintaining order and security for the construction of the wall around Mieu Mon airport, then that reason does not hold water; the wall was completed at the end of 2019 and was located nearly some kilometers away from Hoanh village.

It was also revealed that in April 2019, Hanoi City Police established a plan to “ensure security and order in the Dong Tam commune area”. The plan was named 419a/KH-PV01-PV02-MP and was approved by the Ministry of Public Security. However, it was considered “secret” – as with all other police documents. But the question is, if it was indeed secret, then how were Dong Tam supposed to know police being mobilized into the village in the middle of the night was “official duty”?

During the trial’s morning session, the Procuracy changed the charges of 19 defendants from “murder” to “obstruction of officials”, reducing the number charged with “murder” from 25 to 6. The Procuracy recommended severe punishment for these six: 1. Le Dinh Cong: death; 2. Le Dinh Chuc: death; 3. Le Dinh Doanh: life sentence; 4. Bui Viet Hieu: 16-18 years of prison; 5. Nguyen Quoc Tien: 16-18 years of prison; 6. Nguyen Van Tuyen: 14-16 years of prison.

September 10

Lawyer Nguyen Hong Bach, in charge of defending the three deceased police officers’ rights, does not agree to publicize plan 419A, stating that the “plan to protect Dong Tam is a top secret document.” He also stated that police forces entering Dong Tam the night of January 9 was to carry out official duties, that they were official duties because after his three clients passed away, they were posthumously awarded certificates and deemed martyrs. “If they were not carrying out official duties, then how could they have been awarded certificates and deemed martyrs?”

Bach also opposed a forensic exam of the crime scene: “Who would dare to climb down that sky well, for others to pour gasoline on? We can’t very well use animals either! I feel we cannot recreate such a gruesome crime scene. Not every case needs to have the crime scene recreated; doing so would only bring pain to the officers’ families.”

Prosecutor Lai Viet Dong, representing the Hanoi People’s Procuracy, agreed with lawyer Nguyen Hong Back and disregarded defense lawyers’ arguments: “I agree with lawyer Bach’s explanation.... Suspicions over the three officers’ cause of death are groundless,” “A forensic investigation is not

necessary,” “The assertion that defendants were coerced or tortured into giving testimony is baseless,” “Le Dinh Kinh resisted; shooting and killing him followed the letter of the law,” “The cause of Bui Viet Hieu’s injury is unclear.”

In the afternoon session, defendants gave their closing statements. The majority uniformly stated the same thing:

- Thank you to the prison educators (i.e. wardens) who taught me the error of my ways;
- It’s my fault, and I recognize that it’s my fault;
- I ask that the lawyers no longer defend me and that they no longer ask for re-investigation of the case;
- I ask the court for leniency; I ask the court for the lightest punishment.

The court adjourned early, and most of the lawyers vacated the premises. However, as lawyer Ngo Anh Tuan prepared to transfer data from the court’s USB drive to his personal computer, police (uniformed and plainclothes) stopped him and tried to reclaim the drive. Seeing the tension mount, lawyers Dang Dinh Manh and Nguyen Van Mieng tried to intervene but had their arms twisted by plainclothes police, who dragged the two outside and shoved them down an approximately 2-meter flight of stairs.

That night, police insert themselves into hotel rooms adjacent to those of lawyers Manh and Mieng. The next morning, when the two men left for breakfast, security broke into their rooms and rummaged through their belongings. The encirclement, stalking, and harassment were to such a degree that the two had to be extricated to get to the airport to return to Saigon

September 14

At 3 PM, the Hanoi People’s Court began to announce sentencing.

#	<i>Full name</i>	<i>Recommended charge</i>	<i>Recommended sentence</i>	<i>Initial sentence</i>
1	Lê Đình Công	Murder	Death	Death
2	Lê Đình Chúc	Murder	Death	Death
3	Lê Đình Doanh	Murder	Life sentence	Life sentence
4	Bùi Viết Hiếu	Murder	16-18 years of prison	16 years of prison
5	Nguyễn Văn Tuyển	Murder	16-18 years of prison	12 years of prison
6	Nguyễn Quốc Tiến	Murder	16-18 years of prison	13 years of prison
7	Nguyễn Văn Quân	Obstruction of officials	6-7 years of prison	5 years of prison
8	Lê Đình Uy	Obstruction of officials	6-7 years of prison	5 years of prison
9	Lê Đình Quang	Obstruction of officials	6-7 years of prison	5 years of prison
10	Bùi Thị Nối	Obstruction of	4-5 years of	6 years of prison

		officials	prison	
11	Bùi Thị Đục	Obstruction of officials	3-4 years of prison	3 years of probation
12	Nguyễn Thị Bét	Obstruction of officials	3-4 years of prison	3 years of probation
13	Nguyễn Thị Lụa	Obstruction of officials	2-2.5 years of prison	3 years of probation
14	Trần Thị La	Obstruction of officials	3-4 years of prison	3 years of probation
15	Bùi Văn Tiến	Obstruction of officials	5-6 years of prison	5 years of prison
15	Nguyễn Văn Duệ	Obstruction of officials	3-4 years of prison	3 years of prison
17	Lê Đình Quân	Obstruction of officials	4-5 years of prison	5 years of prison
18	Bùi Văn Niên	Obstruction of officials	2-2.5 years of prison	3 years of probation
19	Bùi Văn Tuấn	Obstruction of officials	3-4 years of prison	3 years of prison
20	Trịnh Văn Hải	Obstruction of officials	4-5 years of prison	3 years of prison
21	Nguyễn Xuân Điều	Obstruction of officials	3-4 years of prison	3 years of probation
22	Mai Thị Phần	Obstruction of officials	2-2.5 years of prison	30 months of probation
23	Đào Thị Kim	Obstruction of officials	24-30 months of probation	24 months of probation
24	Lê Thị Loan	Obstruction of officials	30-36 months of probation	30 months of probation
25	Nguyễn Văn Trung	Obstruction of officials	18-24 months of probation	18 months of probation
26	Lê Đình Hiến	Obstruction of officials	15-18 months of probation	15 months of probation
27	Bùi Viết Tiến	Obstruction of officials	15-18 months of probation	15 months of probation
28	Nguyễn Thị Dung	Obstruction of officials	15-18 months of probation	15 months of probation
29	Trần Thị Phượng	Obstruction of officials	15-18 months of probation	15 months of probation

Bui Thi Noi received a 6-year prison sentence, heavier than the 4-5 years recommended by the Procuracy. According to lawyers, it could be due to the fact that the court felt Noi “did not admit guilt”, was “hard-headed”, and “testified insincerely”.

The 14 individuals who received probation sentences were freed, after more than 8 months in detention. They returned to their village and that night, tens of residents went out to Le Dinh Kinh’s grave and burned incense for him.

9. Post-trial legal proceedings⁴⁸

The September 14 sentencing announced by the Hanoi People's Court is only the initial instance and has not gone into effect. The carrying out of the sentences has not yet begun.

The deadline to appeal is 15 days from the day after sentencing (September 15).

- If there is no appeal, the entirety of the sentence will automatically go into effect from the 16th day (Wednesday, September 30).
- If there is an appeal:
 - If any defendant, victim, or his/her representative appeals, then the case will be re-tried. The entirety of the case will be reviewed and re-litigated.
If the appeal occurs more than 15 days after, then the court in charge of re-trial can still accept it if “there were reasons or objective hindrances that made it impossible to carry out an appeal before the deadline” (Article 335, 2015 Legal Code for Criminal Litigation).
 - If the Hanoi People's Procuracy appeals a part or the whole of the sentence, then the case will enter re-trial.
 - The Hanoi Supreme People's Procuracy is an exception; they have 30 days from the date of sentencing to appeal.

According to defense lawyers, after sentencing was announced, Le Dinh Cong and Le Dinh Chuc both signaled that they would be appealing.

⁴⁸ <https://www.luatkhoa.org/2020/09/vu-an-dong-tam-dien-bien-tiep-theo-la-gi/>

VIII. COMMENTARIES AND TESTIMONIES ON THE DONG TAM ATTACK

“We urge the Party Central Committee to contemplate the primary reason for the [2017] Dong Tam [land dispute] and find a specific and comprehensive solution for this crisis... We are concerned that the Dong Tam [land dispute], if not properly settled, will turn from being a social issue to a political issue, a time-bomb threatening social order and political stability, which is what we have never wanted.” (A heartfelt letter from Dong Tam residents to the 7th Plenum of the 12th Party Central Committee”, April 15, 2018)

“We have in our hands all the documents necessary to prove that this land (59 hectares) is our agricultural land. We Dong Tam residents are ready to take on any government body that does not abide by jurisdiction or the law.” (Le Dinh Kinh to RFA, October 31, 2019)⁴⁹

“If they try to invade into this 59-hectare piece of land, we are determined to fight back. We won’t arrest them this time, OK? We will not arrest any of them this time. I swear to you, citizens, if they invade this 59-hectare piece of land of ours, we will appreciate their mobilizing as many troops as they can. If we fail to kill at least 300 to 500 of their troops, we will not see you again, citizens. This time, if they plan to kill us, we will blow them up. That’s our resolution.” (Le Dinh Cong vowing self-defense in the last livestreamed monthly meeting of the Dong Tam commune leaders, a.k.a. the Dong Tam Consensus, December 23, 2019)⁵⁰

“I’m so sad that I can’t do anything to help [the Dong Tam residents] effectively. I’d like to act as an intermediary to abate tension between the two sides, but I’m afraid my wish cannot be realized given the over-aggressiveness of the law enforcement officers that I’ve encountered.” (Lawyer Ngo Anh Tuan on his Facebook page, January 9, 2020)⁵¹

“Mr. Le Dinh Kinh has completed his circle of life, from 1936 when the Vietnamese Communist Party was accused of being a terrorist organization to 2020 when Kinh himself was accused by the VCP of being the leader of an armed terrorist group; other pro-communist voices curse him as if he were a real terrorist.” (Lawyer Trinh Huu Long in a Luat Khoa Magazine editorial, January 13, 2020)⁵²

“The group of lawbreakers was confirmed as having caused public disorder over a long period of time, with none of them owning any residential or farming land in the area that Dong Tam commune has transferred to the Ministry of National Defense. These lawbreakers also declared that they would commit murder, equipping themselves with lethal weapons and explosives to realize their plan of obstructing the authorities from building the Mieu Mon Airport’s walled boundary.” (Vietnam Television’s Evening News, January 13, 2020)

“They forced me to declare that I had grenades at home. But I told them I don’t even know what grenades and petrol bombs are, so I couldn’t make that statement. They then slapped me, and they kept slapping me. They slapped me the whole time. They slapped this side and that, and then after, they repeatedly kicked

⁴⁹https://www.rfa.org/vietnamese/in_depth/what-will-happen-when-dong-tam-land-is-coerced-10312019134320.html

⁵⁰ “The Dong Tam people denounce Hanoi mayor Nguyen Duc Chung” (in Vietnamese: Nhân dân Đồng Tâm vạch mặt Nguyễn Đức Chung chủ tịch thành phố Hà Nội: <https://www.youtube.com/watch?v=haM320uObNw>

⁵¹ <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=10215604090646565&set=a.3626737838303&type=3&theater>

⁵² Trinh Huu Long, “There’s a slogan on his coffin” (in Vietnamese: Có một khẩu hiệu trên quan tài). Available at: <https://www.luatkhoa.org/2020/01/co-mot-khau-hieu-tren-quan-tai/>

both of my legs." (Mrs. Du Thi Thanh, the wife of Le Dinh Kinh, describing in tears how she was tortured, January 13, 2020)⁵³

"The Dong Tam Consensus proved to be an organized criminal group. Apart from such statements as 'we will fight to death to protect our land' and 'kill at least 300 to 500 of their troops', this group went further by threatening local political leaders and households who did not conform. They also wrote to diplomatic missions and international organizations to falsely accuse the government of suppressing 'the disadvantaged victims of injustice' in an effort to internationalize the case, turning Dong Tam into a politically complicated issue." (Article on PAVN website, January 20, 2020)⁵⁴

"[Police] bullets pierced the iron window frame, breaking the window glass, leaving highly visible traces. Bullets even went through the iron wardrobe in Mr. Kinh's room. Stains of blood, though apparently cleaned, could still be seen on the room's walls. In the skylight, which is said to be where the three policemen were burned, I couldn't find any trace of fire and when I looked down into it, I thought even one single individual could hardly be killed there, never mind three men together. So, the death of the three policemen, including where and how they were killed, needs to be made clear. I asked local people, but none of them knew." (Dr. Nguyen Quang A, after his trip to Dong Tam on February 1, 2020)

"Law enforcement has lost three cadres, and families have lost three loved ones, but we believe that you three did not die in vain; you have contributed to societal peace and awakened the conscience of these criminals." (The Hanoi People's Procuracy expressing its view in court, September 9, 2020)

"We have yet more heroes. But we've struggled in vain to understand, how did they become heroes by fumbling into people's homes in the middle of the night?" (Journalist Khai Don, in a Facebook post, September 9, 2020)

"When he saw the fire dying down, Chuc took the can of gasoline and poured more into the sky well, causing the fire to explode in intensity. As he was pouring, he said: 'Good riddance'. Hai sat next to Chuc and stated: 'Smells good, huh'". "After pushing the container of gasoline into the sky well, Doanh went down, set up a ladder, and climbed up onto the rooftop behind Kinh's second-story. While standing there, he saw Chuc pour the can into the sky well 3-5 times, pouring once every 3-5 minutes. These actions led to comrades Think, Huy, and Quan perishing in the sky well." (Hanoi City Police's Investigative Result, June 5, 2020)

"Did you see the three officers fall into the sky well?". "No". "Did you say 'smells good, huh'?. "No. I wore a mask, I couldn't smell anything." (Lawyer Nguyen Van Mieng questioning defendant Trinh Van Hai during the preliminary trial, September 8, 2020)

"Communists.... speak of reality as if it were a novel full of colors and fierce actions. They will enthusiastically become chroniclers of history, silently standing by, listening to the conversations of culprits, commenting on the scent of burning human flesh. But hold on, why are they not concerned with saving their colleagues burning to ashes in the pit. A conversation for the indictment is more important than the lives of victims sacrificed to the fire. The chronicler of history stands by, his heart occupied with writing the

⁵³ Anonymous videographer. Video source: Facebook user La Viet Dung.

⁵⁴ Cong Minh, Nguyen Minh, Tran Tuan, and Quang Phuong, "Internationalizing the Dong Tam incident is a deceptive and unscrupulous plot" (in Vietnamese: "'Quốc tế hóa' vụ việc Đồng Tâm - một âm mưu gian trá, vô lương tâm"): <https://www.qdnd.vn/chong-dien-bien-hoa-binh/quoc-te-hoa-vu-viec-dong-tam-mot-am-muu-gian-tra-vo-luong-tam-608274>

indictment rather than saving heroes fallen. And they like to see their enemies beg for forgiveness. It's a complex to avoid loss, a covetous complex where one must complete the drama to avoid being the bad guy." (Journalist Khai Don, on her personal blog, September 8, 2020)⁵⁵

"I declare that I respect the law, and I directly and indirectly warn the 29 defendants, wake up, repent, do not heed these lawyers you have invited, they're simply seeking 'likes' and 'views'. Save money, plead guilty, turn around, and that'd be the end of it. Don't act up and lose more money... . 95% of citizens across the country demand the death penalty for you 29 defendants. I warn you all to rethink your actions. Your criminal behavior has already been demonstrated; why not plead guilty rather than waste more money with lawyers whose only wish is to get more 'likes' and 'views' on Facebook." (Pham Cong Lam, father of Pham Cong Huy, representative for families of the three deceased policemen, speaking in court the morning of September 10).

"The Procuracy representative only does one absurd thing: unanimously agree with the victims' lawyers that the defendants are guilty and summarize the defense's arguments with no response... . We defense lawyers are watched like a hawk, like we're thieves. Defendants speak as if they're coached, admitting guilt and repenting as if with one voice. Journalists uniformly report on the events of a 'public' and 'fair' trial." (Lawyer Ha Huy Son, in a Facebook post the night of September 10, 2020)

⁵⁵ <https://khaidon.com/2020/09/08/bon-ngay-dan-vat/?fbclid=IwAR0mkm9obuApnseYYfXelst3l4FjNUquK05DMEx9P2mqVBI47XNPM5zZ3f4>

IX. LEGAL VIOLATIONS OF VIETNAM’S DOMESTIC LAWS

Background: Vietnamese Constitution⁵⁶

Article 53 stipulates that “The land, water resources, mineral resources, resources in the sea and airspace, other natural resources and property invested and managed by the State are public properties, coming under ownership of the entire people represented and uniformly managed by the State.”

1. Vietnam’s Land Law⁵⁷

Under **Article 70** of the 2013 Land Law, “Enforcement of decisions on compulsory inventory”, the following principles of enforcement of a decision on compulsory inventory are required:

- a. “The enforcement is conducted in a public, democratic, objective, orderly, safe, and lawful manner;
- b. *The enforcement starting times fall within working hours.*”

Therefore, the time in which the police conducted the attack against the Dong Tam community (after midnight) is *unlawful*, even if it were a land eviction as police originally claimed.

Article 71, “Enforcement of land recovery decisions”, Clause 2 provides that “The enforcement of a land recovery decision is conducted when all the following requirements are met:

- a. The person whose land is to be reclaimed fails to comply with the *land recovery decision* after mobilization and persuasion by the commune-level People’s Committee and Vietnam Fatherland Front in the locality and the organization in charge of compensation and ground clearance.”

In the Dong Tam land dispute, local people insist that *the authorities have never issued any land recovery decision*. This is not to mention a universal principle in the guarantee of land rights, which states that no relocation shall take place *without the free, prior, and informed consent of the people concerned*.

2. Vietnam’s Law on Weapon Control⁵⁸

Clause 2 of **Article 22** provides that “weapons may only be used when there is no other way to prevent the subject from acting and after warning without the subject complying.”

In the Dong Tam clash, it is as yet unknown whether government forces gave any warning on-site or whether the local people refused to surrender. However, given a clash in which a few dozen farmers were confronted by thousands of armed officers, it can hardly be said that “there [wa]s no other way to prevent the subject from acting.”

⁵⁶ <https://vietnamnews.vn/politics-laws/250222/the-constitution-of-the-socialist-republic-of-viet-nam.html>

⁵⁷ <http://extwprlegs1.fao.org/docs/pdf/vie167592.pdf>

⁵⁸ https://i2i.org/wp-content/uploads/IP-5-2017_c.pdf

Article 23 on “cases in which the law enforcement officers may use weapons when performing their duty” stipulates that “the duty performer may shoot the subject without warning in the following cases:

- a. The subject is using a weapon or explosives to directly conduct an attempt at terrorism, murder, or kidnapping, or is using weapons or explosives to resist his/her arrest after he/she has conducted such a crime.”

In the Dong Tam clash, the obligation to provide evidence that local people attempted to conduct terrorism or murder falls on the police. However, they have *failed to provide clear and consistent evidence to support their accusations, especially in any context outside of self-defense.*

3. Vietnam’s 2015 Criminal Procedure Code⁵⁹

Article 10 on “sustainment of bodily integrity” provides that “Every person is entitled to inviolability of the physical body. No person is arrested without a Court’s warrant or Procuracy’s decision or approval, except for acts in flagrante,” and “Emergency custody, arrest, temporary detainment or detention must abide by this Law. Torture, extortion of deposition, corporal punishment or any treatments violating a person’s body, life, and health are inhibited.”

Article 110 on “emergency custody” stipulates that emergency custody of a person is only permitted in one of the following events:

- a. “There are substantial evidences that such person is going to commit a horrific or extremely severe felony;
- b. The accomplice committing the crime, or the perpetrator of the crime, who was identified by the crime victim or a person at the crime scene, must be obstructed from escape;
- c. A person carrying criminal traces or a suspect whose residence, workplace or tools contain criminal traces must be obstructed promptly from escaping or disposing evidences.”

Additionally, the order for emergency custody must specify the full name and address of the detainee, as well as the grounds for detainment.

In the January 9 police attack against Dong Tam commune and in the arrests that followed, no court’s warrant or procuracy’s decision was issued or mentioned.

Article 113 on “apprehension of suspects and defendants for detention” requires that “the apprehension of a person at his place of residence must be witnessed by a representative of communal, ward or town authorities and other individuals. The apprehension of a person at his place of work or education must be witnessed by a representative of the place of work or education. The apprehension of a person at other places must be witnessed by a representative of communal, ward or town authorities.” Finally, “apprehension must not occur at night, except for criminals in flagrante or wanted persons.”

All of these above-mentioned due process principles were violated in the Dong Tam attack.

⁵⁹ <https://vanbanphapluat.co/law-no-101-2015-qh13-criminal-procedure-code>

Furthermore, **Article 49**, “Disapproval or replacement of persons given authority to institute legal proceedings”, stipulates:

“Persons given authority to institute legal procedure must refuse to engage in proceedings or submit to replacement in the following events:

- 1) They are crime victims, litigants, or delegates, relatives of crime victims, litigants, suspects or defendants;
- 2) They have acted as defense counsels, witness testifiers, verifiers, valuers, interpreters or translators in the lawsuits;
- 3) Clear grounds of their potential bias at work are found.

The attack on Dong Tam early on the morning of January 9, 2020 was to carry out plan 419a/KH-PV01-PV02-MP established by Hanoi City Police and approved by the Ministry of Public Security. Hanoi City Police and the Ministry of Public Security were the main participating forces. However, case investigators – that is, those who can carry out litigation proceedings – are also cadres and members of the Hanoi City Police.

For example, Dang Viet Quang – the police officer who shot and killed Le Dinh Kinh – was Vice-head of the Criminal Division and Vice-head of Investigation of the Hanoi City Police at the time. The person who took his testimony was investigator Tran Viet Dung, also employed by Hanoi City Police (according to a form signed January 11, 2020). Could this render Quang a “victim” as he was described in the form?

Colleague interrogating colleague. This is a very clear conflict-of-interest in litigation; it wholly violates Article 49 of the 2015 Criminal Procedure Code and does not guarantee the impartiality of individuals with jurisdiction to proceed with litigation, as required by Article 21 of the 2015 Criminal Procedure Code.

Defense lawyers had asked that the court summon witnesses and those with relevant authority and duties, including Hanoi City Police units that participated in the attack, but they were roundly denied. A single representative from the Hanoi City Police was present during the trial. When (defense) lawyer Dang Dinh Manh requested to cross-examine the Hanoi City Police representative, the court denied it, stating that there was no legitimate reason to do so.

Lawyer-client privilege was also regularly curtailed before and during the trial, for a myriad of unclear reasons. Any form of exchange or contact between lawyer and client was closely monitored and coarsely interrupted.

4. Vietnam’s 2015 Penal Code⁶⁰

Article 22 on “justifiable force”, which may be applied for the interest of the Dong Tam people who are under charge, defines “justifiable force in self-defense” as “a person's use of force which is reasonably necessary to defend against another person's infringement upon his/her legitimate rights or interests of himself/herself, other people, the State, organizations.” This article confirms that “the use of justifiable force does not constitute a criminal offense.”

⁶⁰ <https://thuvienphapluat.vn/van-ban/trach-nhiem-hinh-su/Bo-luat-hinh-su-2015-296661.aspx>

X. VIOLATIONS OF INTERNATIONAL HUMAN RIGHTS STANDARDS⁶¹

1. The right to be informed of one's rights

Anyone arrested or detained is entitled to be informed, in a language they understand, of their right to (a) legal representation; (b) examination and treatment by a doctor; (c) have a relative or friend notified of their arrest or detention; (d) communicate with or notify their consulate (in the case of foreign nationals) or a competent international organization (in the case of refugees or persons who are stateless or under the protection of an inter-governmental organization), and (e) be provided with information on how to avail themselves of such rights.

All of the above rights are frequently violated in Vietnam. Arrestees, especially in political cases, are denied access to legal representation, health care, family and friends, and information, including "information on how to avail themselves of such rights." Only after the investigation process has been completed do they sometimes avail themselves of those rights to a limited extent, with permission from the police.

2. The right to silence

No one who is charged with a criminal offense may be compelled to confess guilt or testify against him/herself.

In Vietnam, however, prolonged detention in deplorable prison conditions, and denial of access to legal representation, family, and friends, have been widely and systematically used to coerce arrestees into confessing or admitting guilt.

Vietnamese police show much interest, as do their Chinese counterparts, in compelling dissidents to confess in recorded sessions, which are later aired on state television. There have been several notorious cases of TV confessions, such as that of human rights lawyer Le Cong Dinh (2009), democracy supporter Tran Thi Xuan (2017), freelance journalist Nguyen Van Hoa (2017), and protester Truong Huu Loc (2018). With 2020 comes the "televised confession" and "pre-trial conviction" of the detainees in the Dong Tam police raid.

3. The right to legal assistance

All persons who are arrested or detained have the right to immediate assistance from a lawyer during any pre-trial detention, interrogation and/or preliminary investigation. They have the right to a lawyer of their choice. If they are unable to afford a lawyer, then a defense counsel should be assigned to them free of charge.

Under Vietnamese law, the police are the ones who grant permission to lawyers to see their clients. Traditionally, they only do so when the investigation has been completed and they have made sure prosecutors have a substantial advantage over the accused.

⁶¹ In this section, principles 1 through 9 are extracted from the *Trial Observation Manual for Criminal Proceedings: Practitioners Guide No. 5*, International Commission of Jurists (ICJ), 2009. Available at: http://www.inpris.pl/fileadmin/user_upload/documents/Biblioteka_MWS/64.Trial_Observation_Manual_for_Criminal_Proceedings_ICJ2010.pdf

4. The right to adequate time and facilities for the preparation of a defense

All persons charged with a criminal offense should be given adequate time and facilities for the preparation of their defense, including the opportunity to communicate in confidence with a lawyer of their own choosing.

This right is totally alien to Vietnam's law-enforcement and litigation bodies. Particularly in political cases, lawyers can only meet their clients after being granted permission by the investigating body, so that they have limited time to study the case. For example, in the 2008 case of "the SRV vs. tax evader Dieu Cay", defense lawyers were given only five days to work on the case before the trial took place.

5. The right not to be held incommunicado

Any person arrested or detained has the right to be provided with the facilities they require to communicate, as appropriate, with their lawyer, doctor, family, and friends, and to notify these people of their arrest or detention, including the place where the person is being detained or transferred to.

6. The right to trial within a reasonable time

Anyone arrested or detained on a criminal charge has the right to be tried within a reasonable time or to be released pending trial. Prolonged incommunicado detention is absolutely prohibited under international law.

However, for decades in Vietnam, suspects considered "anti-state" or "anti-communist" have been arrested without warrant and placed in solitary confinement for years without trial. Because there was no trial, there was also no legal representation, indictment, or court judgment. These victims, whose human rights have been egregiously violated, remain imprisoned until the MPS frees them at their discretion. "Rubber justice" is the slang word used for this kind of imprisonment.

7. The right to humane treatment and non-torture

All persons deprived of their liberty have the right to be treated with humanity, with respect for the inherent dignity of the human person, and not to be subjected to torture or cruel, inhuman, or degrading treatment or punishment.

In the Dong Tam incident, there is more than ample evidence that victims and witnesses held in detention suffered cruel and purposeful torture at the hands of police. On the evening of September 9, at the initial trial, lawyer Dang Dinh Manh asked the defendants: "Those who were tortured during investigation, sit still. Those who were not tortured, please raise your hands". 19 of 29 defendants sat still.

8. The right to a fair trial

The accused is entitled to a fair trial. The right to a fair trial encompasses all the procedural and other guarantees concerning due process laid down in international standards. For the sake of conciseness,

the right to a fair trial means the accused is entitled to a trial before an independent, impartial, and competent tribunal established by law.

9. Presumption of innocence

Everyone charged with a criminal offense has the right to be presumed innocent until proven guilty according to law.

To date, *this principle has been violated often in Vietnam*. Contrary to countries in Europe and North America, in Vietnam, it is government officials and the state-controlled press who tend to violate it most often, especially in political cases. The authorities in general and the police in particular have a tradition of employing the press and *du luan vien* to personally attack suspects or the accused, defaming them and manipulating public opinion to affirm their guilt before trial. Even defense lawyers are occasionally attacked.

10. Policing in democracies⁶²

In compliance with international standards, the police shall be an independent organ of the Executive and shall be subject to the direction of the courts and bound by their orders. Every law enforcement agency shall be representative of and responsive and accountable to the community as a whole.

No member of the police may participate directly in political activities. No member of the police may be ordered or forced to exercise his or her functions or powers or deploy police resources to promote or undermine any political party or interest group, or any member of such a party or group.

The Vietnamese reality is totally contrary to the above-mentioned standards. Dong Tam is a good (but by far, not the only) case study in which the court plays no role at all in conflict resolution, leaving disputes between the government and the people unresolved.

11. Police use of force⁶³

In compliance with international human rights standards, everyone has the right to life and security of person, and freedom from torture and cruel, inhuman, or degrading treatment and punishment. Non-violent means are to be attempted first. Force is to be used only when strictly necessary and only for lawful law enforcement purposes. No exceptions or excuses shall be allowed for unlawful use of force.

In the Dong Tam event, there exists ample evidence that the victims and witnesses taken into custody were all tortured intentionally and brutally by police. There is evidence of police threatening witnesses as well.

⁶² Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights, “Human Rights Standards and Practice for the Police”, 2004. Available at: <https://www.ohchr.org/Documents/Publications/training5Add3en.pdf>

⁶³ <https://www.ohchr.org/Documents/Publications/training5Add3en.pdf>

XI. RECOMMENDATIONS

1. The international community must pressure the Vietnamese government into initiating a just and objective investigation into what happened in Dong Tam the morning of January 9, 2020.
2. The Vietnamese government must conduct a forensic investigation of the crime scene, or at the very least, take good-faith consideration of forensic work that has already been done by private citizens.
3. The Vietnamese government must give defendants a fair trial, with the addition of new forensic information and the subtraction of documentary films and confessions. It must also allow lawyers to freely do their job.
4. The Vietnamese government must allow the free movement of persons and information in and out of Dong Tam and refrain from further harassment of witnesses and activists assisting the community.
5. The Vietnamese government must properly compensate the residents of Dong Tam for all possessions and property lost or damaged in the land dispute.

APPENDIX A: Facts and figures on the Dong Tam attack

Proper name:

Dong Tam (in Vietnamese: Đồng Tâm, formally meaning “consensus and unity”)

Location under attack:

- Administrative division: Hoanh ward, Dong Tam village/commune, part of My Duc suburban district, Hanoi, northern Vietnam
- Geographical position: 35-40 kilometers southwest of Hanoi
- Population: ~9000 (Dong Tam commune)

Location scheduled for eviction:

- Senh Field (in Vietnamese: Cánh Đồng Sinh), an informal name given by local residents
- Geographical position: 3-5km from Hoanh ward

Viettel Corporation:

- Full name: Army Telecommunication Industry Corporation
- Transaction name: Viettel (once re-branded as Vietel)
- Establishment year: 1989
- Type: state-owned enterprise, owned and operated by the Ministry of National Defense
- Industry: telecommunications
- One of Vietnam’s top five largest companies, from 2013 to present

Victims in the January 9 attack:

- Le Dinh Kinh: b. 1936, member of the Vietnamese Communist Party for 58 years, murdered
- Du Thi Thanh: Kinh’s wife, tortured and under house arrest
- 23 were arrested and immediately charged with "murder", on the night of January 8 and early the morning of the 9th:
 - 1. Le Dinh Cong (m., 55, Le Dinh Kinh’ son);
 - 2. Le Dinh Chuc (m., 40, Le Dinh Kinh’ son);
 - 3. Le Dinh Doanh (m., 34, Le Dinh Kinh’s grandson);
 - 4. Le Dinh Uy (m., 31, Le Dinh Kinh’ grandson);
 - 5. Le Dinh Quan (m., 44, Le Dinh Kinh’s nephew);
 - 6. Le Dinh Quang (m., 37, Le Dinh Kinh’s nephew);
 - 7. Bui Viet Hieu (m., 74);
 - 8. Trinh Van Hai (m., 40);
 - 9. Nguyen Van Due (m., 52);
 - 10. Bui Thi Noi (f., 56);
 - 11. Nguyen Xuan Dieu (m., 64);
 - 12. Tran Thi La (f., 42, single mother);
 - 13. Bui Duy Tuan (m., 40);

- 14. Nguyen Quoc Tien (m., 40);
- 15. Dao Thi Kim (f., 38)
- 16. Nguyen Van Quan (m., 40, single father);
- 17. Nguyen Thi Bet (f., 58);
- 18. Bui Thi Duc (f., 55);
- 19. Nguyen Van Tuyen (m., 48);
- 20. Nguyen Thi Lua (f., 53);
- 21. Bui Van Nien (m., 40);
- 22. Bui Van Tien (m., 41);
- 23. Tran Thi Phuong (f., 40).
- 3 individuals detained and charged with “obstruction of officials”:
 - 1. Le Dinh Hien (m.);
 - 2. Bui Viet Tien (m., 17);
 - 3. Nguyen Thi Dung (f., 57)
- 3 individuals were arrested in the weeks following the attack: Mai Thi Phan, Le Thi Loan, Nguyen Van Trung
- Bui Viet Hieu was admitted to the hospital in critical condition and was closely monitored by police. Family members stated that police prevented them from visiting him, using the excuse that he was a “particularly dangerous criminal”. After he recovered, he was taken from hospital straight to the detention center.
- Le Dinh Cong appeared on television “confessing” with a bruised face. Before the court, he stated that he was beaten by investigator Pham Viet Anh with a rubber truncheon.
- Le Dinh Chuc: has three young children, the youngest only 10 days old as of January 9. Witnesses describe Chuc being severely beaten and admitted to the hospital.
- Bui Thi Noi decried that she had been shot and injured but was still beaten by police during interrogation.
- Nguyen Quoc Tien and Dao Thi Kim are husband and wife. They have three children born in 2004, 2007 and 2013.
- Bui Van Tien and Tran Thi Phuong are husband and wife. They have three children born in 2007, 2013 and 2018, the youngest of whom is 18-month-old at the time of the attack.
- Tran Thi La: single mother with one child.
- Nguyen Van Quan: single father with three children.
- Nguyen Van Trung: son of Bui Thi Duc.

Police allegedly killed in the attack:

- Nguyen Huy Thinh, b. 1972, Colonel
- Pham Cong Huy, b. 1993, Captain
- Duong Duc Hoang Quan, b. 1992, First Lieutenant
- State media reported that all three individuals were “killed” by “resisting elements” and were granted the honorary title of “martyr” by President Nguyen Phu Trong on January 10.

APPENDIX B: Defense lawyer's argument

Lawyer Le Van Hoa

Legally representing Le Dinh Cong, Le Dinh Chuc, Le Dinh Uy, Tran Thi La

September 9, 2020

I, like many others with a conscience, am deeply saddened by the Dong Tam incident that killed four (including three police officers and one Dong Tam resident, Le Dinh Kinh) in the early morning hours of January 9, 2020 and left other residents with permanent disabilities and their current condition as defendants. Those in positions of responsibility should have predicted this and prevented it from occurring!

In order to contribute to the repair and rectification of mistakes that may still occur, I suggest the Tribunal review and return case files to prosecutors for supplementary investigation to clarify the imperative matters below:

1. The legal status of the 59-hectare parcel of land at Senh Field, Dong Tam commune, My Duc suburban district, Hanoi.

The ambiguity regarding whether the disputed parcel is agricultural land that belongs to the Dong Tam commune authorities or national defense land belonging to the Air Defense – Air Force Arm (of the Ministry of Defense) is the direct and root cause of events that led to the Dong Tam incidents in April 2017 and January 9, 2020.

2. The legal status of the deployment into Dong Tam of thousands of Hanoi riot police in conjunction with another police force belong to the Ministry of Public Security the night of January 8 and early morning of January 9, 2020. Which office decided on this deployment? And was this decision right or wrong?

3. A forensic investigation must be organized to clarify the deaths of three police officers; documentation in case files put together by investigators is not yet convincing. This forensic investigation must be attended by Du Thi Thanh's lawyer (Le Van Hoa, Ngo Anh Tuan, Dang Dinh Manh) and any other individuals as stipulated by law.

4. The mysterious circumstances surrounding Le Dinh Kinh's death must be clarified.

The results of the investigation and the Indictment state that because Le Dinh Kinh resisted, riot police forces took the initiative, shooting and killing him. Such results have yet to clarify the (resisting) behaviors and have yet to prove whether such behaviors were dangerous enough to require elimination. In particular, according to defendant Bui Viet Hieu's testimony, Le Dinh Kinh was shot in the front at a distance of one meter, rather than the back at a distance of 2.5 meters, as charges in the Indictment and the Investigative Results indicate.

Le Dinh Kinh had a clear residential address in Hoanh village, Dong Tam commune, My Duc suburban district, city of Hanoi. He was not caught red-handed committing any crime; neither was he a wanted criminal. Thus, according to regulations in Paragraph 3, Article 113 of the 2015 Penal Code, it is not permissible to arrest him at night (10 PM to 6 AM). As such, even if he was to become

an arrestee of the above case, and even if he was forced into temporary incarceration, litigating bodies could only have arrested him during daytime hours.

Le Dinh Kinh was not an arrestee in any case and did not have any temporary incarceration orders against him. He was residing peacefully in his home. As such, his residence is sacred and inviolable. No one can enter of their own accord without Kinh's permission (according to regulations in Article 22 of the 2013 Constitution).

Kinh's life is protected by the law and no one has the right to dispossess him of life in contravention of the law (according to regulations in Article 19 of the 2013 Constitution).

Riot police forces raided Le Dinh Kinh's home in the middle of the night without his permission. As such, these forces have violated Article 22 of the 2013 Constitution of the Socialist Republic of Vietnam and article 158 of the 2015 Penal Code (trespassing on another's residence), and further, this is a matter involving organized trespassing. This crime is regulated at point A, paragraph 2 of the above penal article, with a punishment ranging up to five years in prison.

Not only did they illegally trespass, but these forces also beat and shot Kinh to death, illegally dispossessing him of life, in violation of Article 19 of the 2013 Constitution of the Socialist Republic of Vietnam, and paragraph 1 of Article 123 of the 2015 Penal Code, with two aggravating circumstances: murder, with thuggish and organized natures. (points N and O).

5. Request the Tribunal carry out criminal proceedings for the murder case according to the petition filed by Mrs. Du Thi Thanh (born 1950, resides at 1A, Hoanh village, Dong Tam commune, My Duc suburban district, city of Hanoi) – Mrs. Du Thi Thanh is the wife of Le Dinh Kinh.

Myself, along with two fellow lawyers, Ngo Van Tuan (Hanoi Lawyers' Association) and Dang Dinh Manh (Ho Chi Minh City Lawyers' Association), legally support and protect the rights & legal interests of Mrs. Du Thi Thanh, in the matter of requesting criminal proceedings for "Murder" in the death of her husband Le Dinh Kinh, who was killed by riot police forces-Hanoi City Police during the Dong Tam event in the early morning hours of January 9, 2020.

APPENDIX C: Le Dinh Cong's court testimony

Lawyer Nguyen Tien Nghia: Did Nguyen Quoc Tien participate in the Dong Tam Consensus group?

Cong: No.

N: Did you promise or arrange anything with Tien?

C: No.

N: Did you all discuss anything with Nguyen Quoc Tien regarding plans to attack the authorities?

C: No.

Lawyer Ngo Ngoc Trai: Did all the grenades that you gave to the others explode?

C: I don't know, but I didn't hear any explosions.

T: When this all happened, where were you?

C: I had been out drinking and didn't return home until 7 in the evening, when I saw everyone packed around my father's house.

T: Where were you the night of January 8, 2020?

C: At Kinh's house.

T: Was there anyone hostile in Kinh's house?

C: No one.

T: Try to remember, what was the duration of the entire event?

C: Approximately a little more than an hour.

T: Before there was an attack, did approximately 10 individuals stand in front of the gates cursing at the authorities?

C: I don't know. I lit fireworks and threw rocks.

Lawyer Le Van Luan: Were you able to fully observe the contents of the clip on September 7?

C: No.

(Luan requests the court permit a replay of the clip so that the defendant can see it clearly. The presiding judge responds that the clip had already been broadcast publicly and thus there was no need for a replay.)

L: That clip was broadcast on VTV, were you able to watch it?

C: Not yet.

L: What role did you play in the Dong Tam Consensus group?

C: I had a livestream role.

L: What was your role?

C: I organized a meeting to discuss the legal evidence surrounding Senh Field's land.

L: The content of your livestream involved the procedure to sue over land?

C: Yes.

L: Were you advised to resolve the land dispute by suing in court?

C: I did not agree with the surveyor conclusions and had yet to sue.

L: Were you planning to sue in court after?

C: We will sue in the Supreme Court.

L: Did you know Mr. Hieu's house was splattered with fermented shrimp paste?

C: I had heard once

L: Did you know if Kinh's arrest was related to the complaint over land?

C: Yes. We've been threatened with arrest many times already.

L: Did you let the government or anyone else know that you were being threatened?

C: No because I was afraid people would be alarmed.

L: Did you play any role in the preparation of means and instruments to oppose the authorities?

C: After I heard the determination of the Hanoi People's Committee to reclaim Senh Field, we were resolute in protecting the land. We prepared Molotov cocktails, bricks, and grenades to protect the land, only on our last leg would we use the grenades (when under attack), and we would only use them after a verbal command.

L: You threw a grenade but didn't pull the pin?

C: I threw a deterrent. I know how to use them.

L: You threw it as a warning?

C: Yes.

L: Did you and others participate in discussions regarding resisting the authorities?

C: No. I only heard Mr. Nguyen Van Thang call and tell me that Kinh would be arrested tonight. I told Tuyen, who laughed and said where is Kinh even to be arrested.

L: Why did you have to protect Kinh?

C: Everyone aimed to prevent Kinh's arrest.

L: When was the Mieu Mon fence built?

C: Around the end of December.

L: Was its construction complete?

C: Yes.

L: When national defense constructed the fence, did you men oppose it?

C: No, it all went very smoothly.

L: When the incident occurred, did you hear gunshots or grenade explosions?

C: Kinh's house was shot to pieces.

L: Did you know 3 cadres fell down a sky well and died?

C: I didn't know three had died until the third day after my arrest.

L: Throughout the event on January 9, 2020, did you men discuss attacking anyone?

C: No.

L: You have a livestream stating you would resist the authorities?

C: That's existed for a while, it's not from the time the fence was being built.

L: Where were you before you were arrested?

C: I sat beneath the alter cabinet and did nothing.

Lawyer Bui Ung: Did you direct defendant Tien to buy 20 liters of gasoline?

C: I absolutely did not direct him.

Lawyer Ngo Anh Tuan: How many grenades did you ask Nguyen Quoc Tien to buy?

C: 10 grenades over two purchases, 6 the first time and 4 the second.

T: Who did you give the grenades to?

C: At the beginning I gave Tuyen 2, Tien 2, and I kept 2; the last 4 I gave to Chuc, Due, Quang, and Hai 1 each.

T: Besides those 10 grenades, did you keep any others?

C: No

T: Among your family or that of Mr. Kinh, were there any other grenades?

C: No.

T: Do you think Kinh had any other grenades?

C: Absolutely not.

Lawyer Duong Le Uoc An: Have you proposed that the Tribunal and procuracy representatives make public the Hanoi City Police plans for maintaining order and security?

C: I would really like it publicized so that we defendants can know, so that those who are guilty can be drawn and quartered.

(Lawyer An proposes that the court make public the Hanoi City Police plans for maintaining order and security as the defendant had suggested. The Tribunal sees that it is unnecessary to publicize this document. The Tribunal reads a portion from the indictment but Lawyer An objects because it is not an official document of the plan).

A: Could you let the Tribunal know how far away Senh Field is from the village?

C: About one kilometer.

A: Did the authorities return to Senh Field or the village that day?

C: To Hoanh village.

Lawyer Nguyen Quoc Hoan: Was defendant Quan in the Dong Tam Consensus group?

C: No.

H: Did you talk to Quan about anything the night of January 8, 2020? Did you hear anyone say anything to Quan?

C: No.

Lawyer Nguyen Hong Bach (*counsel for the police officers' families*): The suicide group was established in 2018, right?

C: There has never been a suicide group.

B: Is the testimony given during the investigation phase that there was a suicide group correct or incorrect?

C: Incorrect.

B: Then why did you sign it?

C: I've never testified that there was a suicide group.

B: What was the purpose of preparing instruments and means?

C: The overarching objective was to keep the land.

B: You didn't ask Phan to buy gasoline, correct?

C: Correct.

B: In previous testimony you stated that you had asked Phan, correct?

C: Correct. But on that day, I had been beaten repeatedly; I was hit across the head five times, falling out of my chair and testifying haphazardly.

B: Was Nguyen Van Trung present at the January 9, 2020 event?

C: At the beginning, I heard Trung's voice, but afterwards, I no longer saw him.

B: Are you responsible for the deaths of the 3 police officers?

C: I absolutely do not know, only after 3 days did I become aware (of the deaths), but I am at fault here so I apologize to the families of the victims.

Lawyer Phuong Anh (*counsel for the deceased police officers' families*): During the interrogation with your lawyer present, were you forced to give false testimony?

C: No.

Lawyer Phan Thi Mai: What's the relationship between you and the defendant Bui Van Tuan?

C: Tuan is my adopted child.

M: What did you call Tuan up for?

C: I didn't call.

M: Then why did Tuan appear at Kinh's house?

C: I'm not sure.

Lawyer Nguyen Duy Hung: On the night of January 8, 2020, did you take the initiative to pick up Mr. Tuyen or did Mr. Tuyen take the initiative to pick you up?

C: Mr. Tuyen took the initiative.

H: What job did you allocate him?

C: I didn't do any allocating.

H: What was the purpose of making Molotov cocktails and other instruments?

C: To protect the land.

APPENDIX D:
**Independent media questionnaire sent to
the Ministry of Public Security**

Luat Khoa Magazine, January 13, 2020: Inquiry sent to To Lam, Minister of Public Security, regarding the Dong Tam attack

A. Regarding the event the night of January 9, 2020

1. The attack that authorities refer to as a “forceful reclamation” the night of January 9, 2020 began and ended at what times? Where?
2. Which individuals or bodies signed the approval letter for the “forceful reclamation”?
3. Which units of the various security forces participated in the “forceful reclamation”? How many individuals participated in total?
4. What methods, weapons, and equipment did security forces use during the attack, including those transported in?
5. What is the legal basis for using weapons?
6. Regarding the police accusing the Dong Tam villagers of “storing weapons” and “killing people”: could you please describe specifically the instruments and equipment used as “weapons” and how they were stored? At what point in time did the authorities know that the villagers of Dong Tam had “stored weapons”?
7. Many witnesses have reported that the Dong Tam area had its electricity, phone, and internet cut prior to the attack. Is this accurate? If so, why did this phenomenon occur?
8. Are you aware that security forces attacked Le Dinh Kinh’s residence? If so, could you provide the rationale and describe specifically the method of deployment?
9. Regarding villagers who had their land forcefully reclaimed and/or had their houses broken into the night of January 9, what response do you have on behalf of the forces involved in the attack?
10. How many local people died the night of January 9? Who were they, and how did they die?
11. Why was the corpse of Le Dinh Kinh at the Dong Tam village headquarters? How did the authorities discover that he died, when, where, and in what context? Why was Mr. Kinh’s corpse operated on? What conclusions did autopsy officials draw? Many witnesses describe bullet holes through Mr. Kinh’s heart and head. Is this true? If so, why was Mr. Kinh struck? Who shot Mr. Kinh?
12. Based on information from the MPS, attacking forces also lost lives. Could you provide the exact number of lives lost and causes of death, as well as their names, ages, units, and positions?

13. How many people were arrested the night of January 9, 2020 and who were they? Where are these people currently and under what conditions? Have they been able to contact lawyers or family, or receive any medical care (as stipulated by Vietnamese law and international human rights standards)?

14. Estimated damages to property belonging to the families attacked the night of January 9th totals how much? And the damages to materials belonging to the attacking forces? Our sources have indicated that Le Dinh Kinh's family has lost both a cash drawer and a private car. How do you explain this?

B. Regarding the work of journalists

1. Did the MPS prevent journalists from reporting at the scene of the event, or control the information they could report?

2. Which press bodies were "allowed" to report from the scene of the event?

3. What standards does a press body need to meet in order to report from the scene of the event?

4. Which body approves and authorizes this? And the legal basis for this activity?

5. Information on the websites "Riot Police", "PK-KQ Channel", and "Association of Ha Tinh Countrymen"... all accuse the Dong Tam villagers of "terrorism", "murder", "storing weapons", "obstructing officials", and "treason". Did the MPS provide these websites with that information? Are their views also the official views of the MPS?

6. As of this very moment (4:50 PM, January 11, 2020), our sources tell us that the Dong Tam area is still under complete lockdown, with strict security precautions implemented. Why?

C. Regarding the legal basis surrounding the attack

1. Make public the legal basis for the 59 hectares of land (that the people of Dong Tam refer to as "Senh Field").

2. Make public the records for all stages of the Mieu Mon Airport plan.

3. Make public the letter of approval for the "forceful reclamation" the night of January 9, 2020.

APPENDIX E:
Post-preliminary trial questions
posed by civil society groups

Excerpted from “Protest the unjust sentence in the Dong Tam trial” – an online petition by the group Active Citizenship, September 14, 2020

“This is an unjust judgment handed down in an unfair trial, given the Tribunal ignored a number of substantial issues:

1. What is the legal status of the 59-hectare parcel of land at Senh Field, Dong Tam commune, My Duc suburban district, Hanoi?

The ambiguity regarding whether the disputed parcel is agricultural land that belongs to the Dong Tam commune authorities or national defense land belonging to the Air Defense – Air Force Arm (of the Ministry of Defense) is the direct and root cause of events that led to the incident on January 9, 2020;

2. A number of defendants were charged with “obstruction of officials”. What duties were officials carrying out at the time of the alleged offense?

The right of Hanoi riot police and other police forces to enter Dong Tam the night of January 8 and the morning of January 9, 2020, is unclear. What document provides the legal basis for law enforcement to enter Dong Tam during nighttime hours? Who has the power to authorize such a deployment?

3. Why did the police force entry into Mr. Le Dinh Kinh’s private residence, shooting and killing him?

According to official investigation, the police task force “was against the back door behind Le Dinh Kinh’s house” and “discovered that Le Dinh Kinh was holding a grenade”; therefore, he was shot dead. However, at the time, Mr. Le Dinh was in his home; he was not an arrestee in any pending criminal cases. As such, what document gives police the right to break into his residence and shoot him? Furthermore, according to the direct testimony of Bui Viet Hieu and other defendants at the preliminary trial, Le Dinh Kinh was not holding any grenade in his hand;

4. What led to the deaths of the three policemen? How can justice for them be found when the authorities did not conduct a forensic investigation of these policemen’s deaths?

At the preliminary trial, the defendants' testimonies and responses were inconsistent with the investigative results recorded in the indictment. Nonetheless, the relevant authorities have not conducted a forensic investigation of any of the four deaths in the matter.

5. Why were a number of lawyers not allowed to meet with defendants during the investigation process? Why didn't the court turn case files around for further investigation, given that 19 defendants stated in court that they were coerced and tortured during police interrogation?

Events during the investigation and indictment proceedings display serious violations of procedural fairness. Concurrently, there are clear indications of defendant coercion and torture, based both on their appearance during televised “confessions” (e.g. pictures of the four defendants Nguyen Van Tuyen, Mai Thi Phan, Bui Viet Hieu, and Bui Viet Tien that were shown on VTV1 news on January 13, 2020) and according to the defendants’ direct responses in the preliminary trial on September 9, 2020 (e.g. Le Dinh Cong responded to lawyers that he was “repeatedly beaten for ten days” after he was arrested; and when lawyer Dang Dinh Manh asked all 29 defendants at the same time to indicate whether they had been tortured, 19 indicated that they had.)

As the five grave reasons above remain unaddressed, we strongly oppose the unjust judgment handed down by the court.

We call for justice for the 4 individuals who died of unknown causes on January 9, 2020.

We call for justice for the 29 Dong Tam residents sentenced in a miscarriage of justice.

We urge all Vietnamese citizens to act in the name of justice and stand together with the voiceless.”

**APPENDIX F:
Photos of the Dong Tam attack and aftermath**

Police vehicles and riot officers being deployed to Dong Tam commune a few hours before the January 9 attack. Source: Dong Tam residents who wish to remain anonymous for safety⁶⁴

⁶⁴ Photos were posted online by Facebook user Camus Nhat:
<https://www.facebook.com/100005825112566/posts/1290517477819077/?d=n>

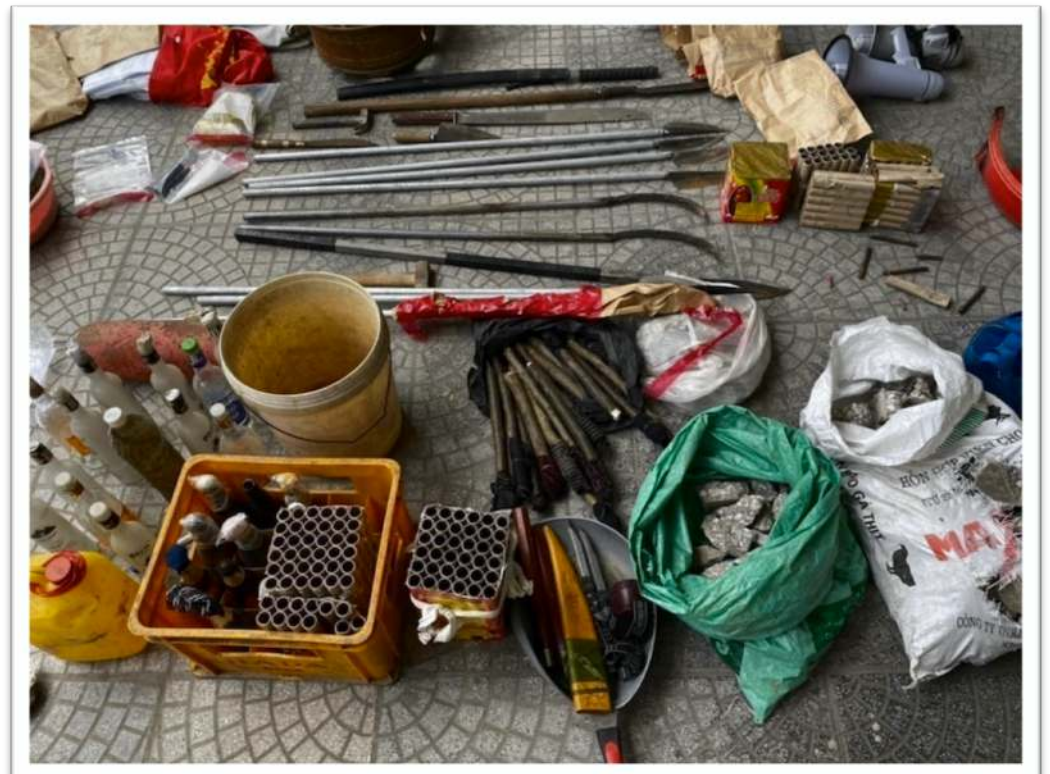
Riot officers regrouping after the January 9 attack. Note timestamp in above photo, indicating morning hours of January 9, 2020. Source: Dong Tam residents who wish to remain anonymous for safety⁶⁵

⁶⁵ Photos were posted online by Facebook user Camus Nhat:
<https://www.facebook.com/100005825112566/posts/1290517477819077/?d=n>

Uniformed and plainclothes police block roads to the attack scene on the morning of January 9. Source: Facebook user Ngo Tuan

What the police identified as “weapons collected from the criminals’ house”. Source: MPS’s news portal

Rapid response police force, in their bulletproof vests, gathered at the front gate of the Dong Tam commune on the morning of January 9. Source: Dong Tam resident who wishes to remain anonymous for safety

Plainclothes police surrounding land rights activist Trinh Ba Phuong's residence. Source: Dong Tam resident who wishes to remain anonymous for safety

Screenshot of Le Dinh Cong, Le Dinh Kinh's elder son, during his "televised confession" on the VTV Evening News, January 13, 2020. Source: anonymous citizen-journalist

A young Hanoi man holding Le Dinh Kinh's photo in a commemoration ceremony on January 12, 2020.

Source: Facebook user Pham Doan Trang

BÁO CÁO ĐỒNG TÂM

Tài liệu này là báo cáo về vụ tấn công tàn khốc của chính quyền vào thôn Hoàn, xã Đồng Tâm (ngoại thành Hà Nội) vào rạng sáng 09 tháng 01 năm 2020. Vụ tấn công là đỉnh điểm của một tranh chấp đất đai kéo dài, và đã dẫn đến cái chết của thủ lĩnh tinh thần của thôn, ba cảnh sát thiệt mạng, và gần 30 người bị bắt.

Ngày 07 tháng 9 năm 2020, phiên xét xử sơ thẩm diễn ra tại Hà Nội, tuyên hai án tử hình, một án chung thân, và hơn 80 năm tù cho những người dân bị tấn công.

Bản báo cáo đưa ra kết luận rằng đây có thể là vụ tranh chấp đất đai lớn nhất tại Việt Nam thời bình, xét về quân số công an được huy động, về dư luận, và về số sinh mạng thiệt hại. Báo cáo cũng nêu bật tình trạng bạo hành và lạm quyền của lực lượng công an, cũng như khái niệm đầy mâu thuẫn – “quyền sở hữu toàn dân về đất đai” – tại Việt Nam.

Tác giả: **Phạm Đoan Trang - Will Nguyen**
Tháng 9/2020

VỀ TÁC GIẢ

Phạm Đoan Trang là một nhà báo, nhà hoạt động dân chủ ở Việt Nam. Tốt nghiệp chuyên ngành kinh tế quốc tế, Đại học Ngoại thương Hà Nội, Đoan Trang đã làm việc trong lĩnh vực truyền thông (báo chí, truyền hình, xuất bản) từ cuối năm 2000. Hiện Đoan Trang là biên tập viên của Luật Khoa tạp chí.

Đoan Trang là tác giả, đồng tác giả của nhiều cuốn sách, trong đó có: “*Anh Ba Sàm*”, “*Từ Facebook xuống đường*”, báo cáo “*Toàn cảnh thảm họa môi trường biển Việt Nam*” (2016), “*Chính trị bình dân*” (2017), “*Phản kháng phi bạo lực*” (2017), “*Học chính sách công qua chuyện đặc khu*” (2018), “*Politics of a Police State*” (2019).

Will Nguyen là một người viết, một nhà hoạt động dân chủ. Anh cộng tác với nhiều tổ chức xã hội dân sự ở khu vực châu Á-Thái Bình Dương, làm các công việc: đào tạo nhà hoạt động, biên dịch sách (các tác phẩm của giới đối kháng) và biên tập báo chí, cũng như vận động quốc tế cho mục đích cải cách chính trị ở Việt Nam.

Anh tốt nghiệp Đại học Yale năm 2008 với bằng cử nhân ngành nghiên cứu Đông Á, và vào năm 2018, sau khi tốt nghiệp cao học chính sách công tại Đại học Quốc gia Singapore, đã bị bắt giam và bỏ tù ở Việt Nam một thời gian do tham gia biểu tình.

MỤC LỤC

I.	Tóm tắt sự kiện	69
II.	Hỏi nhanh đáp gọn về vụ Đồng Tâm	71
III.	Bối cảnh tranh chấp đất đai ở Đồng Tâm	76
IV.	Các mốc thời gian trong vụ tranh chấp đất tại Đồng Tâm	79
V.	Đối sách của chính quyền: thông tin bất nhất và đàn áp	85
VI.	Các điểm gây tranh cãi xung quanh vụ tấn công Đồng Tâm	89
VII.	Phiên tòa sơ thẩm	94
VIII.	Bình luận và lời chứng về vụ tấn công Đồng Tâm và phiên xử sơ thẩm	103
IX.	Các vi phạm đối với luật pháp Việt Nam	106
X.	Các vi phạm xét theo tiêu chuẩn nhân quyền quốc tế	109
XI.	Khuyến nghị	113
Phụ lục		
	<i>Phụ lục A: Dữ kiện và số liệu thực tế về vụ tấn công Đồng Tâm</i>	114
	<i>Phụ lục B: Bào chữa của luật sư</i>	116
	<i>Phụ lục C: Lê Đình Công trả lời luật sư trước tòa</i>	118
	<i>Phụ lục D: Bản câu hỏi của Luật Khoa tạp chí</i>	122
	<i>Phụ lục E: Những câu hỏi sau phiên tòa sơ thẩm</i>	124

I. TÓM TẮT SỰ KIỆN⁶⁶

Khoảng từ 1 đến 3h sáng ngày mùng 09 tháng 01 năm 2020, hàng nghìn cảnh sát thuộc nhiều lực lượng: đặc nhiệm, cơ động, hình sự, trọng án, đặc biệt cảnh sát điều tra, phối hợp với các lực lượng tại địa phương bao vây và tấn công xã Đồng Tâm, nơi cách cánh đồng Sênh – khu vực đất tranh chấp – khoảng 5km.

Trước đó, dân làng không hề được thông báo gì, nhưng có nghe loa truyền thanh xã nhắc đi nhắc lại rằng đất Đồng Tâm là đất quốc phòng – quan điểm mà chính quyền đã lặp lại nhiều lần trong nhiều năm qua về vùng đất tranh chấp này. Ý thức được thông điệp ngầm là chính quyền sẽ tổ chức cưỡng chế, dân Đồng Tâm tuyên bố trong một đoạn video được ghi hình lại vài tiếng đồng hồ trước khi diễn ra vụ tấn công, rằng họ sẽ “chiến đấu tới cùng” để giữ được mảnh đất.

Theo truyền thông độc lập của dân và blogger, phía công an đã cắt mạng internet và phá sóng điện thoại trước, sau đó ồ ạt tiến vào làng với hơi cay và lựu đạn, chất nổ. Cuối cùng, công an xông vào nhà riêng của ông Lê Đình Kinh – người được xem như thủ lĩnh tinh thần của ngôi làng – và bắn chết ông.

Các nhân chứng thuật lại cảnh “hàng ngàn cảnh sát tiến quân vào làng” ném lựu đạn gây choáng, bắn hơi cay, đạn cao su, chặn tất cả các ngã đường và ngõ ngách, đánh đập người dân trong làng một cách bừa bãi, kể cả phụ nữ và người già.

Buổi sáng 09/01, 26 người, phần lớn là thành viên đại gia đình ông Lê Đình Kinh, đã bị công an bắt. Cùng lúc, các trang mạng của đội ngũ dư luận viên ở Việt Nam đưa tin “có ba chiến sĩ hy sinh” vì bị “bọn khủng bố” sát hại, cùng hình ảnh một thi thể cháy đen, không nhận rõ nhân dạng.

Báo đài chính thống của nhà nước, chỉ lấy nguồn tin duy nhất từ Bộ Công an, cho hay, người dân đã tấn công công an bằng “lựu đạn, bom xăng và dao” khi lực lượng công quyền đang dựng tường rào bảo vệ sân bay Miếu Môn. Nguồn tin của công an cũng cáo buộc dân làng đã cản trở người thi hành công vụ và “gây rối trật tự công cộng” – một thuật ngữ thường được gán cho tất cả các hành động phản kháng chính quyền tại Việt Nam.

Các bức ảnh chụp và video được đăng tải trên mạng xã hội đã cho thấy rất nhiều bằng chứng về việc nhà chức trách đã bạo hành người dân, bao gồm một đoạn video mà trong đó bà Dư Thị Thành – vợ của ông Kinh – kể về việc đã bị công an tra tấn để ép khai nhận chồng bà đã dùng lựu đạn để tấn công lực lượng chức năng.

Ngày 13/01, truyền thông nhà nước phát đi hình ảnh của một số người dân làng bị bắt, với khuôn mặt xây xát và thâm tím, cúi đầu nhận tội. Báo chí cũng công bố quyết định của công an khởi tố 26 cá nhân, trong đó có 5 người là con trai và cháu của ông Kinh là Công, Chức, Quang, Doanh và Uy, vì tội “giết người” và “chống người thi hành công vụ”.

Trong những tháng sau đó, công an tiếp tục bắt giam thêm vài người dân Đồng Tâm khác.

⁶⁶ <https://www.thevietnamese.org/2020/01/long-simmering-land-dispute/>
<https://www.thevietnamese.org/2020/01/tensions-mount-in-aftermath/>

Ngày 07/9/2020, 29 người Đồng Tâm bị đưa ra xét xử sơ thẩm. Phiên tòa tiếp tục làm nóng dư luận với việc một số bị cáo kêu bị tra tấn để bức cung, trong khi công an huy động lực lượng cực kỳ đông đảo để kiểm soát tình hình, canh gác chặt xã Đồng Tâm cũng như giới hoạt động nhân quyền, quấy nhiễu và đe dọa luật sư. Chỉ sau ba ngày, mùng 09/9, Viện Kiểm sát đề nghị hai án tử hình đối với hai ông Lê Đình Công và Lê Đình Chức. Thứ hai, ngày 14/9/2020, Tòa tuyên án tử hình cho Lê Đình Công, Lê Đình Chức (hai con trai của ông Kinh), án chung thân cho Lê Đình Doanh (cháu nội ông Kinh), 16 năm tù cho ông Bùi Viết Hiếu.

Cuộc tấn công của chính quyền vào Đồng Tâm đêm 09/01 được công an, Viện Kiểm sát và Tòa án Nhân dân TP. Hà Nội gọi nhất quán trong các văn bản và trên truyền thông là “vụ án giết người và chống người thi hành công vụ xảy ra tại thôn Hoàn, Đồng Tâm, Mỹ Đức, Hà Nội ngày 09/01/2020”. Vì không nhất trí với cách gọi có tính áp đặt tội này, và để ngắn gọn, báo cáo sẽ gọi đây là “vụ Đồng Tâm”, hoặc “vụ tấn công Đồng Tâm”.

II. HỎI NHANH ĐÁP GỌN VỀ VỤ ĐỒNG TÂM⁶⁷

1. Đất Đồng Tâm thực sự là của ai?

Để trả lời câu hỏi này, bạn phải tìm hiểu về lịch sử vùng đất này cũng như toàn bộ lịch sử tranh chấp giữa nhà nước và dân xung quanh nó. Đây là một việc khó và mất thời gian. Tuy nhiên, bạn không cần phải biết chính xác đất này của ai thì mới có thể lên tiếng về vụ tấn công của công an vào Đồng Tâm; đó là một chuyện hoàn toàn khác.

Vấn đề tranh chấp đất ở khu vực cánh đồng Sênh (xã Đồng Tâm) và vụ tấn công của công an vào khu dân cư thôn Hoàn (cũng xã Đồng Tâm) là hai vụ việc có bản chất pháp lý khác nhau, dù có liên quan với nhau nhưng phải được xem xét một cách độc lập về mặt pháp lý.

2. Nhưng theo hiến pháp và luật pháp Việt Nam hiện hành, toàn bộ đất đai thuộc sở hữu toàn dân, do nhà nước quản lý, đúng không?

Đúng vậy. Điều 53 của Hiến pháp nước CHXHCN Việt Nam quy định: “Đất đai, tài nguyên nước, tài nguyên khoáng sản, nguồn lợi ở vùng biển, vùng trời, tài nguyên thiên nhiên khác và các tài sản do Nhà nước đầu tư, quản lý là tài sản công thuộc sở hữu toàn dân do Nhà nước đại diện chủ sở hữu và thống nhất quản lý”.

Điều 4, Luật Đất đai 2013 quy định: “Đất đai thuộc sở hữu toàn dân do Nhà nước đại diện chủ sở hữu và thống nhất quản lý. Nhà nước trao quyền sử dụng đất cho người sử dụng đất theo quy định của Luật này”.

Tuy vậy, ngay cả giới chuyên gia luật cũng nghi ngờ tính hợp lý của chế độ sở hữu toàn dân về đất đai. Nhưng đó là một việc khác và sẽ được bàn trong một dịp khác.

3. Nếu vậy, khi nhà nước thu hồi quyền sử dụng đất mà công dân không chấp hành thì công an có quyền cưỡng chế đất?

Theo luật hiện hành thì đúng vậy, nhưng vụ tấn công ngày 09/01/2020 không phải là cưỡng chế đất. Nếu là cưỡng chế đất thì phải tiến hành trên khu vực đất tranh chấp ở đồng Sênh, chứ không phải trên khu dân cư ở thôn Hoàn như đã diễn ra trên thực tế.

Ngay cả khi là cưỡng chế đất, thì vụ việc cũng phải theo đúng trình tự, thủ tục pháp luật. Liệu cưỡng chế đất vào nửa đêm về sáng có phải là một trình tự hợp lý hay không? Phương pháp cưỡng chế này gắn với một hoạt động quản lý hành chính của nhà nước hay gắn với một cuộc tập kích tiêu diệt kẻ thù hơn?

Nhưng ngay cả luật hiện hành cũng rất có thể không hợp lý. Bản chất tranh chấp tài sản (trong đó có đất đai, hay quyền sử dụng đất) là tranh chấp dân sự, lẽ ra nên được giải quyết theo cơ chế hòa giải, trọng tài hoặc tòa án dân sự độc lập. Sau khi đã có phán quyết của tòa rồi, nếu dân Đồng Tâm thua, thì lúc đó mới đến lượt cơ quan thi hành án vào cuộc để thu hồi tài sản, trong đó có cả biện pháp cưỡng chế.

⁶⁷ Bài “Hỏi nhanh đáp gọn về vụ Đồng Tâm” của nhóm bút Bình dân Học vụ, đăng trên Luật Khoa tạp chí ngày 15/6/2020: <https://www.luatkhoa.org/2020/06/hoi-nhanh-dap-gon-ve-vu-dong-tam/>

Liệu có nên giải quyết tranh chấp dân sự bằng quyết định hành chính hay không? Ở đây, cơ quan hành chính vừa là một bên tranh chấp, vừa là bên thanh tra tính đúng sai của vụ việc, lại vừa là bên cưỡng chế thu hồi, thì tức là vừa đá bóng, vừa thổi còi.

4. Ông Lê Đình Kinh được coi như thủ lĩnh tinh thần của dân Đồng Tâm, và vì thế có thể coi ông như “đối tượng cầm đầu nhóm chống đối”. Vậy, tiêu diệt một đối tượng chống đối thì có gì sai?

Nếu dùng logic này, bất kỳ ai chống đối nhà nước đều có thể bị tiêu diệt.

Gia đình ông Nguyễn Thanh Chấn, Huỳnh Văn Nén, Hàn Đức Long chống đối đến cùng các bản án mà họ cho là oan sai. Như vậy công an cũng nên tiêu diệt họ luôn? (Những người này về sau đều được giải oan).

Gia đình tử tù Hồ Duy Hải biểu tình rờng rã từ năm này qua năm khác để phản đối các bản án của tòa, cũng nên bị tiêu diệt nốt?

Vào những năm bao cấp, những ai phản đối kinh tế kế hoạch, đòi làm ăn theo cơ chế thị trường, hẳn cũng thuộc diện nên bị tiêu diệt?

Lần lại xa hơn trong lịch sử, những ai chống đối việc đấu tố, tiêu diệt địa chủ trong Cải cách Ruộng đất cũng nên bị tiêu diệt luôn?

Nếu dùng logic này, ta phải dựa trên hai giả định: Nhà nước luôn đúng, và hành vi chống đối luôn luôn gây ra mối nguy hiểm tức thì, tới mức phải tiêu diệt để ngăn chặn một thiệt hại lớn hơn cho xã hội.

Bạn có chắc hai giả định này luôn đúng hay không? Nếu đúng, ông Lê Đình Kinh đáng bị tiêu diệt. Nếu không, toàn bộ logic của lập luận trên sẽ bị phá sản.

5. Nếu nói vậy thì khi nào chính quyền mới được quyền dùng vũ lực tiêu diệt một công dân?

Theo lẽ thường, mọi người đều có quyền sống. Chính quyền chỉ có thể tiêu diệt công dân trong hai trường hợp: Công dân bị tuyên án tử hình, và công dân đang tạo ra một mối nguy hiểm cận kề đủ lớn để chính quyền phải tiêu diệt. Xin lưu ý, mối nguy hiểm này phải đủ lớn và phải cận kề thì mới phải tiêu diệt. Nguy hiểm đủ lớn nhưng không cận kề thì cũng không cần phải tiêu diệt. Ví dụ: Công dân cầm chai bia vỡ đi giữa phố vắng người và nói đến nhà tổ trưởng giết, thì chỉ cần khống chế và cách ly đối tượng là đủ.

Chưa từng có tòa án nào kết tội ông Lê Đình Kinh vì bất cứ tội gì, chứ chưa nói đến án tử hình. Giết người mà không có bản án được gọi là “giết người vô luật”,⁶⁸ vốn là hành vi phạm tội và vi phạm các chuẩn mực nhân quyền căn bản nhất.

Ông Lê Đình Kinh có gây ra mối nguy hiểm nào đủ lớn và cận kề để cần phải bị tiêu diệt hay không?

⁶⁸ Định nghĩa trong Luật Bảo vệ các nạn nhân của tra tấn, Quốc hội Hoa Kỳ ban hành năm 1991, và “Sổ tay LHQ về ngăn chặn và điều tra tội hành quyết vô luật, tùy tiện, cấu thả”, cùng năm 1991.

Ở hầu như bất kỳ quốc gia nào thì quân đội và công an cũng được mặc định là hai lực lượng duy nhất trong xã hội có quyền sử dụng vũ khí và vũ lực để cưỡng bức khi cần; nói cách khác, họ có tính chính danh để sử dụng vũ khí và vũ lực. Vì thế, quân đội và công an có sức mạnh, và ở họ tiềm ẩn khả năng lạm quyền rất cao. Bởi vậy cho nên luật pháp của mọi quốc gia đều có quy định về việc sử dụng bạo lực, sử dụng vũ khí để ngăn ngừa lực lượng chấp pháp lạm dụng vũ lực.

Khoản 2, Điều 22 của Luật Quản lý, Sử dụng Vũ khí, Vật liệu nổ và Công cụ Hỗ trợ quy định “chỉ sử dụng vũ khí quân dụng khi không còn biện pháp nào khác để ngăn chặn hành vi của đối tượng và sau khi đã cảnh báo mà đối tượng không tuân theo”. Trong vụ tấn công ở Đồng Tâm, chưa rõ liệu các lực lượng công quyền đã phát đi cảnh báo hay chưa, hoặc liệu có phải người dân địa phương đã không chịu tuân thủ. Tuy nhiên, xét bối cảnh một vụ đụng độ mà trong đó chỉ có vài chục nông dân đối đầu với lực lượng công an có vũ trang, có loa phóng thanh, có thể chủ động (tấn công giữa đêm), thật khó có thể nói rằng “không còn biện pháp nào khác để ngăn chặn hành vi của đối tượng”.

Các chuẩn mực về nhân quyền trên toàn thế giới cũng có những quy định để ngăn việc lực lượng chấp pháp sử dụng vũ lực vượt quá mức cho phép.⁶⁹ Bản chất vụ Đồng Tâm là lực lượng công an có vũ trang tấn công một mục tiêu dân sự vào ban đêm. Căn cứ vào đó, khả năng rất cao là công an Việt Nam đã đi quá giới hạn trong vụ tấn công vào Đồng Tâm.

6. Theo công an, dân làng Đồng Tâm, nhất là gia đình ông Lê Đình Kinh, có tàng trữ vũ khí. Nếu công an không ra tay tấn công và ngăn chặn trước, những người này đem vũ khí đi làm điều ác, ví dụ khủng bố, thì sao?

Trước hết, phải làm rõ, mọi thứ đều có thể là vũ khí giết người (bom, súng, dao, kiếm, cùn, kéo, dây thừng, máy tính xách tay, v.v.). Đó có thể là những vật dụng thông thường.

Trên thực tế, trong vụ Đồng Tâm, chỉ sau khi đã khống chế toàn bộ dân làng, công an mới bắt đầu thu gom “vũ khí” của dân Đồng Tâm để làm bằng chứng về tội tàng trữ vũ khí và công bố hình ảnh lên trang web của Bộ Công an vào buổi sáng hôm sau. Rất nhiều trong số “vũ khí” đó chỉ là gạch đá, dao kéo đồ dùng trong nhà, bình gas, nghĩa là khó mà được coi là vũ khí được tàng trữ từ trước với động cơ xấu.

Như đã nói ở trên, việc công an thi hành pháp luật luôn phải theo đúng thủ tục, quy trình, trình tự pháp lý, hay còn gọi là theo đúng chuẩn mực tố tụng.

Để tấn công một mục tiêu (dân sự) như Đồng Tâm, công an phải có đầy đủ bằng chứng về việc đối phương có tàng trữ vũ khí từ trước, bằng chứng này lại phải được thu nhận một cách hợp lệ, đúng chuẩn.

Rồi để tấn công mục tiêu, công an cũng phải thực hiện theo đúng quy trình, có cảnh báo từ trước, có cân nhắc đầy đủ mọi yếu tố, điều kiện, hoàn cảnh liên quan trước khi có thể nổ súng. Nôm na là, ngay cả khi phát hiện một bọn khủng bố đang bắt cóc con tin chẳng hạn, công an cũng phải tiến hành vây hãm, gọi loa thuyết phục đầu hàng, thương lượng... rất lâu mới có thể tấn công.

⁶⁹ “Chuẩn mực nhân quyền quốc tế cho hoạt động hành pháp” và mục 18, Bình luận chung của Ủy ban Nhân quyền LHQ về Điều 6 ICCPR.

Ngoài ra, tất cả mọi người đều có quyền được sống, đi cùng với quyền tự vệ chính đáng. Nếu bị đe dọa, bị cướp xông vào nhà lúc nửa đêm chẳng hạn, mọi người đều có quyền chống trả bằng bất cứ phương tiện gì mà họ có được.

7. Nhưng dân Đồng Tâm đã đe dọa trước. Chính họ làm các clip tuyên bố sẽ tấn công công an, và đăng tải lên mạng. “Chúng tôi hứa không diệt từ 300 đến 500 thằng chúng tôi sẽ không nhìn thấy đồng bào cả nước nữa. Lần này chúng quyết giết tôi thì chúng cũng phải nổ tan xác. Đây là một cái quyết tâm của người Đồng Tâm chúng tôi”. Vậy công an chủ động tấn công họ trước thì có phải là tự vệ chính đáng không?

Nếu có người nói “mấy người hỏi linh tinh quá, hỏi nữa là đập chết đấy”, bạn có mang súng đến nhà họ bắn trước để “tự vệ” không?

Họ nói – rất có thể chỉ là “chém gió” hoặc gõ lên để dẫn mặt đối phương trước – rằng họ sẽ diệt “từ 300 đến 500 thằng”, công an bèn đem một số lớn quân có vũ trang, kéo vào làng ban đêm và nổ súng. Như thế có phải là công an tự vệ chính đáng?

Ở khía cạnh ngược lại, nếu có kẻ ban đêm kéo một đoàn rầm rập vào nhà bạn (mà không được mời), bạn có quyền tự vệ chính đáng, chống trả bằng bất cứ phương tiện gì.

8. Trong vụ Đồng Tâm, công an không phải kẻ trộm, kẻ cướp. Đây là họ đang thi hành công vụ; công vụ đó có thể là cưỡng chế đất đai, tiêu diệt tội phạm...

Là công vụ thì cũng phải chính đáng và hợp pháp, nếu không muốn nói là càng là công vụ, càng phải chính đáng và hợp pháp. Việc cưỡng chế đất đai trong trường hợp này là không chính đáng (thực hiện ban đêm, ngoài giờ hành chính, vi phạm Luật Đất đai). Nói là để tiêu diệt tội phạm thì càng không đúng vì đã xác định được tội phạm đâu mà đã tấn công người ta? (Bạn hãy so sánh vụ tấn công của công an vào Đồng Tâm với vụ truy sát Tuấn khi – nghi phạm giết người trốn truy nã. Trường hợp tấn công nào là chính đáng?).

Kế đó là tính hợp pháp. Công vụ hợp pháp luôn luôn được thể hiện bằng một văn bản hành chính xác định trước nội dung công vụ, mà trong đó, cơ sở pháp lý của công vụ sẽ được trích dẫn. Trong vụ Đồng Tâm, chính quyền có nói đến bản kế hoạch đã được thông qua nhằm mục đích bảo đảm an ninh trật tự trong địa phương, nhưng thực tế chưa bao giờ chính quyền công khai bản kế hoạch này cả. Cho dù trong phiên tòa xét xử, các luật sư đã liên tục yêu cầu minh bạch hóa bản kế hoạch đó.

9. Theo bản kết luận điều tra của công an thì phía dân Đồng Tâm, nhất là người nhà ông Lê Đình Kinh, đã sát hại ba chiến sĩ công an rất dã man. Thậm chí đốt công an xong còn nói “thơm nhỉ?”. Đó là tội ác, phải nghiêm trị.

Công an là bên tấn công. Công an là bên bắt giam người, thẩm vấn lấy cung, thu gom bằng chứng, quản lý hiện trường, lập kết luận điều tra... Toàn bộ quá trình, chỉ do công an thực hiện, không có sự chứng kiến của bất cứ một bên thứ ba độc lập nào, kể cả nhân chứng theo quy định của pháp luật. Theo bạn, trong trường hợp ấy, công an có khách quan không? Lấy gì bảo đảm công an khách quan?

Bạn cũng đừng quên là toàn bộ gia đình ông Lê Đình Kinh đã bị bắt đi mất tích ngay trong đêm xảy ra vụ tấn công Đồng Tâm. Sau đó, họ mới được thả dần, và lại cũng có những người khác tiếp tục bị bắt. Đến ngày 09/6/2020, tròn 5 tháng sau vụ tấn công, tổng cộng có 29 người đã bị bắt giam, không ai được tiếp cận với họ (ngoài công an). Trong số này, một vài người đã “lên tivi” nhận tội (bản tin Thời sự 19h của VTV tối 13/01/2020), với gương mặt sưng vù, bầm tím – dấu hiệu của tra tấn. Bạn nghĩ những người đang ở trong tay công an có thể nói khác ý công an không?

Và bạn nghĩ, với những điều kiện làm việc như thế, được ưu đãi tuyệt đối trong quá trình điều tra như thế, công an có đủ “năng lực” để dựng lên cả một câu chuyện, thậm chí cả câu nói “thơm nhi?” kia không?

Đó là lý do vì sao trong những vụ việc mà chính công an là một bên tham gia xung đột (thậm chí có dấu hiệu phạm tội) như thế này, phải có điều tra độc lập của bên thứ ba để bảo đảm lẽ công bằng.

III. BỐI CẢNH TRANH CHẤP ĐẤT ĐAI Ở ĐỒNG TÂM

Vụ tranh chấp đất đai ở Đồng Tâm xoay quanh hai mảnh đất liền kề nhau và sẽ được gọi tên là phần Đông (rộng 47,36 héc-ta) và phần Tây (rộng 59 héc-ta) trong báo cáo này.⁷⁰

Năm 1980, phó thủ tướng lúc đó là Đỗ Mười ký Quyết định 113-TTg ngày 14/4/1980 thu hồi 208 héc-ta đất, trong đó có phần Đông, để thực hiện dự án sân bay Miếu Môn.⁷¹

Ngày 10/11/1981, UBND tỉnh Hà Sơn Bình lúc đó ban hành Quyết định 386 QĐ/UB, triển khai giai đoạn 1 của dự án. Phần phía Đông được lên kế hoạch cho việc xây dựng sân bay Miếu Môn, và cư dân xã Đồng Tâm đã đồng ý chuyển giao khu đất này cho chính quyền trung ương mà đại diện quản lý là Bộ Tư lệnh Công Binh, sau này là Lữ đoàn 28 Quân chủng Phòng không Không quân (PKKQ).⁷²

Tuy nhiên, không có giai đoạn nào của dự án được thực thi, và phía quân đội đã cho người dân địa phương thuê lại để canh tác nông nghiệp. Phần đất 47,36 héc-ta trở thành khu đất duy nhất của xã Đồng Tâm đã được thu hồi có đền bù.⁷³

Phần phía Tây hiện đang được người dân xã Đồng Tâm sử dụng và gọi tên là “cánh đồng Sênh”.

Tranh chấp bắt đầu này sinh khi bên quân đội có kế hoạch thu hồi lại phần Đông để chuyển giao cho tập đoàn Viettel – một đơn vị kinh doanh viễn thông thuộc sở hữu của quân đội – và họ

⁷⁰ <https://www.bbc.com/vietnamese/vietnam-40591173>

⁷¹ <https://thuvienphapluat.vn/tintuc/vn/thoi-su-phap-luat/thoi-su/17145/dat-tranh-chap-o-dong-tam-thuoc-quoc-phong>

⁷² <https://www.facebook.com/nhatkyyeunuoc1/posts/3388653707828019/>

⁷³ <https://www.bbc.com/vietnamese/vietnam-40591173>

cũng muốn lấy luôn cả phần phía Tây.⁷⁴ Cư dân Đồng Tâm phản đối ý định này, cho rằng phần phía Tây là đất nông nghiệp của họ, nghĩa là bên Viettel hoặc quân đội phải trả tiền đền bù giải tỏa theo giá thị trường.

Ngược lại, phía quân đội và Viettel một mực khẳng định rằng toàn bộ mảnh đất này đều được quy hoạch riêng cho mục đích quốc phòng an ninh và chỉ chấp nhận một mức đền bù thấp hơn. Đáng chú ý, Tập đoàn Viettel đã đưa ra những thông tin không nhất quán: Trong một cuộc họp với ông Lê Đình Kinh, họ nói rằng chính quyền huyện Mỹ Đức đã bán mảnh đất này cho họ, vì thế không đặt ra vấn đề bồi thường cho cư dân⁷⁵.

Quân đội và Viettel hẳn là được sự ủng hộ của chính quyền Hà Nội. Ngày 20/10/2014, phó chủ tịch UBND TP. Hà Nội khi đó là Vũ Hồng Khanh đã ký Quyết định 5383 thu hồi 236 héc-ta “đất dự án sân bay Miếu Mòn” cho Lữ đoàn 28 xây doanh trại,⁷⁶ vượt hẳn con số 208 trong kế hoạch thu hồi năm 1980. Tuy nhiên, ba ngày sau, Lữ đoàn 28 đã phản hồi rằng họ chỉ sở hữu 208 héc-ta chứ không phải 236.

Lập luận và hành động của người dân xã Đồng Tâm

Cư dân Đồng Tâm khẳng định rằng 100% diện tích 59 héc-ta đất cánh đồng Sênh đều là đất nông nghiệp của xã. Vì vậy, nếu Viettel muốn sử dụng mảnh đất này, họ có nghĩa vụ phải trả tiền đền bù theo luật định.

Tháng 5/2016, UBND TP. Hà Nội đã gửi Văn bản số 2590 đến bốn cơ quan, bao gồm Sở Tài nguyên Môi trường Hà Nội, Ban Chỉ đạo Giải phóng mặt bằng TP, UBND huyện Mỹ Đức và Tập đoàn Viễn thông Viettel. Theo văn bản này, Tập đoàn Viettel có trách nhiệm “đền bù giải tỏa” cho người dân địa phương.⁷⁷

Người dân địa phương chất vấn rằng nếu đất đồng Sênh thực sự là đất quốc phòng thì tại sao Viettel và chính quyền thành phố Hà Nội lại trả tiền “đền bù giải tỏa” cho cư dân, thay vì xử phạt người dân vì đã “lấn chiếm đất dành cho mục đích quốc phòng”?

Ngoài ra, khi tin tức về việc thu hồi đất bị rò rỉ vào năm 2014, cư dân xã Đồng Tâm đã gửi đơn khiếu nại lên đơn vị phụ trách xây dựng sân bay Miếu Mòn – Quân chủng PKKQ. Quân chủng PKKQ sau đó đề nghị người dân lên gặp các cơ quan dân sự của Thành phố Hà Nội để giải quyết khiếu nại. Phản hồi này của Quân chủng PKKQ cho thấy phía quân đội đã thừa nhận đồng Sênh là “đất dân sự”.

Cuối cùng, dân Đồng Tâm trích dẫn các quyết định của chính quyền Hà Nội vào đầu thập niên 1980 (đã nêu trên), theo đó chính quyền cho rằng tổng diện tích đất quốc phòng ở Đồng Tâm là 236 héc-ta, nhưng Lữ đoàn 28 lại nói chỉ đang quản lý 208 héc-ta. Câu hỏi dân đặt ra là sao lại có chênh lệch 28 héc-ta giữa hai con số này.

⁷⁴ Các văn bản của nhà nước tránh phân định “phần phía Đông” và “phần phía Tây”, chỉ gọi chung là khu đất.

⁷⁵ Ông Lê Đình Kinh là nhân chứng trực tiếp, theo sát ngay từ đầu quá trình tranh chấp đất đai kéo dài vài thập kỷ này. Nhiều người cho rằng đó chính là lý do vì sao ông Kinh bị sát hại.

⁷⁶ <https://www.nhandan.org.vn/phapluat/item/33392502-cong-bo-du-thao-ket-luan-thanh-tra-ve-dat-dai-tai-xa-dong-tam.html>

⁷⁷ <https://thuvienphapluat.vn/tintuc/vn/thoi-su-phap-luat/nha-dat/17115/ha-noi-rut-du-an-thu-hoi-dat-tai-dinh-cu-o-xa-dong-tam>

Lập luận và hành động của nhà chức trách

Nhà chức trách, đại diện là quân đội và tập đoàn Viettel, khẳng định rằng toàn bộ khu đất (cả phần phía Đông và phần phía Tây) đều là đất quốc phòng.

Ngày 03/7/2017, Chủ tịch UBND TP. Hà Nội Nguyễn Đức Chung (nguyên là thiếu tướng, giám đốc công an thành phố) yêu cầu Hội đồng Nhân dân Thành phố rút lại đề xuất “tái định cư những người dân (đang sinh sống) tại đất đồng Sênh”, cho rằng những người dân này không cần tái định cư nữa (vì đã có đất rồi).⁷⁸ Bốn ngày sau, Thanh tra TP. Hà Nội công bố dự thảo kết luận thanh tra,⁷⁹ mà ta có thể thấy là đúng về phía chính quyền. Theo đó, toàn bộ khu đất gần xã Đông Tâm, bao gồm cả phần Đông và phần Tây, đều là đất quốc phòng. Thậm chí theo kết luận này thì trên thực tế, chẳng có “phần Đông”, “phần Tây” nào cả.

Cơ quan thanh tra cũng cho rằng chính quyền địa phương đã có những “sơ hở trong việc quản lý đất đai”, tạo điều kiện để người dân xâm phạm vào đất quốc phòng.

Chênh lệch 28 héc-ta trong Quyết định 5383 được giải thích là “bị ảnh hưởng của thi công” (!), mặc dù chưa từng có giai đoạn “thi công” nào của dự án sân bay Miếu Mòn được tiến hành.

⁷⁸ <https://dantri.com.vn/xa-hoi/ha-noi-rut-du-an-thu-hoi-dat-tai-dinh-cu-o-xa-dong-tam-20170703114227262.htm>

⁷⁹ <https://vietnamnet.vn/vn/thoi-su/thanh-tra-ha-noi-59-ha-dat-dong-senh-la-dat-quoc-phong-382550.html#inner-article>

IV. MỐC THỜI GIAN TRONG VỤ TRANH CHẤP ĐẤT ĐỒNG TÂM

- 1980** Chính quyền thu hồi 47,36 héc-ta đất từ người dân xã Đồng Tâm để triển khai dự án xây dựng “sân bay Miếu Môn”.
- 2014** Bộ Quốc phòng chuyển giao cho Tập đoàn Viettel “đất dành cho mục đích quốc phòng” tại xã Đồng Tâm để xây dựng nhà máy.
- 2017** 15/4: Công an TP. Hà Nội mời đại diện xã Đồng Tâm đến đo đạc ranh giới giữa phần “đất quân sự” và “đất nông nghiệp”. Khi bốn đại diện của dân làng đến nơi, họ bị bắt giữ và lôi đi mà không hề có lệnh bắt bằng văn bản. Một người trong số đó là ông Lê Đình Kinh, sinh năm 1936, đã bị đánh gãy một chân.⁸⁰

Người dân địa phương đến giải cứu và xảy ra đụng độ với cảnh sát. Thêm nhiều cảnh sát được điều động tới để giải tán đám đông đang phản nộ; 38 cảnh sát cơ động bị người dân bắt giữ làm con tin.⁸¹

22/4: Chủ tịch UBND TP. Hà Nội Nguyễn Đức Chung và một đoàn công tác đến xã Đồng Tâm để “đối thoại” với dân. Cuối cùng, các con tin được trả tự do và ông Chung viết văn bản cam kết không truy tố những người dân có liên quan đến vụ việc. Một số nhà quan sát tỏ ra nghi ngờ cam kết này, cho rằng vì ông Chung là một quan chức chính quyền và là đại diện của hành pháp nên không có tư cách để đại diện cho tòa án, vì thế cam kết của ông về cơ bản là vô nghĩa.

13/6: Công an khởi tố hình sự đối với một số người dân xã Đồng Tâm liên quan đến vụ bắt giữ nhóm cảnh sát cơ động làm con tin, bất chấp cam kết của Chủ tịch UBND TP. Hà Nội Nguyễn Đức Chung trước đó rằng sẽ không ai bị truy tố.⁸²

07/7: Thanh tra TP. Hà Nội đưa ra bản dự thảo “kết luận việc thanh tra đất đai ở xã Đồng Tâm”, trong đó khẳng định rằng toàn bộ khu đất này đều là đất dành cho quốc phòng.⁸³ Ông Bùi Văn Kính, một người đại diện của xã Đồng Tâm, không đồng tình với kết luận này và nói rằng họ đã thừa kế đất đồng Sinh từ ông bà thời Pháp thuộc. Tuy nhiên, chính quyền TP. Hà Nội vẫn một mực cho rằng không có mảnh đất nào có thể “của ông bà tổ tiên” nào, bởi vì toàn bộ đất đai trên lãnh thổ Việt Nam đều thuộc sở hữu toàn dân.⁸⁴

25/7: Thanh tra TP. Hà Nội công bố kết luận cuối cùng về cuộc thanh tra đất đai ở xã Đồng Tâm, giữ nguyên quan điểm đã nêu trong dự thảo.

- 2018** 15/4: Dân Đồng Tâm gửi tâm thư đến Hội nghị Trung ương 7, Ban Chấp hành Trung ương đảng Cộng sản Việt Nam khóa XII. Trong thư, bà con khẳng định với Bộ Chính trị

⁸⁰ Có thể kiểm chứng với các nhân chứng là cư dân Đồng Tâm. Vì lý do an toàn cho các nguồn tin ở Đồng Tâm, chúng tôi không công bố danh tính nhân chứng trong báo cáo này.

⁸¹ <https://www.nytimes.com/2017/04/21/world/asia/vietnam-hostages-protest-land-dispute-eviction.html>

⁸² <https://tuoitre.vn/khoi-to-dieu-tra-vu-bat-nguoi-trai-phap-luat-tai-xa-dong-tam-1331049.htm>

⁸³ <https://vietnamnet.vn/vn/thoi-su/thanh-tra-ha-noi-59-ha-dat-dong-senh-la-dat-quoc-phong-382550.html#inner-article>

⁸⁴ <https://video.vnexpress.net/tin-tuc/thoi-su/thanh-tra-ha-noi-tra-loi-khuc-mac-cua-nguoi-dan-dong-tam-3610455.html>

và Ban Chấp hành Trung ương đảng: “Nhân dân Đồng Tâm – đảng viên cũng như người ngoài Đảng – không chống Đảng và Nhà nước, người dân chúng tôi không hề có hành vi hay ý định lật đổ hoặc làm suy yếu chính quyền! Chúng tôi chỉ căm thù và kiên quyết chống bọn tham nhũng, cho dù có phải đổ máu hoặc hy sinh tính mạng”.⁸⁵ Thư không nhận được phản hồi nào.

2020 04/1: Facebooker Vũ Hùng (SN 1966), cựu giáo viên cấp 3 môn vật lý, cựu tù nhân lương tâm, viết trên Facebook cá nhân: “S.O.S. Tối qua, một người đàn ông trung niên đi xe máy tay ga, áo jacket, quần tối màu có đến nhà gặp tôi, đưa cho tôi xem căn cước và chiếc thẻ để chứng minh anh ta hiện đang công tác tại văn phòng chính phủ của cậu phúc nghêu. Anh ta có nhờ tôi đưa tin rằng đám tham nhũng, lợi ích nhóm của đất nước này đang ngày đêm bàn bạc với nhau để quyết cướp mảnh đất 59 ha ở Đồng Sinh, Đồng Tâm, Mỹ Đức, HN trước Tết nguyên đán. Vậy tôi đưa tin này lên fb trong điều kiện tôi và các anh chị em Dân Chủ đang bị ca canh gác nghiêm ngặt để chúng ta cùng nhau dùng sức mạnh truyền thông và chính nghĩa chặn bàn tay của lũ cướp ngày”.⁸⁶

09/01: Công an tiến hành một chiến dịch cưỡng chế khốc liệt nhắm vào xã Đồng Tâm, bắt đầu vào khoảng 1h sáng và kết thúc lúc 5h sáng.⁸⁷

Một trong các luật sư tư vấn pháp lý cho người dân Đồng Tâm là luật sư Ngô Anh Tuấn đã cố gắng tiếp cận hiện trường nhưng bị lực lượng công an ngăn chặn một cách thô bạo. Ông Tuấn có thuật lại câu chuyện trên Facebook trong một bài viết với tựa đề “Kẻ nông cuồng khoác vai (từ chính xác nên là “khoác áo” – NV) người thi hành công vụ”.⁸⁸

Vào buổi sáng, cổng thông tin chính thức của Bộ Công an công bố rằng dân địa phương đã tấn công lực lượng chức năng khi lực lượng này đang xây tường rào quanh công trường xây dựng sân bay Miếu Môn (cách các nhà dân ở thôn Hoàn – nơi triển khai quân trên thực tế – tới 3km).⁸⁹

10/01: Tổng Bí thư đảng kiêm Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng ký quyết định truy tặng “huân chương chiến công hạng nhất” và danh hiệu “liệt sĩ” cho ba sĩ quan công an thiệt mạng trong vụ tấn công. Việc này diễn ra chỉ một ngày sau cái chết của ba sĩ quan – đây là một quyết định chưa có tiền lệ vì việc xét truy tặng danh hiệu “liệt sĩ” thường phải mất vài năm.

Buổi chiều, UBND xã Đồng Tâm trả lại nhà cho gia đình.⁹⁰

Công an TP. Hà Nội khởi tố vụ án tại Đồng Tâm với ba tội danh “giết người, tàng trữ vũ khí trái phép và chống người thi hành công vụ”. Thiếu tướng Tô Ân Xô, Chánh văn phòng Bộ Công an, nói rằng theo báo cáo của Công an Hà Nội, “đối tượng chống đối” và tử vong là Lê Đình Kinh, “khi khám nghiệm, trên tay ông Kinh cầm một trái lựu đạn”,

⁸⁵ <https://baotienngdan.com/2018/04/19/nguoi-dan-dong-tam-gui-tam-thu-toi-hoi-nghi-trung-uong-7/>

⁸⁶ <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=2592564880857536&set=a.730681957045847&type=3&theater>

⁸⁷ Theo nhân chứng và các blogger, nhà hoạt động.

⁸⁸ <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=10215604090646565&set=pb.1569759542.-2207520000..&type=3&theater>

⁸⁹ <https://tuoitre.vn/bo-cong-an-thong-tin-ve-tinh-hinh-o-xa-dong-tam-20200109083527395.htm>

⁹⁰ <https://vietnamnet.vn/vn/thoi-su/vu-dong-tam-mieu-mon-ban-giao-thi-the-ong-le-dinh-kinh-cho-nguoi-than-608260.html#inner-article>

“ông Kinh là chủ mưu, cầm đầu các hoạt động gây rối, chống đối lực lượng chức năng”.⁹¹

11/01: Luật Khoa tạp chí – một tờ báo độc lập, chuyên về luật – gửi thư tới Bộ trưởng Công an Tô Lâm với nội dung chất vấn về vụ tập kích Đồng Tâm.

Công an Cần Thơ bắt giữ anh Chương Hoàng Chương, sinh năm 1977, với cáo buộc “lợi dụng các quyền tự do dân chủ xâm hại lợi ích nhà nước” vì các bài đăng trên mạng xã hội của anh Chương về sự kiện Đồng Tâm.⁹²

Công an trả thi hài ông Kinh về cho gia đình. Con gái ông Kinh là Lê Thị Nhung trả lời phỏng vấn nhà hoạt động Nguyễn Thị Tâm (nông dân Dương Nội), cho biết ông Kinh bị bắn vào tim và đầu, một chân gần như đứt rời, có vẻ như bị bắn vào đầu gối. Công an ra sức ép gia đình phải ký xác nhận là ông Kinh chết trên cánh đồng Sênh, mặc dù chắc chắn là ông đã bị bắn chết trong phòng ngủ. Clip phỏng vấn được Đài Á châu Tự Do (RFA) đăng lại.⁹³ Cho đến lúc đó, bà Thành (vợ ông Kinh), chị Nhung, những người phụ nữ còn lại trong gia đình, vẫn không biết tình hình những người đàn ông bị bắt đi như thế nào, sống chết ra sao.

13/01: Công an phong tỏa tất cả các ngã đường dẫn vào xã Đồng Tâm, ngăn cản mọi người đến dự tang lễ của ông Lê Đình Kinh. Việc ghi hình hoàn toàn bị cấm trong tang lễ. Một người dân làng vừa cầm điện thoại lên định chụp hình thì bị công an xông tới dọa đánh.⁹⁴

Một đoạn video clip được gửi ra từ Đồng Tâm, trong đó bà Dư Thị Thành, vợ của ông Kinh, vừa khóc vừa kể lại việc bị tra tấn và ép cung để buộc phải khai nhận rằng chồng bà đã sử dụng lựu đạn.⁹⁵ Nhiều người lo ngại bà có thể bị sát hại để bịt đầu mối.

Một số người bị bắt giữ đã xuất hiện trên chương trình thời sự buổi tối của Đài Truyền hình Việt Nam với khuôn mặt trầy xước, bầm tím, và họ thú tội, đổ lỗi cho ông Lê Đình Kinh đã “xúi giục” họ chống trả và sát hại các chiến sĩ công an.

14/01: Bộ Công an tổ chức họp báo công bố “thông tin chính thức” cho báo chí. Trung tướng Lương Tam Quang, Thứ trưởng Công an, cho biết ba chiến sĩ công an đã bị sát hại sau khi ngã xuống giếng trời tại nhà riêng của ông Lê Đình Kinh và bị các thành viên trong gia đình ông Kinh tưới xăng, phóng hỏa thiêu sống. Đáng chú ý, những điều mà tướng Quang nói trong buổi họp báo lại khác với lời công bố chính thức được đăng tải trên cổng thông tin của Bộ Công an vào ngày 09/01, trong đó cho biết người dân địa phương đã “chủ động tấn công” các chiến sĩ công an tại một địa điểm cách nhà ông Kinh 3km.

15/01: Truyền thông nhà nước vu cáo các nhà hoạt động là Trịnh Bá Phương và Nguyễn Thúy Hạnh “kích động” người dân Đồng Tâm.

⁹¹ <https://tuoitre.vn/khoi-to-vu-an-voi-3-toi-danh-xay-ra-tai-xa-dong-tam-20200110160836281.htm>

⁹² <https://vietnamnet.vn/vn/phap-luat/ho-so-vu-an/bat-giu-chu-tai-khoan-chuong-may-man-xuyen-tac-vu-dong-tam-608630.html>

⁹³ RFA phỏng vấn cô Lê Thị Nhung: https://www.youtube.com/watch?v=71Cv1fbOjBw&t=3s&has_verified=1

⁹⁴ Nhân chứng trực tiếp cho biết.

⁹⁵ Video phụ đề tiếng Anh (Đinh Thị Phương Thảo):

<https://www.facebook.com/thao.gao/videos/vb.100000244510380/3735604353124345/?type=3>

17/01: Ngân hàng Thương mại Cổ phần Ngoại thương Việt Nam (Vietcombank) phong tỏa tài khoản mang tên Nguyễn Thúy Hạnh, nơi đã nhận được hơn 500 triệu đồng (tương đương 22.000 USD) tiền phúng viếng ông Lê Đình Kinh. Thông báo trên mạng của Bộ Công an nói rằng tài khoản bị phong tỏa để phục vụ điều tra và ngăn chặn hoạt động tài trợ cho khủng bố. Tuy thế, bản thân chủ tài khoản là bà Nguyễn Thúy Hạnh thì không hề nhận được thông báo nào.

Công luận phản nộ. Một chiến dịch tẩy chay Vietcombank nổ ra ngay sau trong đó trong ngày, hàng nghìn khách rút tiền khỏi ngân hàng này.⁹⁶

18/01: Một nhóm 5 nhà hoạt động trong và ngoài Việt Nam kêu gọi gây quỹ “Chung tay giúp đỡ đồng bào Đồng Tâm” qua trang web GoFundMe.⁹⁷ Trang web này bị chặn chỉ sau vài tiếng đồng hồ, khiến người dùng mạng ở Việt Nam phải rất vất vả vượt tường lửa. Tuy nhiên, cho đến ngày 24/01 khi khép lại, chiến dịch gây quỹ đã nhận được 39.484 USD, gần gấp đôi số tiền bị phong tỏa tại Vietcombank.

21/01: Một nhóm facebooker cao tuổi và nhà hoạt động, trong đó có nhà giáo Vũ Hùng và Tiến sĩ Nguyễn Quang A, đến Viện Kiểm sát TP. Hà Nội để đưa đơn tố giác về vụ sát hại ông Lê Đình Kinh. Một cán bộ ở Viện Kiểm sát chỉ trích mọi người: “Công an đang điều tra... Các bác cứ làm phức tạp tình hình”.⁹⁸

29/01: Bà Dư Thị Thành, vợ ông Lê Đình Kinh, xuất hiện trong một đoạn video clip tự quay để nói về vụ Đồng Tâm.⁹⁹ Bà kể lại việc công an tấn công nhà bà vào khoảng 3h sáng, sử dụng hơi cay và súng đạn, sau đó đã ập vào nhà, đánh đập con cháu trước mặt bà và bắt tất cả đi. Bà khẳng định chồng bà, ông Lê Đình Kinh, vẫn còn sống vào thời điểm bà bị công an bắt đem đi, mặc dù trước đó ông Kinh có bị khó thở do hơi cay.

31/01: Bộ Công an bổ nhiệm chức danh cho 10 cán bộ công an Hà Nội, trong đó Thượng tá Đặng Việt Quang, Phó trưởng phòng Cảnh sát Hình sự, được thăng chức Phó thủ trưởng Cơ quan Cảnh sát điều tra - Công an TP. Hà Nội.¹⁰⁰ Quang là người đã nổ súng bắn chết ông Lê Đình Kinh.

05/02: Một nhóm người Việt ở Nhật Bản trao kiến nghị cho Ngân hàng Mizuho (sở hữu 15% cổ phần của Vietcombank), để nghị Mizuho gây áp lực buộc Vietcombank phải chấm dứt phong tỏa tài khoản Nguyễn Thúy Hạnh và trả tiền phúng viếng ông Lê Đình Kinh cho gia đình người đã khuất.¹⁰¹

06/02: Trịnh Bá Phương – nhà hoạt động về quyền đất đai, thành viên của nhóm Hành động Vì Đồng Tâm – gặp Đại sứ quán Hoa Kỳ tại Hà Nội để tường thuật lại vụ việc ở

⁹⁶ <https://www.vietnamhumanrightsdefenders.net/2020/01/17/vietcombank-frozens-activists-account-due-to-donations-for-deceased-dong-tam-elderly-leader/>

⁹⁷ <https://www.gofundme.com/f/chungtaygiupdongbaodongtam>

⁹⁸ <https://www.rfa.org/vietnamese/news/vietnamnews/dozens-of-vietnamese-citizens-file-killing-demoucement-of-dong-tam-le-dinh-kinh-01222020075835.html>

⁹⁹ <https://www.facebook.com/100004583148627/videos/vb.100004583148627/1556108441218579/?type=3>

¹⁰⁰ <https://vietnamnet.vn/vn/thoi-su/chinh-tri/bo-cong-an-bo-nhiem-chuc-danh-cho-10-can-bo-cong-an-ha-noi-506179.html>

¹⁰¹ https://www.facebook.com/datnhox.vn/posts/2754326871320737?_tn_ =H-R

Đồng Tâm và bày tỏ nỗi lo ngại của người dân về tình hình Đồng Tâm.

Anh Phương trao cho sứ quán lá thư kêu cứu (viết tay) của bà Dư Thị Thành, vợ ông Lê Đình Kinh, kèm danh sách những người dân Đồng Tâm bị bắt giam. Anh cũng nêu rõ nguyện vọng của người dân là có một lực lượng điều tra độc lập về cuộc tấn công Đồng Tâm, làm rõ sự thật và thực thi công lý, đồng thời, áp dụng Luật Magnitsky với các quan chức, cán bộ đã tham gia ra lệnh, tổ chức cuộc tấn công¹⁰².

03/3: Bà Dư Thị Thành, vợ góa của ông Lê Đình Kinh, làm đơn tố giác tội phạm, gửi đến cơ quan chức năng yêu cầu điều tra, làm rõ hành vi giết người theo Khoản 1, Điều 123 Bộ luật Hình sự 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2017) đối với chồng bà.¹⁰³

12/6: Cơ quan Cảnh sát điều tra TP. Hà Nội thông báo đã hoàn tất bản kết luận điều tra “vụ án gây rối trật tự” tại xã Đồng Tâm, chuyển hồ sơ đến Viện Kiểm sát Nhân dân TP. Hà Nội, đề nghị truy tố 29 bị can, trong đó 25 bị can bị đề nghị truy tố về tội giết người, 4 bị can còn lại về tội chống người thi hành công vụ.¹⁰⁴ Bản kết luận điều tra số 210 /KLĐT-PC01 được làm vào ngày 05/6/2020.

24/6: Tại Dương Nội, Cơ quan An ninh điều tra TP. Hà Nội ập vào nhà tù sáng sớm, bắt hai nhà hoạt động Trịnh Bá Phương và Nguyễn Thị Tâm. Cùng lúc, Cơ quan An ninh điều tra tỉnh Hòa Bình bắt nhà hoạt động Cấn Thị Thêu (mẹ anh Phương) và Trịnh Bá Tư (em trai anh Phương) tại Hòa Bình. Cả bốn người bị khởi tố về tội “tuyên truyền chống Nhà nước”. Bà Thêu, Phương và Tư đều là thành viên của nhóm Hành động vì Đồng Tâm.

27/6: Viện Kiểm sát Nhân dân TP. Hà Nội ban hành cáo trạng số 241/CT-VKS-P2, “truy tố 29 bị can trong vụ án giết người, chống người thi hành công vụ” tại thôn Hoàn, xã Đồng Tâm, huyện Mỹ Đức. Trong đó, 25 bị can bị truy tố tội giết người, bốn bị can tội chống người thi hành công vụ.

25/8: Tòa án Nhân dân TP. Hà Nội thông báo sẽ mở phiên tòa xét xử sơ thẩm “vụ án giết người, chống người thi hành công vụ ở xã Đồng Tâm” vào ngày 07/9.

28/8: Chủ tịch UBND TP. Hà Nội – Thiếu tướng công an Nguyễn Đức Chung – bị bắt giam. Trước đó, ông Chung đã bị đình chỉ công tác từ ngày 11/8. Thiếu tướng Tô Ân Xô cho biết ông Chung bị bắt do có liên quan đến ba vụ án khác nhau (không có vụ Đồng Tâm).

06/9: Thiếu tướng Tô Ân Xô trả lời phỏng vấn Thông tấn xã Việt Nam, khẳng định vụ Đồng Tâm là “một vụ án nghiêm trọng... nhiều đối tượng vi phạm pháp luật với hành vi manh động, dã man, gây bức xúc dư luận”. Tướng Xô gọi ông Lê Đình Kinh là “đối tượng cầm đầu”, là “một loại cường hào địa chủ mới, hậu quả sự thoái hóa biến chất của một bộ

¹⁰² <https://www.facebook.com/100007551371198/posts/2461542170774138/?d=n>

¹⁰³ https://www.rfa.org/vietnamese/in_depth/ms-duthithanh-officially-apply-form-accuse-for-her-husband-killed-dt-03042020122334.html

¹⁰⁴ <https://phapluatnet.nguoiduatin.vn/phap-luat/de-nghi-truy-to-29-bi-can-vu-3-can-sat-hy-sinh-o-dong-tam-51802.html>

phận cán bộ đảng viên”¹⁰⁵.

07/9: Tòa án Nhân dân TP. Hà Nội mở phiên xét xử sơ thẩm vụ Đồng Tâm.

10/9: Sau khi tòa nghỉ, các luật sư ra về, ba luật sư Đặng Đình Mạnh, Nguyễn Văn Miếng và Ngô Anh Tuấn bị công an thường phục sách nhiễu, xô đẩy, sau đó bị theo dõi và đe dọa. Buổi tối, công an vào tận khách sạn của luật sư Đặng Đình Mạnh và Nguyễn Văn Miếng, ở lại cả đêm để tiếp tục theo dõi, đe dọa, thậm chí bẻ khóa, lên vào phòng để lục lợi đồ đạc của hai ông.

13/9: Bà Dư Thị Thành, vợ góa của ông Lê Đình Kinh, gửi Luật Khoa tạp chí một clip quay tại nhà, trong đó, bà khẩn thiết đề nghị Nhà nước cho thực hiện hiện trường vụ án. “Tôi sẵn sàng nhảy xuống hố cho thí nghiệm đốt xăng. Tôi khẳng định không có người chết cháy thành than dưới hố như cáo trạng vu cáo”.

14/9: Bà Dư Thị Thành làm đơn tố cáo khẩn cấp Thiếu tướng công Tô Ân Xô “xúc phạm nghiêm trọng đến vong linh của người đã khuất” khi gọi ông Lê Đình Kinh là “một loại cường hào địa chủ mới”.

Vào khoảng 16h30, Tòa án Nhân dân TP. Hà Nội tuyên án tử hình Lê Đình Công, Lê Đình Chức (hai con trai của ông Kinh), chung thân đối với Lê Đình Doanh (cháu nội ông Kinh).

¹⁰⁵ <http://baochinhphu.vn/Phap-luat/Thieu-tuong-To-An-Xo-noi-ve-vu-an-Dong-Tam/406964.vgp>

V. ĐỐI SÁCH CỦA CHÍNH QUYỀN: THÔNG TIN BẮT NHẤT VÀ ĐÀN ÁP

1. Về vụ tấn công đêm 08, rạng sáng 09/01

Sáng 09/01, Cổng Thông tin điện tử Bộ Công an ra thông báo “về vụ việc gây rối trật tự công cộng và chống người thi hành công vụ tại xã Đồng Tâm, huyện Mỹ Đức, thành phố Hà Nội”:

“Từ ngày 31/12/2019, một số đơn vị của Bộ Quốc phòng phối hợp với lực lượng chức năng tiến hành xây dựng tường rào bảo vệ sân bay Miếu Môn, thành phố Hà Nội theo kế hoạch.

Trong quá trình xây dựng, sáng 9-1-2020, một số đối tượng có hành vi chống đối, sử dụng lựu đạn, bom xăng, dao phóng... tấn công lực lượng chức năng, chống người thi hành công vụ, gây rối trật tự công cộng, dẫn đến hậu quả 3 cán bộ chiến sĩ công an hi sinh, 1 đối tượng chống đối chết, 1 đối tượng bị thương”.

Thông báo này không nêu tên những người thiệt mạng, không đề cập đến cuộc tấn công vào thôn Hoàn và đặc biệt là vào nhà riêng ông Lê Đình Kinh. Nội dung như vậy hoàn toàn khác với những sự thật được (ngầm) thừa nhận sau này: Sự thật thì đó không phải là vụ tấn công của người dân vào quân đội đang xây tường rào bảo vệ sân bay Miếu Môn, mà là vụ tấn công của công an vào nhà dân ở thôn Hoàn.

2. Về các tội danh được gán cho dân

Ban đầu, những trang mạng thân chính quyền đều kết tội dân Đồng Tâm, đặc biệt cha con ông Lê Đình Kinh là “khủng bố”. Chẳng hạn, trang mạng Cảnh Cờ vào 10h33 sáng 10/01/2020 có bài “Vụ Đồng Tâm: không khoan nhượng với Lê Đình Kinh, kẻ khủng bố tàn độc” (tác giả Nguyễn Huy Toàn).¹⁰⁶ Trong đó có đoạn: “Đau xót lắm khi họ bị những mũi dao phóng găm vào người, bị những quả bom xăng thiêu cháy... Nên nhớ rằng, lần này lực lượng Công an đến Đồng Tâm không phải để cưỡng chế mà để khống chế bằng nhóm do Lê Đình Kinh chỉ huy đang kích động cản trở hoạt động xây dựng tường rào sân bay Miếu Môn mà Quân đội và nhân dân địa phương đang thực hiện”.

Vietcombank phong tỏa tài khoản của bà Nguyễn Thúy Hạnh, nơi nhận hơn 500 triệu đồng tiền phúng viếng ông Lê Đình Kinh, cũng do công an yêu cầu, với lý do “ngăn chặn hoạt động tài trợ cho khủng bố”.

Tuy nhiên, kể từ bản kết luận điều tra của Cơ quan Cảnh sát điều tra (Công an TP. Hà Nội) thì đã không còn thấy hai từ “khủng bố” nữa. Những người dân Đồng Tâm chỉ còn bị xét xử vì hai tội: “giết người” và “chống người thi hành công vụ”. (Mặc dù vậy, Vietcombank cũng không mở niêm phong, trả lại số tiền hơn 500 triệu cho chủ tài khoản Nguyễn Thúy Hạnh).

¹⁰⁶ <https://canhco.net/vu-dong-tam-khong-khoan-nhuong-voi-le-dinh-kinh-ke-khung-bo-tan-doc-p350869.html>

3. Về cái chết của ông Lê Đình Kinh

a) Tình trạng khi chết

Tối 10/1, Thiếu tướng Tô Ân Xô – Chánh Văn phòng, người phát ngôn Bộ Công an – cho biết, Bộ Công an xác nhận “người tử vong trong các đối tượng chống đối người thi hành công vụ tại Đồng Tâm là ông Lê Đình Kinh”.¹⁰⁷

Tất cả các báo của Nhà nước đều viết giống nhau: “Theo báo cáo của Công an thành phố Hà Nội, khi khám nghiệm tử thi, trên tay của ông Lê Đình Kinh cầm giữ quả lựu đạn. Lời khai của một số đối tượng bị bắt xác nhận ông Kinh là kẻ cầm đầu, chủ mưu các hoạt động chống đối chính quyền, vi phạm pháp luật trong vụ việc tại Đồng Tâm”.

Khi trên mạng xã hội rộ lên những lời phản đối rằng một người bị bắn chết thì không thể nào cầm lựu đạn trong tay cho đến tận lúc khám nghiệm tử thi, công an và chính quyền lờ đi, không giải thích.

Khi trả thi thể ông Lê Đình Kinh về cho gia đình, công an ép gia đình phải ký xác nhận là ông Kinh chết trên cánh đồng Sênh, nhưng gia đình từ chối.

b) Nguyên nhân chết

Đơn tố giác tội phạm của bà Dư Thị Thành, yêu cầu cơ quan chức năng điều tra nguyên nhân cái chết của chồng bà, không nhận được một phản hồi nào.

Trong khi đó, ngày 11/01, Cơ quan Cảnh sát điều tra (Công an TP. Hà Nội) đã lấy lời khai của Thượng tá Đặng Việt Quang (SN. 1975, Phó trưởng phòng Cảnh sát Hình sự Công an TP. Hà Nội), trong đó, Quang xác nhận mình đã bắn chết một “đối tượng nam giới tóc bạc” mà không biết đó là Lê Đình Kinh. Tuy nhiên, Quang cũng xác nhận đã cùng “tổ công tác khoảng 04 đồng chí, tiến đến cổng sắt nhà Lê Đình Kinh. Đồng chí Công ở K20 rút chốt cửa mở cổng...”.

Nghĩa là Công an TP. Hà Nội, ngay từ đầu, đã biết rõ ông Lê Đình Kinh chết vì bị bắn, ông chết tại chỗ, trong nhà riêng, cũng như biết rõ kẻ bắn ông Kinh là ai. Nhưng những thông tin này đã được giữ kín tuyệt đối cho đến phiên tòa sơ thẩm xét xử 29 người dân Đồng Tâm (07-14/9/2020), khi lời khai của Quang bị rò rỉ ra bên ngoài.

4. Cuộc chiến truyền thông¹⁰⁸

Vào khoảng 3h sáng ngày 09/01/2020, nghĩa là ngay khi cuộc tấn công Đồng Tâm còn đang diễn ra, bộ máy truyền thông nhà nước đã bắt đầu được “bật” lên để lũng đoạn thông tin, nhằm che giấu và bóp méo sự thật. Đợt “tấn công truyền thông” này gồm gồm bốn lực lượng chính:

- Các báo lề phải (đài truyền hình, đài phát thanh, báo của các bộ/ngành...);
- Các hot Facebookers hoặc dư luận viên thời vụ;

¹⁰⁷ <https://vietnamnet.vn/vn/thoi-su/clip-nong/bo-cong-an-khi-ong-le-dinh-kinh-tu-vong-tren-tay-cam-giu-qua-luu-dan-608320.html>

¹⁰⁸ Mục 4 này do nhà báo Nguyễn Dân viết.

- Các trang Facebook hoặc blog không chính thống;
- Lực lượng dư luận viên thường trực.

“Châm ngòi” cho cuộc chiến truyền thông là một facebook có tên “Nhu Quỳnh”, được cho là của vợ của một trong ba công an (được cho) là chết trong cuộc tấn công (sau này được biết là Trung úy Phạm Quốc Huy). Buổi sáng 09/01/2020, facebook Như Quỳnh có status: “Chồng ơi!!! 3 nghìn quân sao lại là anh”, đăng kèm hình ảnh một đôi vợ chồng trẻ chụp hạnh phúc bên nhau, chồng mặc trang phục công an. Status và hình này được lan truyền với tốc độ chóng mặt. Cho đến ngày diễn ra phiên tòa sơ thẩm (07/9/2020), nó đạt 27.000 lượt tương tác, 3.500 lượt chia sẻ và hơn 2.400 bình luận.

Mạnh mẽ nhất là những bình luận thương xót đôi vợ chồng trẻ và căm phẫn dân làng thôn Hoàn của lực lượng dư luận viên, với ngôn ngữ cho thấy rõ ràng ý đồ kích động dư luận. Tuy nhiên, trang facebook của Như Quỳnh có một background khá đáng ngờ khi thông tin cá nhân gần như không có gì mà chỉ rao bán hàng online, trước và sau status trên. Nhiều người đặt nghi vấn: Lê nào chồng vừa chết, vợ đã hăng hái quảng cáo bán hàng online ngay? Điều này thật quái lạ.

Cùng lúc đó, một loạt các KOL (tuyên truyền viên cao cấp) cùng các trang không chính thống dồn dập tung ra các tin giả thật trộn lẫn, những bài viết, những bình luận ngụy biện thương khóc hoặc bịa đặt về sự tàn bạo của gia đình ông Lê Đình Kinh và những người dân thôn Hoàn.

Mặt khác, báo chí quốc doanh hàng ngày ra sức tuyên truyền về vụ tấn công Đồng Tâm bằng thông tin một chiều rằng cơ quan chức năng đưa lực lượng về xã Đồng Tâm là để thực hiện công tác đảm bảo an ninh trật tự cho quá trình xây dựng hàng rào bảo vệ sân bay Miếu Môn của lực lượng quân đội, chứ **không phải** để bắt ông Lê Đình Kinh hay bất kỳ ai khác tại xã Đồng Tâm. Chính ông Kinh và dân làng ngay từ đầu đã dùng bom xăng, pháo sáng và lựu đạn rồi sau đó dùng cầm tuýp sắt gắn dao bầu liên tiếp đâm công an, và nhất là khi phát hiện có người ngã xuống hố, Lê Đình Chúc đã “chỉ đạo” Lê Đình Doanh đổ xăng từ can ra chậu có những mảnh vải sẵn, đốt lửa và tự tay đổ xuống thẳng hố có người kia.

Bên cạnh việc lũng đoạn tin tức, chính quyền dùng mọi biện pháp để bưng bít, độc quyền thông tin. Trong những tháng sau vụ tấn công, họ cô lập hoàn toàn xã Đồng Tâm, không cho bất cứ ai khả nghi tiếp cận hiện trường để tìm hiểu sự việc. Chỉ cần có người lạ mặt xuất hiện là sẽ bị làm khó dễ, sẽ có một số thanh niên không biết từ đâu ra hạch hỏi gây sự đuổi đi. Chính người dân trong thôn cũng bắt đầu trở nên e dè khi nói chuyện với người lạ. Một bầu không khí căng thẳng luôn bao trùm thôn Hoàn.

Tuy nhiên, điều đó không ngăn được các nhân chứng, người dân, nhà hoạt động xã hội, nhà báo độc lập tìm mọi cách đưa thông tin và sự thật lên mạng xã hội. Những người này sau đó bị chính quyền tấn công, gây khó dễ thậm chí bắt giữ. Công an cũng đã bắt giữ vài người dân ở Cần Thơ, Quảng Ngãi và Đắk Nông vì đã lên tiếng đưa tin hoặc phát biểu quan điểm về sự việc ở Đồng Tâm, theo hướng trái với điều chính quyền muốn định hướng dư luận.

Cả gia đình bà Cán Thị Thêu và hai con trai Trịnh Bá Phương, Trịnh Bá Tư đều là những nhà hoạt động nổi tiếng về quyền đất đai và tích cực đưa tin về Đồng Tâm nhất. Họ đã bị chính quyền bắt vào ngày 24/6/2020. Trong video livestream trước khi bị bắt, Trịnh Bá Phương nói: “Công an mặc sắc phục và thường phục rất đông bao vây nhà tôi. Bây giờ là 5h30 sáng. Tôi nghĩ rằng hôm nay họ sẽ bắt tôi”.

Sau đó, công an đã phá khóa cửa, xông vào nhà, bắt Phương đi. Đứa con thứ hai của anh khi đó chỉ mới được bốn ngày tuổi (sinh ngày 20/6/2020), chưa kịp được đặt tên.

Facebook cho thấy họ góp phần vào chiến dịch đàn áp này. Chính quyền đã thành công trong việc gây sức ép buộc Facebook phải xóa bỏ các video và bài đăng về sự kiện Đồng Tâm, còn đội ngũ dư luận viên đã khiến cho nhiều tài khoản Facebook bị ngưng hoạt động thông qua các chiến dịch tấn công phối hợp. Chẳng hạn, trang của Facebooker bình luận chính trị Bùi Văn Thuận bị chặn hiển thị từ ngày 08/01/2020, ngay trước cuộc tấn công. Nhà hoạt động Lê Việt Dũng cho biết ông cứ đăng clip ghi lại hình ảnh thi thể ông Lê Đình Kinh là lại bị xóa. Sau 9 lần, ông không đăng được nữa vì bị Facebook dọa khóa vĩnh viễn tài khoản.

Tài khoản Facebook của Trịnh Bá Tư, Trịnh Bá Phương đều biến mất sau khi họ bị bắt.

VI. CÁC ĐIỂM GÂY TRANH CÃI XUNG QUANH VỤ TẤN CÔNG ĐỒNG TÂM

Câu chuyện mà Bộ Công an và truyền thông nhà nước cố gắng dựng lên, là toàn bộ đất Đồng Tâm từ trước đến nay luôn là đất quốc phòng, nhưng người Đồng Tâm tham lam đã chiếm đất và không chịu trả lại cho doanh nghiệp quân đội Viettel.

Riêng về vụ tấn công hôm 09/01, chính quyền đã ra sức định hướng dư luận theo hướng lực lượng chức năng là nạn nhân của một vụ tấn công, phục kích của một nhóm “đối tượng chống đối” ở Đồng Tâm. Số đối tượng này sau đó rút về nhà “kẻ cầm đầu” – Lê Đình Kinh – để cố thủ. Sau khi đã sát hại ba chiến sĩ, nhóm chống đối cuối cùng cũng bị công an khống chế, bắt giữ.

Các chi tiết liên quan đến cái chết của ba công an thay đổi liên tục. Vào sáng 09/01, công an nói ba người này bị đâm chết. Ngày 14/01 họp báo, Thứ trưởng Lương Tam Quang lại bảo ba công an bị rơi xuống giếng trời và bị nhóm khủng bố tưới xăng, phóng hỏa thiêu sống.

Ngay sau khi tin về vụ tấn công Đồng Tâm rò rỉ ra từ các trang mạng của dư luận viên, người sử dụng Facebook bắt đầu chỉ ra những điểm bất nhất và trái ngược trong cách tường thuật về sự kiện do chính quyền và bên ủng hộ chính quyền đưa ra.

1. Tại sao lại tấn công vào lúc nửa đêm mờ sáng?

Ban đầu, phía công an nói rằng họ đã bị tấn công trước bởi một nhóm “đối tượng chống đối” ở Đồng Tâm khi họ đang tiến hành xây tường rào bao quanh công trường xây dựng sân bay Miếu Môn, ở cách xã Đồng Tâm 3km. Khi lực lượng cảnh sát cơ động phản ứng, nhóm nông dân này bỏ chạy và trốn vào nhà riêng của ông Lê Đình Kinh. Cảnh sát truy đuổi và cuối cùng đã vô hiệu hóa thành công nhóm người.

Cách tường thuật “chính thống” khiến người ta phải đặt ra một số câu hỏi: Tại sao chính quyền cắt toàn bộ điện, phá sóng điện thoại và mạng internet tại xã Đồng Tâm từ vài tiếng trước khi “bị tấn công”? Tại sao phía công an lại đồng thời triển khai các xe chiến đấu chở số lượng lớn cảnh sát cơ động và đặc nhiệm vào địa bàn xã?

2. Ai thực sự là bên tấn công và ai là nạn nhân?

Vào ngày 02/01/2020, một tuần trước cuộc tấn công, Nguyễn Việt Anh (SN 1990, em họ của Lê Đình Quang) gửi cho Lê Đình Quang một video clip ghi hình lực lượng công an đang diễn tập một trận đánh vào xã Đồng Tâm, và Quang chuyển video clip này cho Lê Đình Công (con trai cụ Lê Đình Kinh) xem. Bản kết luận điều tra của Công an TP. Hà Nội ngày 05/6/2020 nhận định: “Sau khi nhận được thông tin trên, Lê Đình Kinh, Lê Đình Công, Bùi Việt Hiếu, Nguyễn Văn Tuyển và các đối tượng khác nhiều lần tổ chức họp, bàn cách chống đối, tấn công lực lượng công an”.

Nghĩa là, chính công an đã xác nhận rằng kế hoạch đánh vào Đồng Tâm của họ đã bị lộ đến dân Đồng Tâm một tuần trước khi cuộc tấn công diễn ra.

Nguyễn Việt Anh sau đó đã bị bắt giam, và không ai còn nghe tin tức gì về anh nữa.

5 ngày trước khi xảy ra vụ tấn công, Facebooker Vũ Hùng ở Hà Nội đã nói rằng có một người đàn ông ở Văn phòng Chính phủ nhờ ông thông báo với cộng đồng “đám tham nhũng, lợi ích nhóm của đất nước này đang ngày đêm bàn bạc với nhau để quyết cướp mảnh đất 59 ha ở đồng Sênh, Đồng Tâm, Mỹ Đức, Hà Nội trước Tết nguyên đán”. (Tết nguyên đán ở Việt Nam năm 2020, Canh Tý, rơi vào các ngày từ 24 đến hết 27/01).

Thông tin này củng cố nhận định rằng vụ tấn công Đồng Tâm đã được chuẩn bị từ trước và có sự chỉ đạo của chính quyền, chứ không phải dân Đồng Tâm chủ động phục kích và tấn công các lực lượng chức năng đang thi hành công vụ tại khu đất dự án sân bay Miếu Môn.

Hơn thế nữa, vài giờ trước khi mạng internet ở Đồng Tâm bị cắt, cư dân Đồng Tâm đã đưa tin trên Facebook về khả năng bị tấn công. Một số nhà hoạt động, đặc biệt là Trịnh Bá Phương, Phan Văn Bách và Bùi Thị Minh Hằng đã sẵn sàng livestream sự kiện. Họ cập nhật liên tục, kêu gọi mọi người hướng về Đồng Tâm, cho đến sáng sớm thì Phương bị công an bắt, còn trang Facebook của Phan Văn Bách thì bị dư luận viên báo cáo vi phạm để khóa. Bà Bùi Thị Minh Hằng – một nhà hoạt động, cựu tù nhân lương tâm, sinh sống ở Vũng Tàu – tố cáo việc bà bị công an địa phương dẫn điện vào trong nhà, qua cổng, tường, hàng rào nhà bà, khiến bà bị điện giật. Khi bà tìm cách ra ngoài để gọi thợ đến sửa điện, có tới 50 công an đã trực sẵn bên ngoài và bắt bà đem về đồn, tới chiều tối mới thả.

Đáng chú ý hơn cả, mặc dù cường chế đất đai vẫn phổ biến ở Việt Nam suốt hai thập kỷ qua, nhưng vụ Đồng Tâm có đặc điểm nổi bật là sự tham gia của một số lượng cực kỳ đông đảo các dư luận viên, ngay từ đầu. Sau khi cuộc tấn công bắt đầu vào khoảng 3h sáng, mạng xã hội, chủ yếu là Facebook, nhanh chóng tràn ngập các bài đăng và bình luận của dư luận viên nhằm định hướng dư luận nghĩ rằng công an đã tấn công, truy bắt một nhóm khủng bố ở Đồng Tâm. Hầu hết các comment đều dùng lời lẽ thô tục để chửi rủa những người phê phán chính quyền hoặc những người tỏ ra thông cảm với cư dân Đồng Tâm. Dư luận viên được huy động đông ở mức kỷ lục, trong đó, rất nhiều tài khoản Facebook chỉ mới được thành lập, sử dụng tên giả.

Những điểm nêu trên cho thấy rằng cuộc tập kích vào Đồng Tâm là một vụ tấn công quy mô lớn và có tổ chức của công an, đã được chuẩn bị trước nhiều ngày. Ở Việt Nam, những vụ việc như thế chỉ có thể do cấp lãnh đạo rất cao chỉ đạo.

3. Cái chết bí ẩn của ba cảnh sát

Ban đầu, một bức ảnh được phát tán trên mạng cho thấy một thi thể cháy đen gần như hoàn toàn, kèm các bình luận của dư luận viên rằng đó là thi thể của một chiến sĩ cảnh sát bị “bom khủng bố” tưới bom xăng thiêu sống. Tuy nhiên, bức ảnh này về sau đã bị gỡ khỏi mạng, và không hề được đưa vào hồ sơ vụ án.

Những người hoài nghi đã chỉ ra là, phải mất từ 2 đến 3 tiếng đồng hồ để thân thể của một người bình thường bị thiêu cháy hoàn toàn; vậy làm sao phía công an (được trang bị đầy đủ khiên, trang phục bảo hộ, bình chữa cháy...) lại để cho “đồng chí” của họ bị thiêu cháy trong thời gian dài như vậy mà không nỗ lực dập lửa?

Hơn nữa, các bức tường và mặt đất tại hiện trường lại không bị cháy đen, trong khi lẽ ra điều này phải xảy ra nếu có một vụ cháy. Nhiều người cũng không tin chuyện bom xăng, thường là dưới

hình thức một chai đựng xăng 0,65 lít, có thể gây ra một đám cháy lớn và không thể kiểm soát như thế.

Về sau, trong cuộc họp báo sáng 14/01, Trung tướng Lương Tam Quang, Thứ trưởng Công an, nói rằng ba cảnh sát đã bị sát hại sau khi rơi xuống một cái giếng trời sâu 4m tại nhà ông Lê Đình Kinh, rồi bị các thành viên gia đình ông Kinh phóng hỏa đốt. Một lần nữa, những người hoài nghi lại đặt câu hỏi vì sao các bức tường xung quanh giếng trời này lại không bị cháy đen. Câu hỏi này vẫn chưa được nhà chức trách trả lời.

Mặt khác, người dân đã chụp được ảnh cho thấy có rất nhiều lỗ đạn, do đạn công an bắn ra, ở trên trần và tường nhà ông Lê Đình Kinh.

Các nhân chứng cũng khẳng định là cư dân Đồng Tâm bị hơi cay dày đặc bao phủ; họ không thể chạy trốn nổi chứ đừng nói là chống lại công an. Không một người dân làng nào hiểu được tại sao ba cảnh sát nọ lại thiệt mạng ở Đồng Tâm.

4. Vì sao không thực nghiệm hiện trường?

Mặc dù đầy bí ẩn, nhưng cái chết của ba cảnh sát được xem như lý do quan trọng nhất để chính quyền khởi tố vụ án “giết người và chống người thi hành công vụ” và cuối cùng tuyên tử hình Lê Đình Công, Lê Đình Chức. Và mặc dù vậy, cơ quan điều tra lại chưa bao giờ tiến hành thực nghiệm hiện trường. Trong quá trình xét xử sơ thẩm, luật sư bảo vệ quyền lợi cho ba cảnh sát, Viện Kiểm sát cũng như Tòa án đều ra sức từ chối yêu cầu thực nghiệm hiện trường.

Luật sư Nguyễn Hồng Bách (bảo vệ cho ba cảnh sát thiệt mạng) nói: “Ai có thể chui xuống hố để người ta đổ xăng thiêu sống? Thậm chí cho con vật khác thay thế cũng là điều không thể! Không thể dựng lại một hiện trường vụ án kinh khủng như vậy được, tôi không đồng ý. Không phải bất kỳ vụ án nào cũng được dựng lại hiện trường vì điều đó đã gây nên nỗi đau cho gia đình bị hại”.

Kiểm sát viên Lại Việt Đông nói: “Đồng tình với trình bày của luật sư Hồng Bách.... Việc nghi ngờ nguyên nhân dẫn đến tử vong của các chiến sĩ là không có cơ sở.... Việc thực nghiệm điều tra là không cần thiết”.

Trong thực tế ở Việt Nam, thực nghiệm điều tra là một hoạt động không có gì xa lạ, từ trước tới nay vẫn thường được tiến hành để điều tra nhiều vụ án nghiêm trọng. Thật khó hiểu vì sao trong vụ Đồng Tâm, một thủ tục quan trọng và cần thiết như vậy lại bị bác bỏ.

5. Tàng trữ vũ khí

Phía cảnh sát, với mục đích thuyết phục dư luận rằng họ chỉ đang cố gắng khống chế một “đối tượng khủng bố”, khẳng định rằng họ đã thu được một số lượng lớn “vũ khí sát thương” tại nhà ông Lê Đình Kinh. Một bức ảnh được đăng tải trên cổng thông tin điện tử của Bộ Công an vào buổi sáng ngay sau vụ tấn công đã cho thấy nhiều vật dụng như dao, gạch và thứ mà phía công an gọi là bom xăng.

Một số câu hỏi nảy sinh, xoay quanh các nguyên tắc về “chuẩn mực tố tụng” (còn gọi là “chuẩn mực pháp lý” hay “trình tự, thủ tục tố tụng”) như sau: 1. Từ thời điểm nào thì lực lượng công an biết việc ông Lê Đình Kinh và nhóm của ông có tàng trữ “vũ khí sát thương” trong nhà? 2. Nếu

công an đã có bằng chứng về việc tàng trữ loại vũ khí đó trước cuộc tấn công, thì làm sao họ lại thu được những bằng chứng ấy? Bằng cách thức nào? 3. Nếu công an đã có bằng chứng về việc tàng trữ loại vũ khí đó trước cuộc tấn công, thì tại sao họ không giải quyết vụ việc này theo các chuẩn mực pháp lý, có nghĩa là phải cố gắng sử dụng hết các biện pháp khả dĩ khác, trước khi tấn công bằng bạo lực, sau nửa đêm, vào các mục tiêu dân sự?

6. Cái chết của ông Lê Đình Kinh

Phía công an cáo buộc ông Lê Đình Kinh đã cầm đầu một hành động tấn công khủng bố và đưa tin rằng khi ông Kinh bị tiêu diệt thì trên tay vẫn đang cầm một quả lựu đạn.

Tuy nhiên, những Facebooker ủng hộ dân chủ lại đặt nghi vấn rằng một ông lão 84 tuổi, với một bên chân từng bị gãy xương đùi, làm sao có thể chỉ huy tấn công vào một lực lượng cảnh sát hàng nghìn người tại một địa điểm cách nhà ông tận 3km, lúc sau nửa đêm? Thêm vào đó, ông Kinh là một đảng viên 58 năm tuổi đảng, trước đây từng giữ cương vị bí thư đảng ủy xã, trưởng công an xã. Ông không hề có khuynh hướng chống nhà nước, và việc tấn công lực lượng chấp pháp sẽ không nhất quán với lý lịch của ông.¹⁰⁹

Trong những bài nói chuyện với người dân địa phương và những cuộc phỏng vấn với truyền thông, ông Kinh tỏ ra là một đảng viên trung kiên. Lân duy nhất mà ông ám chỉ tới khả năng dùng bạo lực để kháng cự lực lượng công an là trong một cuộc phỏng vấn do Đài Á châu Tự do (RFA) thực hiện hồi tháng 10/2019, trong đó ông nói rằng người dân Đồng Tâm sẽ không đầu hàng và sẽ chiến đấu để giữ đất đai của mình, cho dù có phải hy sinh tính mạng.

Tuy nhiên, truyền thông nhà nước lại chỉ trích dẫn duy nhất đoạn phỏng vấn đó để làm bằng chứng buộc tội khủng bố đối với ông Kinh.

Như nhiều nhân chứng mô tả khi nhận thi thể ông Kinh, có dấu vết đạn bắn xuyên qua tim, đầu và chân ông Kinh. Bà Dư Thị Thành, vợ ông Kinh, người đã ở cùng ông trong suốt vụ tấn công và may mắn sống sót, kể lại rằng ông Kinh bị khó thở vì hơi cay, nhưng ông vẫn còn sống vào thời điểm bà bị công an bịt miệng lòi đi. Bà tin rằng ông đã bị tra tấn và bắn chết trong phòng. Sau đó, chính bà cũng bị tra tấn và bắt ép phải khai nhận rằng ông Kinh đã sử dụng lựu đạn.

Cuối cùng, câu hỏi quan trọng là: Ai giết Lê Đình Kinh và giết như thế nào? Trong lời khai của mình (biên bản ngày 11/01/2020), Thượng tá Đặng Việt Quang khai:

“Tôi thấy cửa đã mở, tôi quỳ tư thế chân thấp chân cao, cầm súng ngắn loại PM12 dơ (*đúng chính tả là “giơ” – NV*) lên. Ngay lúc này tôi thấy 01 đối tượng nam giới tóc bạc, tay phải cầm 01 quả lựu đạn dơ lên hướng về phía phòng khách, quay lưng về phía tôi.... Đối tượng này hô lên: ‘Tao cho nổ chúng mày chết’. Tôi thấy thế nên ngay lập tức nổ súng về phía đối tượng 02 lần....”.

Nghĩa là Quang nói bắn ông Kinh từ phía sau. Trong khi đó, khi được gặp luật sư trong trại giam, ông Bùi Viết Hiếu đã nói rằng ông chứng kiến ông Kinh bị bắn từ phía trước: “Người bắn đứng trước cụ Kinh khoảng 1m, nòng súng to như cổ tay, nhắm thẳng vào ngực cụ Kinh. Cụ Kinh ngã xuống, chết trước mặt tôi, sau đó chó nghiệp vụ vào kéo xác cụ Kinh đi...”.

¹⁰⁹ <https://www.luatkhoa.org/2020/01/co-mot-khau-hieu-tren-quan-tai/>

Tại phiên xét xử sơ thẩm, khi luật sư Hà Huy Sơn hỏi, ông Hiếu cũng nhắc lại: “Cáo trạng nêu không đúng. Ông Kinh bị bắn từ phía trước”. Ông xác nhận ông Kinh không cầm lựu đạn và cũng không có lựu đạn (vì con cháu không bao giờ đưa lựu đạn cho), chỉ cầm gậy chống.

Lê Đình Kinh là một nhân chứng quan trọng, đã theo sát ngay từ đầu quá trình tranh chấp đất đai kéo dài mấy thập kỷ, và nhiều người ngờ rằng đó chính là lý do vì sao lực lượng chức năng sát hại ông Kinh.

VII. PHIÊN TÒA SƠ THẨM

1. Thời gian

Bắt đầu vào 08h30 sáng thứ hai, 07/9/2020. Dự kiến kéo dài 10 ngày nhưng chỉ kéo dài 4 ngày (07-10/9) và thêm ngày 14/9 đọc phán quyết.

2. Địa điểm

Trụ sở Tòa án Nhân dân Thành phố Hà Nội. Địa chỉ: Ngõ 1, phố Phạm Văn Bạch, phường Yên Hòa, quận Cầu Giấy, Hà Nội.

3. Tính chất

Phiên tòa được thông báo là: “Vụ án được xét xử công khai”. Nhưng trên thực tế, ngay cả người nhà các bị cáo cũng không được vào dự. Người nhà của ba cảnh sát thiệt mạng thì được vào dự và phát biểu.

Suốt trong thời gian trước, trong và sau phiên tòa, giới hoạt động nhân quyền ở Hà Nội, một số ở Sài Gòn, bị lực lượng an ninh canh gác nhà, kiểm soát chặt chẽ.

Như với mọi phiên tòa có yếu tố chính trị, tại phiên tòa này, các luật sư cũng không được đem máy tính, điện thoại vào phòng xử án mà phải gửi lại bên ngoài. Tuy nhiên, có một yếu tố khác biệt, là tòa cho luật sư “mượn” laptop và USB, để cuối mỗi buổi làm việc, luật sư có thể sao chép dữ liệu từ USB đó về máy tính cá nhân của mình và trả lại USB cho tòa. Bằng cách này, lần đầu tiên trong lịch sử tư pháp ở Việt Nam, các luật sư có thể tường trình về diễn biến phiên tòa, nội dung tranh luận ra bên ngoài cho công chúng, thông qua mạng xã hội.

4. Danh sách bị cáo

<i>STT</i>	<i>Họ tên</i>	<i>Năm sinh</i>	<i>Giới tính</i>	<i>Tội danh</i>
1	Lê Đình Công	1964	Nam	Giết người
2	Bùi Viết Hiếu	1943	Nam	Giết người
3	Nguyễn Văn Tuyển	1974	Nam	Giết người
4	Lê Đình Chúc	1980	Nam	Giết người
5	Lê Đình Doanh	1968	Nam	Giết người
6	Nguyễn Quốc Tiến	1980	Nam	Giết người
7	Nguyễn Văn Quân	1980	Nam	Giết người
8	Lê Đình Uy	1993	Nam	Giết người
9	Lê Đình Quang	1984	Nam	Giết người
10	Bùi Thị Nối	1958	Nữ	Giết người
11	Bùi Thị Đục	1957	Nữ	Giết người
12	Nguyễn Thị Bét	1961	Nữ	Giết người
13	Trần Thị La	1978	Nữ	Giết người
14	Nguyễn Thị Lựa	1956	Nữ	Giết người
15	Bùi Văn Tiến	1979	Nam	Giết người
16	Nguyễn Văn Duệ	1962	Nam	Giết người

17	Lê Đình Quân	1976	Nam	Giết người
18	Bùi Văn Niên	1980	Nam	Giết người
19	Bùi Văn Tuấn	1991	Nam	Giết người
20	Trịnh Văn Hải	1988	Nam	Giết người
21	Nguyễn Xuân Điều	1952	Nam	Giết người
22	Mai Thị Phần	1963	Nữ	Giết người
23	Đào Thị Kim	1983	Nữ	Giết người
24	Lê Thị Loan	1966	Nữ	Giết người
25	Nguyễn Văn Trung	1988	Nam	Giết người
26	Lê Đình Hiến	1989	Nam	Chống người thi hành công vụ
27	Bùi Viết Tiến	2000	Nam	Chống người thi hành công vụ
28	Nguyễn Thị Dung	1963	Nữ	Chống người thi hành công vụ
29	Trần Thị Phượng	1984	Nữ	Chống người thi hành công vụ

Tổng số: 29 người: 19 người đàn ông, 10 người phụ nữ.

Độ tuổi trung bình của các bị cáo là 45, người nhỏ nhất là 20 tuổi (Bùi Viết Tiến), lớn nhất là 77 tuổi (Bùi Viết Hiến).

25 người bị truy tố tội giết người, 4 người bị truy tố tội chống người thi hành công vụ.

Viện Kiểm sát Nhân dân TP. Hà Nội đề nghị kết án 6 người với tội danh giết người, 23 người với tội danh chống người thi hành công vụ. Trong đó, có 2 người bị đề nghị án tử hình, 1 án chung thân, 19 án tù: 3 án nặng từ 16-18 năm, 16 án từ 2-7 năm, và 7 án tù treo.

Mức án đề nghị cho 7 người thuộc dòng họ Lê Đình: 2 án tử hình, 1 án chung thân, 3 án tù mức từ 4-7 năm, và 1 án treo¹¹⁰.

5. Người tiến hành tố tụng

- Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa: Trương Việt Toàn (nam)
- Thẩm phán: Nguyễn Xuân Văn (nam)
- Thẩm phán dự khuyết: Vũ Quang Huy (nam)
- Hội thẩm nhân dân: Phí Văn Nghi (nam), Ngô Thị Yến (nữ), Nguyễn Hồ Phong (nam)
- Hội thẩm nhân dân dự khuyết: Hoàng Đức Thọ (nam), Nguyễn Thanh Sơn (nam)
- Thư ký phiên tòa: Nguyễn Mạnh Hà (nam), Nguyễn Đăng Khoa (nam)
- Thư ký dự khuyết: Nguyễn Thị Hạnh (nữ)
- Kiểm sát viên: Lại Việt Đông (nam), Nguyễn Hoàng Giang (nam)
- Kiểm sát viên dự khuyết: Đỗ Cao Chí (nam)

¹¹⁰ <https://www.facebook.com/luatkhoa.org/photos/a.1510106079258257/2738976443037875/>

6. Luật sư

STT	Luật sư	Bào chữa/ Bảo vệ quyền lợi cho
1	Dương Lê Ước An	Lê Đình Quân, Trịnh Văn Hải, Lê Đình Hiến
2	Trương Văn An	Bùi Văn Niên
3	Nguyễn Mai Anh	Trần Thị La
4	Trương Chí Công	Nguyễn Quốc Tiến, Nguyễn Văn Quân, Đào Thị Kim
5	Nguyễn Văn Hải	Lê Đình Quân, Trịnh Văn Hải, Lê Đình Hiến
6	Lê Văn Hòa	Lê Đình Công, Lê Đình Chức, Lê Đình Uy, Trần Thị La
7	Nguyễn Quốc Hoàn	Nguyễn Văn Quân
8	Phạm Thị Hồng	Lê Thị Loan
9	Nguyễn Tiến Hùng	Nguyễn Văn Tuyển
10	Nguyễn Hà Luân	Lê Đình Công, Lê Đình Chức, Lê Đình Uy, Bùi Thị Đục, Nguyễn Thị Lụa, Nguyễn Thị Dung
11	Lê Văn Luân	Lê Đình Công, Lê Đình Chức, Lê Đình Uy, Bùi Thị Đục, Nguyễn Thị Lụa, Nguyễn Thị Dung
12	Phan Nhật Luận	Lê Đình Quân
13	Nguyễn Thị Kim Mai	Nguyễn Văn Trung
14	Phan Thị Mai	Bùi Văn Tuấn
15	Đặng Đình Mạnh	Lê Đình Công, Lê Đình Chức, Lê Đình Doanh, Lê Đình Uy, Lê Đình Quang
16	Nguyễn Văn Miếng	Bùi Viết Hiếu, Nguyễn Thị Lụa, Trịnh Văn Hải
17	Huỳnh Phương Nam	Lê Đình Quân
18	Chu Thị Hương Ngân	Đào Thị Kim
19	Nguyễn Tiến Nghĩa	Nguyễn Quốc Tiến
20	Đình Thị Nguyên	Nguyễn Thị Bét
21	Hoàng Thị Nhàn	Nguyễn Văn Duệ
22	Bùi Hải Quảng	Lê Đình Công, Lê Đình Chức, Lê Đình Uy, Bùi Thị Đục, Nguyễn Thị Lụa, Nguyễn Thị Dung
23	Phạm Lệ Quyên	Lê Đình Công, Lê Đình Chức, Lê Đình Uy, Bùi Thị Đục, Nguyễn Thị Lụa, Nguyễn Thị Dung
24	Hà Huy Sơn	Bùi Viết Hiếu, Bùi Thị Nối, Trần Thị Phượng
25	Nguyễn Hồng Thái	Nguyễn Xuân Điều
26	Nguyễn Khả Thành	Lê Đình Quân, Bùi Văn Tuấn, Trịnh Văn Hải
27	Trần Thu Thủy	Mai Thị Phần
28	Nguyễn Quang Tiến	Trịnh Văn Hải
29	Ngô Ngọc Trai	Lê Đình Doanh, Nguyễn Thị Bét, Bùi Văn Tiến
30	Ngô Anh Tuấn	Bùi Viết Hiếu, Nguyễn Quốc Tiến, Nguyễn Văn Quân, Lê Đình Uy, Lê Đình Quang, Đào Thị Kim
31	Bùi Đình Ứng	Bùi Văn Tiến
32	Nguyễn Hồng Bách	Nguyễn Huy Thịnh, Phạm Công Huy, Dương Đức Hoàng Quân (ba cảnh sát thiệt mạng)

7. Bị hại

Nguyễn Huy Thịnh (đã chết): sinh năm 1972; cảnh sát, công tác tại Trung đoàn Cảnh sát Cơ động (Bộ Công an). Đại diện trước Tòa: mẹ và vợ.

Dương Đức Hoàng Quân (đã chết): sinh năm 1992; cảnh sát, công tác tại Trung đoàn Cảnh sát Cơ động (Bộ Công an). Có đại diện trước tòa.

Phạm Công Huy (đã chết): sinh năm 1993; cảnh sát phòng cháy chữa cháy (Công an TP. Hà Nội). Đại diện trước tòa: bố và mẹ.

8. Diễn biến phiên tòa

Ngày 03/9

Bốn ngày trước phiên tòa, 5 luật sư đại diện cho các luật sư bào chữa đã gửi đơn kiến nghị đến Thẩm phán - Chủ tọa Trương Việt Toàn, Chánh án Tòa án Nhân dân TP. Hà Nội Nguyễn Hữu Chính và Viện trưởng Viện Kiểm sát Nhân dân TP. Hà Nội Nguyễn Duy Giảng. Đơn kiến nghị cho biết “trong suốt quá trình tố tụng của vụ án, cả ba giai đoạn: điều tra, truy tố, chuẩn bị xét xử”, các luật sư “gặp phải rất nhiều khó khăn”.

- Cơ quan Cảnh sát điều tra (Công an TP. Hà Nội) liên tục gây khó khăn: không cho luật sư được tiếp xúc riêng với thân chủ trong trại giam, không cho luật sư tiếp cận hồ sơ vụ án bất chấp đề nghị nhiều lần.
- Viện Kiểm sát Nhân dân TP. Hà Nội không cho luật sư tiếp cận hồ sơ vụ án.
- Tòa án Nhân dân TP. Hà Nội gây khó khăn trong việc luật sư sao lưu hồ sơ vụ án.

Đơn kiến nghị chỉ ra rằng hồ sơ vụ án còn quá nhiều điểm mâu thuẫn hoặc chưa được làm rõ, đề nghị Tòa trả hồ sơ lại cho để điều tra thêm. Ngoài ra, các luật sư đề nghị phiên tòa phải có sự tham dự của một loạt người có liên quan, như:

- nhân chứng quan trọng: bà Du Thị Thành (vợ ông Lê Đình Kinh);
- viên cảnh sát đã bắn chết ông Lê Đình Kinh và làm bị thương ông Bùi Viết Hiếu;
- các điều tra viên

Ngày 07/9

Phiên tòa bắt đầu. Các luật sư phản ánh ra công luận trên mạng xã hội rằng Hội đồng Xét xử, đặc biệt Thẩm phán - Chủ tọa Trương Việt Toàn đã có nhiều vi phạm tố tụng. Lực lượng cảnh sát bảo vệ phiên tòa đã chủ ý ngăn cản luật sư tiếp xúc với các bị cáo do mình bào chữa. Khi luật sư Đặng Đình Mạnh phản đối, cho rằng luật sư có quyền tiếp xúc bị cáo, thì Chủ tọa Trương Việt Toàn tuyên bố: “Các luật sư đã có thời gian nghiên cứu hồ sơ vụ án, đã có thời gian tiếp xúc với các bị cáo trước khi xét xử trong trại giam, vì vậy việc tiếp xúc giữa luật sư với bị cáo tại phiên tòa là không cần thiết”.

Chủ tọa Trương Việt Toàn cũng từ chối phần lớn đề nghị trong bản khiếu nại ngày 03/9 của các luật sư, với lý do chung là “không cần thiết”.

Tòa dành nhiều thời gian chiếu phim phóng sự tài liệu cho các luật sư và bị cáo xem. Trong phim có những hình ảnh pháo sáng, lửa cháy và người (không rõ mặt) đứng trên mái nhà ném cái gì đó (không rõ) xuống dưới. Phim cũng xoáy vào nỗi đau cùng giọt nước mắt của thân nhân, gia đình “ba chiến sĩ đã hy sinh” trong lúc làm nhiệm vụ. Bên cạnh phim tài liệu (không rõ đơn vị sản xuất) này, tòa cũng cho chiếu các clip nhận tội của các bị cáo.

Ngày 08/9

Thay vì trả lời các câu hỏi của Hội đồng Xét xử, bà Bùi Thị Nối chất vấn ngược lại bằng hàng loạt câu hỏi của bà: “Tại sao có luật pháp mà không thi hành?”, “Tại sao không bắt bố Nối (tức cụ Lê Đình Kinh, bố nuôi của bà Nối) đảng hoàng, mà lại lừa ra đồng đánh gãy chân?” ... Chủ tọa ra lệnh đuổi bà khỏi phòng xử.

Sự cứng rắn, cương trực của người phụ nữ này, nhất là tội “hỏi khó” tòa, có thể là lý do khiến bà lĩnh mức án 6 năm tù, thay vì 4-5 năm tù như Viện Kiểm sát đề nghị.

Cùng ngày, Tòa và Viện Kiểm sát đã xác định được tổ Đồng thuận Đồng Tâm đã mua 10 trái lựu đạn (không trái nào nổ), và không có ai đưa trái nào cho ông Lê Đình Kinh. Nói cách khác, có thể thấy rằng ông Kinh không cầm lựu đạn vào thời điểm ông bị bao vây và bắn chết.

Quá trình hỏi và đáp giữa luật sư và bị cáo cũng cho thấy:

- Một số bị cáo bị truy tố tội giết người nhưng không hề biết là mình giết ai, sau khi bị bắt giam vài ngày mới biết (như Lê Đình Công, Trịnh Văn Hải ...);
- Một số bị cáo chỉ chửi công an 1-2 câu cũng bị buộc tội chống người thi hành công vụ (như Lê Đình Hiến, Đào Thị Kim ...);
- Ông Bùi Viết Hiếu nói rõ: “Cáo trạng nêu không đúng. Ông Kinh bị bắn từ phía trước”, ông Kinh không cầm lựu đạn mà cầm gậy chống. Ông cũng nói: “Sau khi ông Kinh bị chết và chó tha đi thì họ bắn vào chân tôi và bắn thẳng vào ngực tôi nhưng đạn sượt nên không vào tim mà xuống sườn nên không chết. Tôi bị thủng ba lỗ hành tá tràng, hai lỗ đại tràng”;
- Ông Lê Đình Công tố việc ông bị tra tấn: “Bị đánh mười ngày như một. Ông Phạm Việt Anh dùng dùi cui cao su đánh”. Bà Bùi Thị Nối cũng cho biết: “Lúc bị bắt, bị cáo đang bị thương, nhưng khi lấy cung vẫn bị đánh vào chân rất đau đớn tại đồn Công an Miếu Môn để ép cung”;
- Luật sư Đặng Đình Mạnh hỏi 29 bị cáo: “Sau khi xảy ra sự kiện, nếu bị cáo nào không bị đánh đập, giơ tay lên!”. 10 người giơ tay, còn 19 người ngồi yên – nghĩa là có ít nhất 19 người xác nhận họ bị tra tấn. Chủ tọa nhắc nhở, không muốn cho luật sư hỏi tiếp.

Ngày 09/9

Luật sư Hà Huy Sơn nói việc Cơ quan điều tra yêu cầu các bị cáo đồng loạt viết đơn từ chối luật sư là vi phạm nghiêm trọng thủ tục tố tụng. Ông cũng chỉ ra: Giếng trời – nơi được cho là cái hố mà ba cảnh sát rơi xuống và bị thiêu – có kích thước 0,76m x 1,45m x 4m, chứa 4,408 mét khối không khí, chỉ đủ để đốt hết 367 gram xăng, tương đương 0,625 lít xăng. Với lượng xăng đó, ba cảnh sát

không thể bị thiêu cháy thành than. Do đó, ông đề nghị tiến hành thực nghiệm, và nói Cơ quan điều tra không tiến hành thực nghiệm tức là đã vi phạm tố tụng (Điều 85 và Điều 204 Bộ luật Tố tụng Hình sự, Điều 6 Thông tư liên tịch số 02/2017/TTLT - VKSNDTC - TANDTC - BCA - BQP).

Các luật sư cũng tranh luận với tòa về vấn đề “công vụ”. Công vụ phải hợp pháp thì mới có cơ sở để khép ai đó vào tội “chống người thi hành công vụ”. Hồ sơ vụ án không nêu công vụ mà lực lượng công an tiến hành đêm 08 rạng sáng 09/01/2020 là công vụ gì. Nếu nói là để bảo đảm an ninh trật tự cho việc xây dựng tường rào sân bay Miếu Môn thì vô lý, bởi tường rào sân bay Miếu Môn đã được xây xong từ cuối năm 2019 và lại nằm cách thôn Hoàn tới vài kilomet.

Đến đây, cũng lộ ra rằng từ tháng 4/2019, Công an Thành phố Hà Nội đã lập một bản kế hoạch về “bảo đảm an ninh trật tự trên địa bàn xã Đồng Tâm”. Kế hoạch này có tên 419a/KH-PV01-PV02-MP và đã được Bộ Công an phê duyệt. Tất nhiên, nó được coi là “mật” – như mọi văn bản khác của công an. Nhưng câu hỏi đặt ra là, nếu nó đã là mật, làm sao người dân Đồng Tâm xác định được lực lượng công an áp vào làng họ ban đêm là đang thi hành “công vụ”?

Trong buổi sáng, Viện Kiểm sát chuyển đổi tội danh của 19 bị cáo, từ “giết người” sang “chống người thi hành công vụ”. Như vậy, từ 25 người bị truy tố tội “giết người”, chỉ còn lại 6 bị cáo bị khép tội này. Viện Kiểm sát đề nghị áp dụng hình phạt nghiêm khắc đối với họ, cụ thể: 1. Lê Đình Công: tử hình; 2. Lê Đình Chúc: tử hình; 3. Lê Đình Doanh: chung thân; 4. Bùi Viết Hiếu: 16-18 năm tù; 5. Nguyễn Quốc Tiến: 16-18 năm tù; 6. Nguyễn Văn Tuyển: 14-16 năm tù.

Ngày 10/9

Luật sư Nguyễn Hồng Bách, người bảo vệ quyền lợi cho các bị hại (ba cảnh sát thiệt mạng), không tán thành việc công bố bản kế hoạch 419A, vì “kế hoạch bảo vệ Đồng Tâm là văn bản tối mật”. Ông cũng nói lực lượng công an hôm 09/01 vào Đồng Tâm là để thi hành công vụ, đó gọi là công vụ bởi vì ba thân chủ của ông, sau khi hy sinh, được truy tặng bằng khen và phong liệt sĩ. “Nếu không phải là thi hành công vụ thì họ có được tặng bằng khen và phong liệt sĩ hay không?”.

Luật sư Bách phản đối việc thực nghiệm hiện trường: “Ai có thể chui xuống hố để người ta đổ xăng thiêu sống? Thậm chí cho con vật khác thay thế cũng là điều không thể! Không thể dựng lại một hiện trường vụ án kinh khủng như vậy được, tôi không đồng ý. Không phải bất kỳ vụ án nào cũng được dựng lại hiện trường vì điều đó đã gây nên nỗi đau cho gia đình bị hại”.

Kiểm sát viên Lại Việt Đông, đại diện cho Viện Kiểm sát Nhân dân TP. Hà Nội, đồng tình với luật sư Nguyễn Hồng Bách và bác bỏ lập luận của các luật sư bào chữa: “Việc nghi ngờ nguyên nhân dẫn đến tử vong của các chiến sĩ là không có cơ sở”, “Việc thực nghiệm điều tra là không cần thiết”, “Việc các bị cáo khai bị ép cung, nhục hình là không có cơ sở”, “Lê Đình Kinh có sự chống đối nên bản chất là đúng quy định của pháp luật”, “Không rõ nguyên nhân các vết thương trên người Bùi Viết Hiếu”.

Buổi chiều, các bị cáo nói lời cuối cùng. Đa số đều nói một nội dung na ná nhau:

- Cảm ơn các thầy cô quản giáo dạy dỗ để bị cáo hiểu lỗi lầm của mình;
- Bị cáo có lỗi, bị cáo đã nhận ra lỗi;
- Xin các luật sư không bào chữa cho bị cáo nữa và không yêu cầu hoàn trả hồ sơ cho Cơ quan Cảnh sát điều tra;

- Xin Tòa khoan hồng; xin Tòa cho bị cáo hình phạt nhẹ nhất.

Tòa nghi sớm. Các luật sư ra về. Tuy nhiên, khi luật sư Ngô Anh Tuấn định chuyển dữ liệu từ USB mượn của tòa sang máy tính cá nhân, thì bị công an (cả sắc phục và thường phục) ngăn lại và giăng lấy USB. Thấy không khí căng thẳng, hai luật sư Đặng Đình Mạnh và Nguyễn Văn Miếng ra can, thì bị công an thường phục bẻ tay lôi ra ngoài, và xô hai ông từ trên cầu thang (cao khoảng 2 mét) xuống đất.

Đêm đó, công an cũng cho người vào thuê phòng ngay cạnh phòng của luật sư Mạnh, luật sư Miếng trong khách sạn. Sáng hôm sau, lúc hai ông ra ngoài, an ninh đã bẻ khóa cửa, vào lục lọi đồ đạc của hai ông. Sự bao vây, theo dõi, đe dọa lên đến mức hai luật sư phải nhờ người giải cứu mới ra được sân bay, trở về Sài Gòn.

Ngày 14/9

15h chiều, Tòa án Nhân dân TP. Hà Nội bắt đầu đọc phán quyết.

STT	Họ tên	Tội danh đề nghị	Mức án VKS đề nghị	Mức án sơ thẩm
1	Lê Đình Công	Giết người	Tử hình	Tử hình
2	Lê Đình Chúc	Giết người	Tử hình	Tử hình
3	Lê Đình Doanh	Giết người	Chung thân	Chung thân
4	Bùi Viết Hiếu	Giết người	16-18 năm tù	16 năm tù
5	Nguyễn Văn Tuyển	Giết người	16-18 năm tù	12 năm tù
6	Nguyễn Quốc Tiến	Giết người	16-18 năm tù	13 năm tù
7	Nguyễn Văn Quân	Chống người thi hành công vụ	6-7 năm tù	5 năm tù
8	Lê Đình Uy	Chống người thi hành công vụ	6-7 năm tù	5 năm tù
9	Lê Đình Quang	Chống người thi hành công vụ	6-7 năm tù	5 năm tù
10	Bùi Thị Nối	Chống người thi hành công vụ	4-5 năm tù	6 năm tù
11	Bùi Thị Đục	Chống người thi hành công vụ	3-4 năm tù	3 năm tù treo
12	Nguyễn Thị Bét	Chống người thi hành công vụ	3-4 năm tù	3 năm tù treo
13	Nguyễn Thị Lụa	Chống người thi hành công vụ	2-2,5 năm tù	3 năm tù treo
14	Trần Thị La	Chống người thi hành công vụ	3-4 năm tù	3 năm tù treo
15	Bùi Văn Tiến	Chống người thi hành công vụ	5-6 năm tù	5 năm tù
15	Nguyễn Văn Duệ	Chống người thi hành công vụ	3-4 năm tù	3 năm tù
17	Lê Đình Quân	Chống người thi hành công vụ	4-5 năm tù	5 năm tù

18	Bùi Văn Niên	Chống người thi hành công vụ	2-2,5 năm tù	3 năm tù treo
19	Bùi Văn Tuấn	Chống người thi hành công vụ	3-4 năm tù	3 năm tù
20	Trịnh Văn Hải	Chống người thi hành công vụ	4-5 năm tù	3 năm tù
21	Nguyễn Xuân Điều	Chống người thi hành công vụ	3-4 năm tù	3 năm tù treo
22	Mai Thị Phần	Chống người thi hành công vụ	2-2,5 năm tù	30 tháng tù treo
23	Đào Thị Kim	Chống người thi hành công vụ	24-30 tháng tù treo	24 tháng tù treo
24	Lê Thị Loan	Chống người thi hành công vụ	30-36 tháng tù treo	30 tháng tù treo
25	Nguyễn Văn Trung	Chống người thi hành công vụ	18-24 tháng tù treo	18 tháng tù treo
26	Lê Đình Hiến	Chống người thi hành công vụ	15-18 tháng tù treo	15 tháng tù treo
27	Bùi Viết Tiến	Chống người thi hành công vụ	15-18 tháng tù treo	15 tháng tù treo
28	Nguyễn Thị Dung	Chống người thi hành công vụ	15-18 tháng tù treo	15 tháng tù treo
29	Trần Thị Phượng	Chống người thi hành công vụ	15-18 tháng tù treo	15 tháng tù treo

Bà Bùi Thị Nối nhận mức án 6 năm tù, nặng hơn so với đề nghị của Viện Kiểm sát (4-5 năm). Theo các luật sư, lý do có thể là Tòa án cho rằng bị cáo Nối “không nhận tội”, “cứng đầu”, “không thành khẩn khai báo”.

14 người nhận án treo được trả tự do, sau hơn 8 tháng bị giam giữ. Họ trở về làng và ngay trong buổi tối, hàng chục dân làng đã ra mộ ông Lê Đình Kinh thắp hương cho ông.

9. Thủ tục pháp lý sau phiên tòa¹¹¹

Phán quyết ngày 14/9 của Tòa án Nhân dân TP. Hà Nội mới là bản án sơ thẩm và chưa có hiệu lực. Việc thi hành án chưa bắt đầu.

Thời hạn kháng cáo, kháng nghị là 15 ngày tính từ ngày kể tiếp (chứ không phải ngày tuyên án), tức là ngày 15/9.

- Nếu không có kháng cáo, kháng nghị, toàn bộ bản án sẽ tự động có hiệu lực kể từ ngày thứ 16, tức là thứ tư, 30/09. Khi đó, tiến trình thi hành toàn bộ bản án sẽ bắt đầu.
- Nếu có kháng cáo, kháng nghị:
 - Kháng cáo: Nếu có bất kỳ bị cáo, bị hại hoặc người đại diện của họ kháng cáo, vụ án sẽ bước vào giai đoạn phúc thẩm. Toàn bộ vụ án sẽ được đem ra xét xử lại.

¹¹¹ <https://www.luatkhoa.org/2020/09/vu-an-dong-tam-dien-bien-tiep-theo-la-gi/>

Nếu quá 15 ngày mới có kháng cáo thì tòa cấp phúc thẩm vẫn có thể xem xét chấp nhận trong trường hợp “có lý do bất khả kháng hoặc do trở ngại khách quan mà người kháng cáo không thể thực hiện được việc kháng cáo trong thời hạn” (Điều 335, Bộ luật Tố tụng Hình sự 2015).

- Kháng nghị: Nếu Viện Kiểm sát Nhân dân TP. Hà Nội có kháng nghị với một phần hoặc toàn bộ bản án, thì vụ án cũng sẽ bước vào giai đoạn phúc thẩm.
- Riêng với Viện Kiểm sát Nhân dân Cấp cao tại Hà Nội, họ có 30 ngày kể từ ngày tòa tuyên án để kháng nghị.

Theo các luật sư bào chữa, ngay sau khi bản án được tuyên, họ được các ông Lê Đình Công và Lê Đình Chức ra hiệu cho biết sẽ kháng cáo.

VIII. BÌNH LUẬN VÀ LỜI CHỨNG VỀ VỤ TẤN CÔNG ĐỒNG TÂM

“Chúng tôi khẩn thiết đề nghị BCH Trung ương (Ban Chấp hành Trung ương đảng Cộng sản Việt Nam – NV) xem xét toàn diện nguyên nhân thực chất dẫn đến biến cố Đồng Tâm (vụ bắt cóc con tin năm 2017 – NV), và đề ra giải pháp cụ thể và toàn diện cho cuộc khủng hoảng này... Chúng tôi lo ngại Đồng Tâm từ một biến cố xã hội nếu không xử lý khôn khéo sẽ rất dễ trở thành biến cố chính trị, là quả bom nổ chậm đe dọa sự ổn định xã hội, điều mà nhân dân Đồng Tâm tuyệt nhiên không muốn” (tâm thư của người dân Đồng Tâm gửi Hội nghị Trung ương 7, 15/4/2018).

“Trong tay chúng tôi bây giờ đầy đủ các văn bản để chứng minh rằng khu vực đây (59 ha) là khu vực đất nông nghiệp của chúng tôi. Cơ quan nào mà về làm trái thẩm quyền, trái pháp luật thì người dân Đồng Tâm sẵn sàng đối đầu luôn” (ông Lê Đình Kinh trả lời phỏng vấn đài RFA, 31/10/2019).¹¹²

“Nếu chúng cố tình vào xây trên 59 ha này thì bà con chúng ta quyết chiến, nhá, không bắt một thằng nào hết, nhá, bà con nhất trí không? Không bắt một thằng nào hết, nhá, tôi xin thể với bà con cả nước, nếu chúng động đến 59 ha của nhân dân Đồng Tâm chúng tôi, chúng đưa càng nhiều quân về nhân dân Đồng Tâm càng thích. Chúng tôi hứa không diệt từ 300 đến 500 thằng chúng tôi sẽ không nhìn thấy đồng bào cả nước nữa. Lần này chúng quyết giết tôi thì chúng cũng phải nổ tan xác. Đây là một cái quyết tâm của người Đồng Tâm chúng tôi” (Lê Đình Công tuyên bố tự vệ trong buổi họp cuối cùng của Tổ Đồng thuận Đồng Tâm, được livestream ngày 23/12/2019).¹¹³

“Tôi rất buồn khi không giúp được gì thiết thực hơn cho họ [người dân Đồng Tâm]. Tôi vẫn muốn là cầu nối để làm dịu hóa quan hệ căng thẳng giữa các bên nhưng e rằng điều đó khó thành hiện thực sau khi chứng kiến sự hung hăng quá mức cần thiết của những người thực thi pháp luật” (luật sư Ngô Anh Tuấn viết trên Facebook cá nhân, 09/01/2020).¹¹⁴

“Ông Kinh đã đi trọn một vòng đời từ khi đảng Cộng sản bị cáo buộc là một nhóm khủng bố, đến khi chính ông bị chính quyền của đảng Cộng sản cáo buộc là kẻ cầm đầu của một nhóm gây rối có vũ trang, còn những tiếng nói ủng hộ đảng Cộng sản thì lên án ông là một kẻ khủng bố thực sự” (luật gia Trịnh Hữu Long viết trên Luật Khoa tạp chí, 13/01/2020).¹¹⁵

“Nhóm đối tượng gây rối tại xã Đồng Tâm, huyện Mỹ Đức, Hà Nội được xác định đã nhiều lần gây mất an ninh trật tự trên địa bàn trong thời gian dài. Không ai trong nhóm này có đất ở, đất canh tác trong diện tích đất mà xã Đồng Tâm đã bàn giao cho Bộ Quốc phòng. Cũng chính nhóm đối tượng này đã không ngần ngại tuyên bố sẽ giết người, đồng thời chuẩn bị kỹ lưỡng các loại hung khí, vũ khí, vật liệu nổ nhằm thực hiện kế hoạch cản trở các lực lượng chức năng xây dựng tường rào sân bay Miếu Môn” (bản tin thời sự 19h trên Đài Truyền hình Việt Nam, tối 13/01/2020).

“Người ta bắt khai là ở nhà cầm lựu đạn, tôi bảo là tôi không biết quả lựu đạn thế nào, tôi không biết bom xăng là thế nào, thì tôi không khai được. Thế là nó tát, cứ thế nó tát, nó đá, tát suốt, hết bên nọ

¹¹² Xem tại https://www.rfa.org/vietnamese/in_depth/what-will-happen-when-dong-tam-land-is-coerced-10312019134320.html

¹¹³ “The Dong Tam people denounce Hanoi mayor Nguyen Duc Chung” (in Vietnamese: “Nhân dân Đồng Tâm vạch mặt Nguyễn Đức Chung chủ tịch thành phố Hà Nội”): <https://www.youtube.com/watch?v=haM320uObNw>

¹¹⁴ <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=10215604090646565&set=a.3626737838303&type=3&theater>

¹¹⁵ Trịnh Hữu Long, “Có một khẩu hiệu trên quan tài”, xem tại: <https://www.luatkhoa.org/2020/01/co-mot-khau-hieu-tren-quan-tai/>

sang bên kia, xong rồi nó đá vào hai bên ống chân” (bà Dư Thị Thành, vợ ông Lê Đình Kinh, vừa khóc vừa kể lại việc đã bị tra tấn sau cái chết của chồng mình, video đăng ngày 13/01/2020).¹¹⁶

“Nhóm Đồng thuận Đồng Tâm đã thể hiện rõ là một ổ nhóm tội phạm có tổ chức. Ngoài tuyên bố “tử chiến giữ đất”, “sẵn sàng giết 300-500 người”, nhóm này còn đe dọa lãnh đạo xã và các gia đình người dân không hợp tác với chúng. Chúng cũng thường xuyên viết đơn gửi các cơ quan ngoại giao, tổ chức quốc tế lu loa chính quyền đàn áp “dân oan”, hòng “quốc tế hóa” vấn đề, biến Đồng Tâm thành điểm nóng chính trị” (xã luận trên báo Quân Đội Nhân Dân, 20/01/2020).¹¹⁷

“Đạn bắn thủng cả khung cửa bằng sắt, cửa kính vỡ nhìn rõ vết đạn, cánh cửa tủ bằng sắt trong phòng của cụ Kinh (chỉ rộng khoảng 7-6 m vuông) vết máu dù được rửa vẫn còn trên tường phòng của cụ. Giếng trời được cho là nơi 3 cảnh sát bị thiêu, tôi không thấy bất kể dấu vết nào của lửa và nhìn xuống thì có lẽ một người cũng khó chết ở đó nói chi đến 3 người và như thế cái chết của 3 cảnh sát (ở đâu, vì sao,...) vẫn còn phải làm rõ. Hỏi dân không ai biết gì cả” (TS. Nguyễn Quang A viết trên facebook cá nhân sau chuyến thăm Đồng Tâm ngày 01/02/2020).

“Ngành công an mất đi ba cán bộ, gia đình mất đi ba người thân nhưng chúng tôi tin các anh hy sinh không vô nghĩa khi góp phần làm bình yên cho xã hội, thúc tỉnh lương tri của những kẻ phạm tội” (Viện Kiểm sát Nhân dân TP. Hà Nội nêu quan điểm tại tòa, ngày 09/9/2020).

“Chúng ta lại có anh hùng. Chỉ có điều ta trần trọc cố hiểu, bằng cách nào họ có thể trở thành anh hùng khi mò vào nhà nhân dân giữa đêm tối?” (nhà báo Khải Đơn viết trên facebook cá nhân, 09/9/2020).

“Khi thấy lửa chuẩn bị tắt, Chúc cầm can xăng đổ ra chậu và đổ nhiều lần xuống hồ làm lửa bùng cháy lớn, vừa đổ vừa nói: “Cho chết mẹ mày đi”. Hai người cạnh Chúc nói: “Thơm nh””. “Doanh sau khi đẩy chậu xăng xuống hồ thì chạy xuống, đặt thang, trèo sang phía mái sau tầng 2 nhà Kinh đứng ở đó và nhìn thấy Chúc dùng chậu đổ 3-5 lần xuống hồ, cứ 3-5 phút thì đổ một lần, dẫn đến 03 đồng chí Thịnh, Huy, Quân tử vong tại hồ nêu trên” (kết luận điều tra của Cơ quan Cảnh sát điều tra TP. Hà Nội, ngày 05/6/2020).

“Ông có nhìn thấy ba chiến sĩ rơi xuống hồ hay không?”. “Không”. “Bị cáo có nói từ ‘thơm nh’ không?”. “Không. Tôi đeo khẩu trang, không ngửi thấy mùi gì” (luật sư Nguyễn Văn Miếng hỏi bị cáo Trịnh Văn Hải trong phiên xét xử sơ thẩm, 08-09/2020).

“Người cộng sản... nói về hiện thực như quyển tiểu thuyết nhiều màu sắc và hành động khốc liệt. Họ tận tình làm người thư ký lịch sử, đứng bên cạnh thẩm thì lắng nghe hội thoại kẻ thù ác, bình phẩm thơm hôi mùi thịt người. Khoan nào, họ không bận tâm cứu đồng đội đang hóa thành tàn tro bên dưới hồ. Câu thoại trong cáo trạng quan trọng hơn sinh mạng của kẻ hóa vàng làm nạn nhân. Người thư ký lịch sử đứng đó bận tâm ghi cáo trạng, chứ không màng cứu vị anh hùng ngã xuống hồ sâu. Và họ thích nhìn kẻ đối đầu xin tha thứ. Phức cảm lo lắng mình thua cuộc, phức cảm thối thòm sợ mình làm kẻ ác khiến họ muốn màn kịch trọn vẹn”¹¹⁸ (nhà báo Khải Đơn viết trên blog cá nhân, ngày 08/9/2020).

¹¹⁶ Người quay đoạn clip ẩn danh. Nguồn video lấy từ facebook Lã Việt Dũng.

¹¹⁷ <https://www.qdnd.vn/chong-dien-bien-hoa-binh/quoc-te-hoa-vu-viec-dong-tam-mot-am-muu-gian-tra-vu-luong-tam-608274>

¹¹⁸ <https://khaidon.com/2020/09/08/bon-ngay-dan-vat/?fbclid=IwAR0mkm9obuApnseYYfXelst314FjNUquK05DMEx9P2mqVBI47XNPM5zZ3f4>

“Tôi tôn trọng pháp luật, tôi tuyên bố, cảnh báo trực tiếp hoặc gián tiếp với 29 bị cáo, hãy thức tỉnh, ăn năn hối cải, tuyệt đối không nghe các luật sư được mời, họ chỉ để câu like, câu view, không mất tiền thuê những vị luật sư, nhận tội, quay đầu là bờ. Đừng thế này, thế khác, mất tiền thêm... 95% công dân cả nước yêu cầu tử hình 29 bị cáo. Tôi cảnh báo các bị cáo nhìn đó mà xem xét. Hành vi tội của mình đã có rồi, không nhận tội đi còn bỏ đồng tiền ra cho phí phạm để thuê luật sư để họ câu like, câu view” (ông Phạm Công Lâm, bố của Phạm Công Huy, đại diện cho gia đình ba cảnh sát thiệt mạng, phát biểu tại tòa sáng 10/9).

“Đại diện Viện Kiểm sát chỉ cần làm một việc ngược đời là nhất trí với quan điểm kết tội của luật sư cho bị hại và chỉ tóm tắt các phản biện của luật sư mời, không đối đáp... Các luật sư mời được canh chừng chu đáo như những tên trộm. Các bị cáo như được căn dặn, đồng thanh nhận lỗi và ăn năn. Báo chí đồng thanh đưa diễn biến một phiên tòa ‘công khai’, ‘thấu tình, đạt lý” (luật sư Hà Huy Sơn viết trên Facebook tối 10/9/2020).

IX. CÁC VI PHẠM ĐỐI VỚI LUẬT PHÁP VIỆT NAM

Luật gốc: Hiến pháp

Điều 53 của Hiến pháp nước CHXHCN Việt Nam quy định: “Đất đai, tài nguyên nước, tài nguyên khoáng sản, nguồn lợi ở vùng biển, vùng trời, tài nguyên thiên nhiên khác và các tài sản do Nhà nước đầu tư, quản lý là tài sản công thuộc sở hữu toàn dân do Nhà nước đại diện chủ sở hữu và thống nhất quản lý”.

1. Luật Đất đai

Theo **Điều 70** của Luật Đất đai 2013, “Cưỡng chế thực hiện quyết định kiểm đếm bắt buộc”, “Nguyên tắc cưỡng chế thực hiện quyết định kiểm đếm bắt buộc:

a) Việc cưỡng chế phải tiến hành công khai, dân chủ, khách quan, bảo đảm trật tự, an toàn, đúng quy định của pháp luật;

b) Thời điểm bắt đầu tiến hành cưỡng chế được thực hiện trong giờ hành chính”.

Như vậy, thời gian mà lực lượng công an thực hiện vụ tập kích vào xã Đồng Tâm (sau nửa đêm) là *trái luật*, kể cả khi đó là một hành động cưỡng chế đất như họ tuyên bố lúc đầu.

Điều 71, “Cưỡng chế thực hiện quyết định thu hồi đất”, ở Khoản 2 quy định “Cưỡng chế thực hiện quyết định thu hồi đất được thực hiện khi có đủ các điều kiện sau đây:

a) Người có đất thu hồi không chấp hành quyết định thu hồi đất sau khi Ủy ban nhân dân cấp xã, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam cấp xã nơi có đất thu hồi và tổ chức làm nhiệm vụ bồi thường, giải phóng mặt bằng đã vận động, thuyết phục”.

Trong vụ tranh chấp đất đai tại Đồng Tâm, người dân địa phương luôn khẳng định rằng các cấp chính quyền đã không hề ban hành bất cứ quyết định thu hồi đất nào. Đó là chưa kể đến một nguyên tắc phổ quát trong việc bảo đảm quyền về đất đai, trong đó cho rằng không được phép thực hiện việc thu hồi đất nếu không có sự đồng thuận mang tính tự do, có từ trước và dựa trên việc được thông tin đầy đủ của những người có liên quan.

2. Luật về kiểm soát vũ khí

Khoản 2, **Điều 22** của Luật Quản lý, Sử dụng Vũ khí, Vật liệu nổ và Công cụ Hỗ trợ quy định “chỉ sử dụng vũ khí quân dụng khi không còn biện pháp nào khác để ngăn chặn hành vi của đối tượng và sau khi đã cảnh báo mà đối tượng không tuân theo”.

Trong vụ đụng độ ở Đồng Tâm, hiện vẫn chưa rõ liệu các lực lượng công quyền đã phát đi cảnh báo hay chưa, hoặc liệu có phải người dân địa phương đã không chịu tuân thủ. Tuy nhiên, xét bối cảnh một vụ đụng độ mà trong đó chỉ có vài chục nông dân đối đầu với lực lượng hàng nghìn lính có vũ trang, thật khó có thể nói rằng “không còn biện pháp nào khác để ngăn chặn hành vi của đối tượng”.

Điều 23 về “Các trường hợp nổ súng quân dụng khi thực hiện nhiệm vụ bảo đảm an ninh, trật tự” quy định “Người thi hành nhiệm vụ độc lập được nổ súng vào đối tượng không cần cảnh báo trong trường hợp sau đây:

- a) Đối tượng đang sử dụng vũ khí, vật liệu nổ trực tiếp thực hiện hành vi phạm tội khủng bố, giết người, bắt cóc con tin hoặc đang trực tiếp sử dụng vũ khí, vật liệu nổ chống lại việc bắt giữ khi vừa thực hiện xong hành vi phạm tội đó.”

Trong vụ đùng độ ở Đồng Tâm, nghĩa vụ chứng minh người dân đã định thực hiện hành vi khủng bố hoặc giết người rơi vào công an. Tuy nhiên, *họ vẫn chưa đưa ra được bằng chứng nào rõ ràng và nhất quán để củng cố cho những cáo buộc của mình, đặc biệt khi đây lại là tình huống người dân có quyền phòng vệ chính đáng.*

3. Bộ luật Tố tụng Hình sự 2015

Điều 10 “bảo đảm quyền bất khả xâm phạm về thân thể”, quy định rằng “Mọi người có quyền bất khả xâm phạm về thân thể. Không ai bị bắt nếu không có quyết định của Tòa án, quyết định hoặc phê chuẩn của Viện kiểm sát, trừ trường hợp phạm tội quả tang”, và “Việc giữ người trong trường hợp khẩn cấp, việc bắt, tạm giữ, tạm giam người phải theo quy định của Bộ luật này. Nghiêm cấm tra tấn, bức cung, dùng nhục hình hay bất kỳ hình thức đối xử nào khác xâm phạm thân thể, tính mạng, sức khỏe của con người”.

Điều 110 về “giữ người trong trường hợp khẩn cấp” quy định chỉ được bắt khẩn cấp trong một trong các tình huống sau:

- a) Có đủ căn cứ để xác định người đó đang chuẩn bị thực hiện tội phạm rất nghiêm trọng hoặc tội phạm đặc biệt nghiêm trọng;
- b) Người cùng thực hiện tội phạm hoặc bị hại hoặc người có mặt tại nơi xảy ra tội phạm chính mắt nhìn thấy và xác nhận đúng là người đã thực hiện tội phạm mà xét thấy cần ngăn chặn ngay việc người đó trốn;
- c) Có dấu vết của tội phạm ở người hoặc tại chỗ ở hoặc nơi làm việc hoặc trên phương tiện của người bị nghi thực hiện tội phạm và xét thấy cần ngăn chặn ngay việc người đó trốn hoặc tiêu hủy chứng cứ.

Thêm vào đó, lệnh giữ người trong trường hợp khẩn cấp phải ghi rõ họ tên, địa chỉ của người bị giữ, lý do, căn cứ giữ người.

Trong cuộc tập kích của công an vào Đồng Tâm rạng sáng 09/01 và hàng loạt vụ bắt bớ nối tiếp, đã không hề có quyết định nào của tòa án, quyết định hoặc phê chuẩn của viện kiểm sát.

Điều 113, “Bắt bị can, bị cáo để tạm giam”, quy định “Khi tiến hành bắt người tại nơi người đó cư trú phải có đại diện chính quyền xã, phường, thị trấn và người khác chứng kiến. Khi tiến hành bắt người tại nơi người đó làm việc, học tập phải có đại diện cơ quan, tổ chức nơi người đó làm việc, học tập chứng kiến. Khi tiến hành bắt người tại nơi khác phải có sự chứng kiến của đại diện chính quyền xã, phường, thị trấn nơi tiến hành bắt người”, và “không được bắt người vào ban đêm, trừ trường hợp phạm tội quả tang hoặc bắt người đang bị truy nã”.

Tất cả các nguyên tắc về chuẩn mực tố tụng nói trên đều bị chính quyền vi phạm trong vụ Đồng Tâm.

Ngoài ra, **Điều 49**, “Các trường hợp phải từ chối hoặc thay đổi người có thẩm quyền tiến hành tố tụng”, quy định:

Người có thẩm quyền tiến hành tố tụng phải từ chối tiến hành tố tụng hoặc bị thay đổi khi thuộc một trong các trường hợp:

- 1) Đồng thời là bị hại, đương sự; là người đại diện, người thân thích của bị hại, đương sự hoặc của bị can, bị cáo;
- 2) Đã tham gia với tư cách là người bào chữa, người làm chứng, người giám định, người định giá tài sản, người phiên dịch, người dịch thuật trong vụ án đó;
- 3) Có căn cứ rõ ràng khác để cho rằng họ có thể không vô tư trong khi làm nhiệm vụ.

Vụ tấn công vào Đồng Tâm rạng sáng 09/01/2020 là để thực hiện bản kế hoạch 419a/KH-PV01-PV02-MP do Công an TP. Hà Nội lập, đã được UBND TP. Hà Nội và Bộ Công an phê duyệt. Lực lượng tham gia chủ yếu là hầu hết các đơn vị thuộc Công an TP. Hà Nội, công an huyện Mỹ Đức và các huyện lân cận, và Bộ Công an. Tuy nhiên, điều tra viên của vụ việc – tức những người tiến hành tố tụng – lại cũng là cán bộ, chiến sĩ của Công an TP. Hà Nội.

Chẳng hạn, Đặng Việt Quang – viên công an đã nổ súng bắn chết ông Lê Đình Kinh – thời điểm đó là Phó trưởng phòng Cảnh sát Hình sự, đồng thời cũng là Phó trưởng phòng Cảnh sát điều tra thuộc Công an TP. Hà Nội. Người lấy lời khai của Quang là điều tra viên Trần Việt Dũng, nhân viên Cơ quan Cảnh sát điều tra, lại cũng thuộc Công an TP. Hà Nội (theo biên bản ngày 11/01/2020). Có phải vì thế mà Quang được gọi là “người bị hại”?

Đồng nghiệp thẩm vấn đồng nghiệp. Những điều này chính là xung đột lợi ích trong tố tụng, vi phạm hoàn toàn Điều 49 Bộ luật Tố tụng Hình sự 2015 và cũng không bảo đảm sự vô tư của người có thẩm quyền tiến hành tố tụng theo Điều 21 Bộ luật Tố tụng Hình sự 2015.

Nhiều người là nhân chứng, người có quyền và nghĩa vụ liên quan – bao gồm các đơn vị tham gia vụ tấn công và Công an TP. Hà Nội – đã được các luật sư yêu cầu tòa án triệu tập đến tòa làm việc, nhưng đều bị từ chối. Duy nhất, chỉ có đại diện Công an TP. Hà Nội hiện diện tại tòa án. Tuy nhiên, khi luật sư Đặng Đình Mạnh yêu cầu xét hỏi đại diện Công an TP. Hà Nội thì tòa án đã từ chối với lý do không chính đáng.

Quyền tiếp xúc giữa luật sư và thân chủ thường xuyên bị hạn chế trước khi phiên tòa diễn ra và ngay cả trong phiên tòa, với nhiều lý do rất mơ hồ. Quá trình tiếp xúc giữa luật sư và thân chủ luôn luôn bị giám sát và can thiệp thô bạo vào nội dung trao đổi giữa hai bên.

4. Bộ luật Hình sự 2015

Điều 22 về “phòng vệ chính đáng” có thể được áp dụng để bảo vệ quyền và lợi ích của những người dân Đồng Tâm trong trường hợp này. Nó định nghĩa “phòng vệ chính đáng là hành vi của người vì bảo vệ quyền hoặc lợi ích chính đáng của mình, của người khác hoặc lợi ích của Nhà nước, của cơ quan, tổ chức mà chống trả lại một cách cần thiết người đang có hành vi xâm phạm các lợi ích nói trên”. Điều khoản này cũng khẳng định “phòng vệ chính đáng không phải là tội phạm”.

X. CÁC VI PHẠM XÉT THEO TIÊU CHUẨN NHÂN QUYỀN QUỐC TẾ

1. Quyền được biết quyền của mình

Bất cứ ai bị bắt hoặc giam giữ cũng đều có quyền được cung cấp thông tin bằng ngôn ngữ mà họ hiểu được, về các quyền sau của họ: (a) được có đại diện pháp lý; (b) được bác sĩ kiểm tra sức khỏe và điều trị; (c) được thông báo cho người thân hoặc bạn bè về việc mình bị bắt hoặc giam giữ; (d) liên hệ với hoặc thông báo cho cơ quan lãnh sự của nước mình (trong trường hợp là công dân nước ngoài) hoặc một tổ chức quốc tế có thẩm quyền (trong trường hợp là người tị nạn hoặc người không có quốc gia hoặc người đang được sự bảo trợ của một tổ chức liên chính phủ), và (e) được cung cấp thông tin về cách để tự thực hiện các quyền đó của mình.

Tất cả các quyền nói trên đều rất thường xuyên bị vi phạm tại Việt Nam. Những người bị bắt giữ, đặc biệt là trong các vụ án chính trị, đều bị từ chối quyền tiếp cận với luật sư, nhân viên y tế, người thân/bạn bè và quyền được cung cấp thông tin, bao gồm “thông tin về cách để tự thực thi các quyền đó của mình”. Chỉ sau khi quá trình điều tra đã hoàn tất thì họ mới thỉnh thoảng được thực hiện các quyền đó của mình ở một mức độ giới hạn, nếu công an cho phép.

2. Quyền im lặng

Bất kỳ ai đang bị buộc tội hình sự cũng không bị ép buộc phải nhận là mình có tội hoặc phải khai những điều chống lại bản thân mình.

Tuy nhiên, tại Việt Nam, việc giam giữ kéo dài trong những điều kiện tồi tệ và không cho phép gặp luật sư, gia đình, bạn bè, là một biện pháp được sử dụng rộng rãi, một cách có hệ thống, để ép buộc những người bị giam giữ phải khai báo hoặc nhận tội.

Công an Việt Nam, giống như công an Trung Quốc, tỏ ra rất hứng thú với việc ép buộc các nhà bất đồng chính kiến phải nhận tội, ghi hình lại rồi sau đó phát sóng trên đài truyền hình của nhà nước. Trong những năm qua, đã có một số trường hợp nhận tội trên truyền hình đáng chú ý, như của luật sư nhân quyền Lê Công Định (năm 2009), nhà hoạt động dân chủ Trần Thị Xuân (2017), nhà báo tự do Nguyễn Văn Hóa (2017), người biểu tình Trương Hữu Lộc (2018). Năm 2020 này, lại xuất hiện vụ “nhận tội trên truyền hình” và “bị buộc tội trước khi xét xử” của những người bị bắt ở Đồng Tâm.

3. Quyền được trợ giúp pháp lý

Trong quá trình tạm giam trước khi xét xử, thẩm vấn và/hoặc điều tra sơ bộ, tất cả những người bị bắt hoặc giam giữ đều có quyền được trợ giúp pháp lý ngay lập tức từ một luật sư. Họ có quyền được tiếp cận với luật sư do họ tự lựa chọn. Nếu họ không có điều kiện chi trả thì phải được bố trí miễn phí một luật sư bào chữa.

Theo luật Việt Nam, công an là người có quyền cho phép luật sư được gặp thân chủ hay không. Theo thông lệ lâu nay, họ chỉ cho phép điều đó khi quá trình điều tra đã hoàn tất và đã bảo đảm được rằng bên công tố (viện kiểm sát) có lợi thế hơn hẳn so với bị cáo.

4. Quyền có đủ thời gian và phương tiện để chuẩn bị bào chữa

Tất cả những người bị khởi tố hình sự đều phải được có đủ thời gian phù hợp và điều kiện thuận lợi để chuẩn bị cho việc bào chữa, kể cả cơ hội được liên hệ riêng (giữ bí mật) với luật sư do chính mình lựa chọn.

Quyền này hoàn toàn là điều xa lạ đối với các cơ quan thực thi pháp luật và tố tụng tại Việt Nam. Đặc biệt trong các vụ án chính trị, các luật sư chỉ có thể gặp thân chủ sau khi được cho phép bởi cơ quan điều tra, sao cho họ chỉ có một khoảng thời gian hạn chế để nghiên cứu về vụ án. Ví dụ, trong vụ án khởi tố tội trốn thuế đối với nhà hoạt động Điều Cày năm 2008, các luật sư bào chữa chỉ có 5 ngày để nghiên cứu vụ án trước ngày xét xử.

5. Quyền không bị biệt giam

Bất cứ người nào bị bắt hoặc giam giữ đều có quyền được cung cấp các điều kiện mà họ yêu cầu để liên lạc, một cách thích hợp, với luật sư, bác sĩ, gia đình và bạn bè, và để thông báo cho những người đó về việc họ bị bắt hoặc giam giữ, bao gồm cả nơi họ đang bị giam giữ hoặc sẽ bị chuyển tới.

6. Quyền được xét xử trong một thời hạn hợp lý

Bất cứ ai bị bắt hoặc giam giữ vì tội hình sự đều có quyền được xét xử trong một thời hạn hợp lý hoặc trả tự do trong khi chờ xét xử. Việc biệt giam kéo dài hoàn toàn bị cấm theo luật pháp quốc tế.

Tuy nhiên, suốt nhiều thập kỷ tại Việt Nam, các nghi phạm “chống nhà nước” hoặc “chống cộng” đều có thể bị bắt giữ mà không hề có lệnh của tòa án và bị biệt giam trong nhiều năm mà không được xét xử. Bởi vì không có xét xử, nên cũng không có đại diện pháp lý, cáo trạng hoặc phán quyết của tòa án. Những nạn nhân xấu số này, những người mà nhân quyền của họ đã bị xâm phạm một cách trắng trợn, tiếp tục bị cầm tù cho tới khi nào Bộ Công an tự ý ra quyết định trả tự do cho họ. Có một từ lóng là “án cao su” (co giãn mênh mông) được dùng để chỉ tình trạng giam giữ này.

7. Quyền được đối xử nhân đạo và không bị tra tấn

Tất cả những người bị tước đoạt tự do đều có quyền được đối xử nhân đạo, với sự tôn trọng nhân phẩm căn bản dành cho một con người, và không bị tra tấn, ngược đãi, hoặc bị áp dụng hình phạt một cách tàn nhẫn, vô nhân đạo hoặc nhục hình.

Trong sự kiện Đông Tâm, tồn tại rất nhiều chứng cứ cho thấy tất cả các nạn nhân và nhân chứng bị giam giữ đều đã bị công an tra tấn một cách có chủ đích và tàn bạo. Chiều tối 09/9, tại phiên xét xử sơ thẩm, luật sư Đặng Đình Mạnh hỏi các bị cáo: “Những ai có bị tra tấn trong giai đoạn

điều tra thì ngồi yên. Những ai không bị tra tấn trong giai đoạn điều tra thì vui lòng giơ tay”. 19 trong số 29 bị cáo đã ngồi yên.

8. Quyền được xét xử công bằng

Người bị buộc tội có quyền được xét xử công bằng. Quyền được xét xử công bằng bao gồm tất cả những điều kiện và đảm bảo liên quan đến trình tự tố tụng theo chuẩn mực quốc tế. Một cách ngắn gọn, quyền được xét xử công bằng có nghĩa là người bị buộc tội có quyền được đưa ra xét xử trước một tòa án độc lập, không thiên vị và có đủ thẩm quyền, được lập ra trên cơ sở pháp luật.

9. Nguyên tắc suy đoán vô tội

Tất cả những người bị khởi tố hình sự đều có quyền được coi là vô tội cho đến khi nào bị chứng minh là có tội theo luật pháp.

Cho đến nay, nguyên tắc này thường xuyên bị vi phạm tại Việt Nam. Trái ngược với các quốc gia tại châu Âu và Bắc Mỹ, ở Việt Nam, các quan chức chính quyền và báo chí nhà nước là những đối tượng vi phạm nguyên tắc này thường xuyên nhất, đặc biệt trong các vụ án chính trị. Nhà chức trách nói chung và cơ quan công an nói riêng có truyền thống thuê báo chí và đội ngũ dư luận viên để đả kích cá nhân các bị can, bị cáo, bồi nhọ danh dự của họ và định hướng, thao túng dư luận nhằm khẳng định tội trạng của họ trước khi xét xử. Ngay cả luật sư bào chữa cũng thường xuyên bị tấn công.

10. Nghề công an trong chế độ dân chủ¹¹⁹

Theo các chuẩn mực quốc tế, công an phải là một cơ quan độc lập đối với hành pháp, chịu sự chỉ đạo của tòa án và phải tuân thủ lệnh của tòa án. Mọi cơ quan thực thi pháp luật đều phải đại diện cho, có trách nhiệm phân hồi và trách nhiệm giải trình đối với toàn thể cộng đồng.

Công an không được phép tham gia trực tiếp vào hoạt động chính trị. Không được lệnh hoặc bị ép buộc phải thực thi chức năng, quyền hạn và nhiệm vụ hay huy động nguồn lực công an để hỗ trợ hay phá hoại bất kỳ đảng phái/ nhóm lợi ích nào cũng như thành viên của đảng phái/ nhóm lợi ích đó.

Thực tế tại Việt Nam thì hoàn toàn trái ngược với các tiêu chuẩn nói trên. Sự kiện Đồng Tâm là một ví dụ điển hình (không phải là duy nhất) trong đó tòa án hoàn toàn không có vai trò gì trong việc giải quyết xung đột, để mặc cho các tranh chấp giữa chính quyền và người dân không được giải quyết.

¹¹⁹ Văn phòng Cao ủy LHQ về Nhân quyền, “Các tiêu chuẩn Nhân quyền và Thực hành đối với lực lượng cảnh sát”, 2004

11. Việc sử dụng vũ lực của cảnh sát

Theo các tiêu chuẩn quốc tế về nhân quyền, mọi người đều có quyền được sống và được bảo đảm an ninh cá nhân, quyền không bị tra tấn, đối xử hoặc bị áp dụng hình phạt một cách tàn nhẫn, vô nhân đạo hoặc nhục hình. Các biện pháp phi bạo lực phải được sử dụng trước. Vũ lực chỉ được phép sử dụng đến khi thực sự là cần thiết và chỉ cho mục đích thực thi pháp luật một cách hợp pháp. Không một ngoại lệ hoặc lý do biện hộ nào có thể được chấp nhận cho việc sử dụng vũ lực một cách phi pháp.

XI. KHUYẾN NGHỊ

1. Cộng đồng quốc tế cần phải gây sức ép buộc chính quyền Việt Nam phải mở một cuộc điều tra công bằng và khách quan về những gì đã xảy ra tại Đồng Tâm vào buổi sáng ngày 09/01/2020.
2. Chính quyền Việt Nam phải cho tiến hành thực nghiệm hiện trường vụ án, hoặc ít nhất, xem xét một cách nghiêm túc các thực nghiệm do các cá nhân độc lập đã tiến hành riêng.
3. Chính quyền Việt Nam phải cho các bị cáo quyền được xét xử công bằng, với đầy đủ thông tin có được từ thực nghiệm hiện trường, không dựa vào phim tài liệu hay các video clip nhận tội. Phải để cho các luật sư thực hiện quyền của họ khi hành nghề.
4. Chính quyền Việt Nam phải cho phép việc tự do đi lại, lưu chuyển của con người và thông tin ở bên trong và bên ngoài xã Đồng Tâm, và không được tiếp tục quấy rối, sách nhiễu các nhân chứng và các nhà hoạt động đang trợ giúp cho cộng đồng ở địa phương.
5. Chính quyền Việt Nam phải đền bù thỏa đáng cho các cư dân ở Đồng Tâm về tất cả những tài sản đã bị mất hoặc làm hư hại trong vụ tranh chấp đất đai này.

PHỤ LỤC A:

Dữ kiện và số liệu thực tế về vụ tấn công Đồng Tâm

Địa danh:

Đồng Tâm (tiếng Việt cũ, có nghĩa là “đoàn kết, chung một ý chí”).

Địa điểm bị tấn công:

- Địa giới hành chính: thôn Hoàn, xã Đồng Tâm, huyện Mỹ Đức, Hà Nội
- Vị trí địa lý: cách nội thành Hà Nội 35-40 km về phía tây nam
- Dân số: 9.000 người (xã Đồng Tâm)

Địa điểm nằm trong kế hoạch thu hồi đất:

- Cánh đồng Sênh
- Vị trí địa lý: cách thôn Hoàn 3-5km

Tập đoàn Viettel:

- Tên đầy đủ: Tập đoàn Viễn thông Quân đội Viettel
- Tên giao dịch: Viettel (trước đây từng có tên gọi là Vietel)
- Năm thành lập: 1989
- Loại hình: doanh nghiệp nhà nước, do Bộ Quốc phòng sở hữu và điều hành
- Ngành hoạt động: viễn thông
- Là một trong năm doanh nghiệp lớn nhất Việt Nam, từ 2013 tới nay

Các nạn nhân trong vụ tấn công 09/01/2020:

- Lê Đình Kinh, sinh năm 1936, đảng viên đảng Cộng sản Việt Nam, 58 năm tuổi đảng: bị sát hại
- Dư Thị Thành, vợ ông Kinh: bị tra tấn và quản thúc tại gia
- 23 cá nhân bị bắt giữ và truy tố vì tội “giết người”, ngay trong đêm 08 và rạng sáng 09/01:
 1. Lê Đình Công (con ông Lê Đình Kinh)
 2. Lê Đình Chúc (con ông Lê Đình Kinh)
 3. Lê Đình Doanh (cháu nội ông Lê Đình Kinh)
 4. Lê Đình Uy (cháu nội ông Lê Đình Kinh)
 5. Lê Đình Quân (cháu họ ông Lê Đình Kinh)
 6. Lê Đình Quang (cháu họ ông Lê Đình Kinh)
 7. Bùi Viết Hiếu
 8. Trịnh Văn Hải
 9. Nguyễn Văn Duệ
 10. Bùi Thị Nối
 11. Nguyễn Xuân Điều

12. Trần Thị La
13. Bùi Duy Tuấn
14. Nguyễn Quốc Tiến
15. Đào Thị Kim
16. Nguyễn Văn Quân
17. Nguyễn Thị Bét
18. Bùi Thị Đục
19. Nguyễn Văn Tuyển
20. Nguyễn Thị Lụa
21. Bùi Văn Niên
22. Bùi Văn Tiến
23. Trần Thị Phượng

- 3 cá nhân bị bắt và truy tố vì tội “chống người thi hành công vụ”, cũng trong đêm 08 và rạng sáng 09/01:
 1. Lê Đình Hiến
 2. Bùi Việt Tiến
 3. Nguyễn Thị Dung
- 3 cá nhân bị bắt vào những tuần sau vụ tấn công: Mai Thị Phân, Lê Thị Loan, Nguyễn Văn Trung
- Ông Bùi Việt Hiếu nhập viện trong tình trạng sức khỏe nguy kịch và bị công an canh gác nghiêm ngặt. Các thành viên trong gia đình ông cho biết công an đã ngăn cản không cho ai vào thăm ông, lấy lý do ông là một “tội phạm đặc biệt nguy hiểm”. Sau khi bình phục, ông bị đưa thẳng từ bệnh viện vào trại giam.
- Lê Đình Công xuất hiện trên truyền hình “nhận tội” với khuôn mặt bầm tím. Trước tòa, ông nói ông bị điều tra viên Phạm Việt Anh đánh bằng dùi cui cao su.
- Lê Đình Chúc: Có ba con nhỏ, trong đó con út mới được 10 ngày tuổi vào thời điểm 09/01. Các nhân chứng trông thấy Chúc bị đánh đập tàn bạo và phải vào bệnh viện.
- Bùi Thị Nối tố cáo mình bị bắn bị thương nhưng vẫn bị công an đánh khi hỏi cung.
- Nguyễn Quốc Tiến và Đào Thị Kim là hai vợ chồng, có ba con nhỏ sinh năm 2004, 2007 và 2013.
- Bùi Văn Tiến và Trần Thị Phượng là hai vợ chồng, có ba con nhỏ sinh năm 2007, 2013 và 2018, trong đó con út mới 18 tháng tuổi.
- Trần Thị La: Mẹ đơn thân, con nhỏ.
- Nguyễn Văn Quân: Bố đơn thân, ba con nhỏ.
- Nguyễn Văn Trung: con trai bà Bùi Thị Đục.

Ba cảnh sát thiệt mạng trong vụ tấn công

- Nguyễn Huy Thịnh, sinh năm 1972, cấp bậc đại tá
- Phạm Công Huy, sinh năm 1993, cấp bậc đại úy
- Dương Đức Hoàng Quân, sinh năm 1992, cấp bậc thượng úy

Truyền thông nhà nước cho biết cả ba người này đã bị các “phân tử chống đối” “giết hại”, và đã được Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng truy tặng danh hiệu “liệt sĩ” ngay hôm sau, ngày 10/01.

PHỤ LỤC B: **Bào chữa của luật sư (trích)**

Luật sư Lê Văn Hòa

Bào chữa cho bốn bị cáo Lê Đình Công, Lê Đình Chúc, Lê Đình Uy, Trần Thị La

Ngày 09/09/2020

.... Tôi cũng như nhiều người có lương tri, vô cùng đau buồn trước sự cố Đồng Tâm với sự thiệt mạng của 04 người vào rạng sáng ngày 09/01/2020 (gồm 03 sĩ quan cảnh sát và 01 người dân Đồng Tâm, là ông Lê Đình Kinh) và việc phải mang thương tật suốt đời của một số người dân khác mà hôm nay họ đang phải ngồi đây với thân phận bị cáo. Đáng lẽ ra những người có trách nhiệm phải lường trước sự việc, để không cho nó xảy ra!

Để góp phần sửa chữa, khắc phục sai lầm có thể còn xảy ra, tôi đề nghị Hội đồng Xét xử xem xét, trả hồ sơ vụ án cho cơ quan truy tố để điều tra bổ sung làm rõ những nội dung đặc biệt quan trọng sau đây:

1. Tính pháp lý của thửa đất 59 ha ở cánh đồng Sênh, xã Đồng Tâm, huyện Mỹ Đức, Thành phố Hà Nội

Là đất nông nghiệp thuộc quyền quản lý của chính quyền xã Đồng Tâm hay là đất quốc phòng thuộc quyền quản lý của Quân chủng Phòng không Không quân (Bộ Quốc phòng)? Đây chính là nguyên nhân sâu xa, nguyên nhân trực tiếp, nhưng không được UBND Thành phố Hà Nội và các cơ quan chức năng kết luận rõ, khách quan nên đã xảy ra sự cố Đồng Tâm 4/2017 và 09/01/2020.

2. Tính pháp lý của cuộc hành quân của hàng ngàn cảnh sát cơ động Hà Nội cùng một lực lượng công an khác của Bộ Công an vào Đồng Tâm đêm 08/01 và rạng sáng ngày 09/01/2020. Do cấp nào quyết định? Và đúng hay sai?

3. Cần tổ chức thực nghiệm điều tra để làm rõ cái chết của ba cảnh sát. Bởi các tài liệu trong hồ sơ vụ án do cơ quan điều tra chưa thuyết phục. Cuộc thực nghiệm điều tra cần sự có mặt của các luật sư hỗ trợ pháp lý cho bà Dư Thị Thành, vợ ông Lê Đình Kinh (Lê Văn Hòa, Ngô Anh Tuấn, Đặng Đình Mạnh) và các thành phần khác theo quy định của pháp luật.

4. Cần làm rõ cái chết mang nhiều uẩn khúc của ông Lê Đình Kinh.

Kết luận điều tra và cáo trạng cho rằng do ông Lê Đình Kinh chống trả nên lực lượng cảnh sát cơ động đã chủ động bắn chết ông. Việc kết luận như vậy chưa làm rõ các hành vi, chưa chứng minh được hành vi có tính nguy hiểm đến mức phải tiêu diệt. Đặc biệt, theo lời khai của bị cáo Bùi Viết Hiếu, thì ông Lê Đình Kinh bị bắn trực diện ở cự ly 1m chứ không phải bị bắn từ phía sau lưng với cự ly 2,5m như cáo buộc của cáo trạng và kết luận điều tra.

Ông Lê Đình Kinh có địa chỉ cư trú rõ ràng là thôn Hoàn, xã Đồng Tâm, huyện Mỹ Đức, TP. Hà Nội. Ông không phạm tội quả tang, cũng không phải tội phạm bị truy nã. Nên theo quy định tại khoản 3, Điều 113 Bộ luật Tố tụng Hình sự năm 2015, thì không được phép bắt ông vào ban đêm

(từ 22 giờ đến 6 giờ). Như vậy, nếu ông trở thành bị can của vụ án nói trên, và nếu ông phải chấp hành lệnh bắt tạm giam, thì cơ quan tố tụng chỉ có thể bắt ông giữa “thanh thiên bạch nhật”.

Ông Lê Đình Kinh không phải là bị can trong vụ án nào, không phải chấp hành lệnh tạm giam. Ông đang sống bình yên tại nhà mình. Như vậy, chỗ ở của ông là thiêng liêng và bất khả xâm phạm. Không ai được tự ý vào chỗ ở của ông nếu không được ông cho phép (theo quy định tại Điều 22 Hiến pháp năm 2013).

Tính mạng của ông được pháp luật bảo hộ và không ai được quyền tước đoạt mạng sống của ông trái luật (theo quy định tại Điều 19 Hiến pháp năm 2013).

Lực lượng CSCĐ đã đột nhập nhà ông Lê Đình Kinh vào lúc nửa đêm mà không được ông cho phép. Như vậy, lực lượng này đã vi phạm Điều 22 Hiến pháp năm 2013 của nước CHXHCNVN và vi phạm Điều 158 BLHS năm 2015 (tội xâm phạm chỗ ở của người khác), mà đây lại là việc xâm phạm có tổ chức. Tội này được quy định tại điểm a, khoản 2 điều luật trên, có khung hình phạt cao nhất đến 5 năm tù.

Không chỉ xâm phạm trái phép, lực lượng này còn đánh, bắn chết ông, tước đoạt mạng sống của ông trái luật, vi phạm Điều 19 Hiến pháp năm 2013 của nước CHXHCNVN. Vi phạm khoản 1 Điều 123 BLHS năm 2015, với hai tình tiết tăng nặng là giết người có tính chất côn đồ và có tổ chức (điểm n và điểm o).

5. Đề nghị Hội đồng Xét xử khởi tố tại phiên tòa vụ án “giết người” theo đơn tố cáo và đề nghị khởi tố của bà Dư Thị Thành (sinh năm 1950, trú tại xóm 1A, thôn Hoàn, xã Đồng Tâm, huyện Mỹ Đức, Thành phố Hà Nội) – bà Dư Thị Thành là vợ ông Lê Đình Kinh.

Cá nhân tôi cùng với hai luật sư đồng nghiệp, gồm: luật sư Ngô Văn Tuấn (Đoàn Luật sư Thành phố Hà Nội), luật sư Đặng Đình Mạnh (Đoàn Luật sư Thành phố Hồ Chí Minh) là người hỗ trợ pháp lý, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp cho bà Dư Thị Thành, trong việc tố cáo-đề nghị khởi tố vụ án “giết người” đối với sự việc chồng bà là ông Lê Đình Kinh bị lực lượng CSCĐ Công an Thành phố Hà Nội giết chết trong sự kiện Đồng Tâm rạng sáng ngày 09/01/2020.

PHỤ LỤC C:
Lê Đình Công trả lời luật sư trước tòa

Luật sư Nguyễn Tiến Nghĩa:

H: Nguyễn Quốc Tiến có tham gia vào tổ Đồng thuận không?

Đ: Không.

H: Các ông có hứa hẹn điều gì với Tiến không?

Đ: Không.

H: Các ông có bàn bạc gì với Nguyễn Quốc Tiến về kế hoạch tấn công lực lượng chức năng không?

Luật sư Ngô Ngọc Trai:

H: Tất cả các quả lựu đạn bị cáo đưa cho những người khác có nổ không?

Đ: Bị cáo không biết nhưng không nghe tiếng nổ.

H: Khi xảy ra sự việc, bị cáo ở đâu?

Đ: Bị cáo đi uống rượu tới 7h tối mới về và thấy mọi người ở kín nhà bố mình.

H: Tối 08/01/2020, bị cáo ở đâu?

Đ: Ở nhà ông Kinh.

H: Có ai chống đối ở trong nhà ông Kinh không?

Đ: Không có ai.

H: Bị cáo nhớ lại xem, toàn bộ diễn biến sự việc diễn ra trong bao lâu?

Đ: Khoảng hơn một tiếng.

H: Trong khoảng thời gian tiến công của lực lượng chức năng, có đứt quãng hay liên tục?

Đ: ...

H: Trước khi có cuộc tiến công, có việc khoảng 10 người đứng trước cổng chửi bới lực lượng chức năng không?

Đ: Không biết. Bị cáo bắn pháo hoa và ném đá.

Luật sư Lê Văn Luân:

H: Ông có quan sát được đầy đủ nội dung clip ngày 07/9 vừa qua không?

Đ: Không.

H: Đề nghị tòa cho chiếu lại cho bị cáo được rõ.

(Chủ tọa trả lời đã trình chiếu công khai nên không trình chiếu lại.)

H: Clip đó đã được chiếu trên VTV, ông Công đã được xem lại chưa?

Đ: Chưa.

H: Ông đóng vai trò gì trong tổ Đồng thuận?

Đ: Tôi đóng vai trò livestream.

H: Vai trò ông là gì?

Đ: Tổ chức họp bình luận chứng cứ pháp lý về đất đồng Sinh.

H: Nội dung ông livestream liên quan tới thủ tục khiếu kiện đất đai?

Đ: Vâng.

H: Ông có được tư vấn là giải quyết tranh chấp đất đai bằng con đường khởi kiện tại tòa không?

Đ: Tôi không đồng ý với kết luận thanh tra và chưa khởi kiện.

H: Vậy sau đó ông có định khởi kiện ra tòa?

Đ: Chúng tôi sẽ kiện ra tòa tối cao.

H: Ông có biết nhà ông Hiếu bị ném mắm tôm?

Đ: Tôi nghe một lần.

H: Ông có biết việc bắt ông Kinh có liên quan tới khiếu nại đất đai?

Đ: Có. Nhiều lần chúng tôi bị đe dọa bắt rồi.

H: Ông có báo cho chính quyền hay người khác về việc mình được đe dọa không?

Đ: Không, vì sợ mọi người hoang mang.

H: Ông có đóng vai trò gì trong việc chuẩn bị phương tiện, công cụ chống lại lực lượng chức năng?

Đ: Sau khi tôi nghe quyết tâm của UBND Thành phố Hà Nội lấy bằng được đất đồng Sinh nên chúng tôi kiên quyết bảo vệ đất. Chúng tôi chuẩn bị bom xăng, gạch đá, lựu đạn để bảo vệ đất, và chỉ bảo vệ đất, bước đường cùng mới dùng tới lựu đạn (bị đàn áp), khi sử dụng phải có khẩu lệnh mới sử dụng.

H: Ông ném quả lựu đạn nhưng không rút chốt?

Đ: Tôi ném răn đe. Tôi biết cách sử dụng.

H: Ném để cảnh báo?

Đ: Vâng.

H: Ông và mọi người có tham gia bàn bạc về việc chống lại lực lượng chức năng không?

Đ: Không. Tôi chỉ nghe ông Nguyễn Văn Thắng gọi điện lên nhà và báo tối nay bắt ông Kinh qua điện thoại. Tôi báo cho Tuyển thì Tuyển cười, bảo ông Kinh đầu mà bắt lắm thế.

H: Tại sao phải bảo vệ ông Kinh?

Đ: Mọi người đều có mục đích chống lại việc bắt giữ ông Kinh.

H: Tường rào Miếu Môn xây dựng từ lúc nào?

Đ: Khoảng cuối tháng 12.

H: Việc xây dựng đã kết thúc chưa?

Đ: Rồi.

H: Khi quốc phòng xây dựng tường rào, các ông có chống đối không?

Đ: Không, mọi việc rất thuận lợi.

H: Khi xảy ra sự kiện, ông có nghe tiếng súng nổ, đạn nổ không?

Đ: Nhà ông Kinh bị bắn tan nát.

H: Ông có biết ba cán bộ rơi xuống hố chết không?

Đ: Ngày thứ ba sau khi bị bắt, tôi mới biết ba chiến sĩ hy sinh.

H: Trong cả quá trình 09/01/2020, các ông có bàn bạc tấn công một ai đó không?

Đ: Không.

H: Ông có livestream nói sẽ có việc chống lại lực lượng chức năng.

Đ: Cái đó có từ lâu, không phải tại thời điểm xây dựng tường rào.

H: Ông ở đâu trước khi bị bắt?

Đ: Tôi ngồi dưới tủ thờ và không làm gì.

Luật sư Bùi Ứng:

H: Bị cáo có chỉ đạo cho bị cáo Tiến mua 20 lít xăng không?

Đ: Hoàn toàn không chỉ đạo.

Luật sư Ngô Anh Tuấn:

H: Bị cáo nhờ Nguyễn Quốc Tiến mua bao nhiêu quả lựu đạn?

Đ: 10 quả, được chia thành hai lần, lần đầu 6 quả, lần sau 4 quả.

H: Ông đã đưa lựu đạn cho những ai?

Đ: Lần đầu đưa Tuyển 2 quả, Tiến 2 quả và bị cáo giữ 2 quả; 4 quả sau, giao cho Chức, Duệ, Quang và Hải mỗi người 1 quả.

H: Ngoài 10 quả lựu đạn đó, ông có giữ quả nào khác không?

Đ: Không.

H: Trong gia đình ông hoặc ông Kinh, có quả lựu đạn nào khác nữa không?

Đ: Không.

H: Ông nghĩ ông Kinh có quả lựu đạn nào khác không?

Đ: Hoàn toàn không.

Luật sư Dương Lê Ước An:

H: Bị cáo có đề nghị Hội đồng Xét xử và đại diện Viện Kiểm sát công khai kế hoạch đảm bảo an ninh trật tự của Công an Thành phố Hà Nội hay không?

Đ: Bị cáo rất mong muốn được công khai để các bị cáo được biết để cho ai có tội thì để tử mã phanh thây.

Luật sư đề nghị tòa án công khai kế hoạch đảm bảo an ninh trật tự của Công an Thành phố Hà Nội như đề nghị của bị cáo. Hội đồng Xét xử nói không cần thiết phải công khai văn bản này. Hội đồng Xét xử đọc một đoạn trong cáo trạng nhưng luật sư An không đồng ý vì đó không phải là văn bản kế hoạch chính thức.

H: Ông cho Hội đồng Xét xử biết đồng Sênh cách làng bao xa?

Đ: Khoảng 1km.

H: Ngày hôm đó, lực lượng chức năng về đồng Sênh hay về làng?

Đ: Về làng Hoàn.

Luật sư Nguyễn Quốc Hoàn:

H: Bị cáo Quân có trong tổ Đồng thuận không?

Đ: Không.

H: Tối 08/01/2020, bị cáo có nói gì với Quân về việc gì không? Bị cáo có nghe ai nói với Quân điều gì không?

Đ: Không.

Luật sư Nguyễn Hồng Bách (bảo vệ ba công an thiệt mạng):

H: Tổ Đồng thuận thành lập năm 2013, đúng không? Tổ Quyết tử thành lập năm 2018, đúng không?

Đ: Chưa bao giờ có tổ Quyết tử.

H: Lời khai trong giai đoạn điều tra là có tổ Quyết tử là đúng hay sai?

Đ: Sai.

H: Tại sao bị cáo lại ký?

Đ: Chưa bao giờ bị cáo khai có tổ Quyết tử.

H: Việc chuẩn bị công cụ, phương tiện là nhằm mục đích gì?

Đ: Mục đích lớn nhất là để giữ đất.

H: Bị cáo không giao Phần mua xăng đúng không?

Đ: Đúng.

H: Lời khai trước có khai là cho Phần đúng không?

Đ: Đúng. Nhưng do hôm đó bị cáo bị đánh nhiều quá nên đánh đầu mình 5 lần xuống ghế và khai bừa.

H: Nguyễn Văn Trung có mặt tại buổi 09/01/2020 tại đó không?

Đ: Trước đó tôi nghe tiếng Trung nhưng sau đó không thấy Trung nữa.

H: Sự việc ba chiến sĩ công an hy sinh có lỗi của bị cáo không?

Đ: Bị cáo hoàn toàn không biết, ba ngày sau mới biết. Nhưng việc này bị cáo có sai nên xin lỗi gia đình nạn nhân.

Luật sư Phương Anh (bảo vệ bị hại, tức ba công an thiệt mạng):

H: Tại buổi hỏi cung có luật sư, bị cáo có bị bức cung không?

Đ: Không.

Luật sư Phan Thị Mai:

H: Mối quan hệ giữa bị cáo và bị cáo Bùi Văn Tuấn?

Đ: Tuấn là con nuôi bị cáo.

H: Bị cáo gọi Tuấn lên làm gì?

Đ: Bị cáo không gọi điện.

H: Sao Tuấn xuất hiện tại nhà ông Kinh?

Đ: Tôi không rõ.

Luật sư Nguyễn Duy Hùng:

H: Đêm 08/01/2020, anh chủ động đến chờ ông Tuyển hay ông Tuyển chủ động đến?

Đ: Ông Tuyển chủ động đến.

H: Anh phân công ông Tuyển làm gì?

Đ: Tôi không phân công.

H: Mục đích làm bom xăng và các công cụ khác?

Đ: Là để bảo vệ đất.

PHỤ LỤC D:
Bản câu hỏi phỏng vấn Bộ trưởng Công an Tô Lâm
xung quanh vụ tấn công ở Đồng Tâm

Đăng trên Luật Khoa tạp chí, ngày 13/01/2020

A. Về sự kiện đêm 09/01/2020

1. Cuộc tấn công mà cơ quan chức năng gọi là “cưỡng chế” đêm 09/01/2020 bắt đầu và kết thúc vào lúc mấy giờ, ở đâu?
2. Có những cá nhân/cơ quan nào ký quyết định cưỡng chế?
3. Thành phần tham gia lực lượng “cưỡng chế” là những đơn vị nào? Tổng số quân tham gia là bao nhiêu?
4. Lực lượng tấn công sử dụng các phương tiện, trang thiết bị gì, kể cả vũ khí và phương tiện chuyên chở?
5. Cơ sở pháp lý của việc sử dụng vũ khí là gì?
6. Phía công an cáo buộc các hộ dân Đồng Tâm “tàng trữ vũ khí, “giết người”. Xin cho biết cụ thể về các công cụ, thiết bị được coi là vũ khí và cách thức tàng trữ? Từ thời điểm nào thì cơ quan chức năng biết việc dân Đồng Tâm “tàng trữ vũ khí”?
7. Nhiều nhân chứng cho biết khu vực Đồng Tâm đã bị cắt điện và bị phá sóng điện thoại, internet vào thời điểm trước khi cuộc tấn công diễn ra. Điều này có đúng không? Nếu có thì tại sao lại có hiện tượng đó?
8. Có hay không việc lực lượng tấn công phá nhà ông Lê Đình Kinh? Nếu có, xin nêu rõ lý do và mô tả cụ thể cách thức triển khai.
9. Phía những hộ dân bị cưỡng chế đất và/hoặc bị xâm nhập gia cư trong đêm 09/01, có phản ứng gì với lực lượng tấn công?
10. Số lượng người dân địa phương tử vong trong đêm 09/01 là bao nhiêu và là những ai? Nguyên nhân khiến họ tử vong là gì?
11. Tại sao thi thể của ông Lê Đình Kinh lại ở trụ sở xã Đồng Tâm? Cơ quan chức năng phát hiện ông Kinh chết vào thời điểm nào, ở đâu và trong hoàn cảnh như thế nào? Tại sao ông Kinh bị mổ tử thi? Kết luận của cơ quan pháp y sau khi mổ tử thi là gì? Nhiều nhân chứng cho biết có vết đạn bắn vào tim và đầu ông Kinh. Điều này có đúng không? Nếu có thì tại sao ông Kinh trúng đạn? Ai là người đã bắn ông Kinh?

12. Căn cứ vào thông tin từ Bộ Công an, lực lượng tấn công có thiệt hại về nhân mạng. Xin cho biết cụ thể số lượng chiến sĩ tử vong và nguyên nhân? Cho biết tên tuổi, đơn vị, chức vụ của họ?
13. Có bao nhiêu người bị bắt trong đêm 09/01/2020 và là những ai? Những người này hiện đang ở đâu, trong tình trạng như thế nào? Họ có được tiếp cận luật sư, gia đình, và được chăm sóc y tế (theo quy định của luật pháp Việt Nam và các tiêu chuẩn nhân quyền quốc tế)?
14. Ước tính thiệt hại tài sản của các hộ gia đình trong diện bị tấn công đêm 09/01 là bao nhiêu? Thiệt hại vật chất của phía lực lượng tấn công? Nguồn tin của chúng tôi cho biết gia đình ông Lê Đình Kinh mất cả kết tiền và ô-tô riêng, điều này được giải thích như thế nào?

B. Về hoạt động tác nghiệp của báo chí

1. Có hay không việc Bộ Công an ngăn chặn báo chí tác nghiệp tại hiện trường cũng như kiểm soát việc đưa tin của báo chí?
2. Những cơ quan báo chí nào “được phép” tiếp cận hiện trường và tác nghiệp?
3. Có những tiêu chuẩn nào để một cơ quan báo chí được tiếp cận hiện trường và tác nghiệp?
4. Cơ quan nào là đơn vị xét duyệt và cấp phép? Căn cứ pháp lý cho việc này?
5. Thông tin dày đặc trên các trang mạng “Cảnh Sát Cơ Động”, “PK-KQ Channel”, “Hội Đồng Hương Hà Tĩnh” ... theo hướng buộc tội dân Đồng Tâm “khủng bố”, “giết người”, “tàng trữ vũ khí”, “chống người thi hành công vụ”, “phản quốc”. Xin cho biết Bộ Công an có cung cấp thông tin cho các trang mạng trên hay không? Quan điểm của họ có phải quan điểm chính thức của Bộ Công an không?
6. Cho đến giờ phút này (16h50 ngày 11/01/2020), theo nguồn tin của chúng tôi, khu vực xã Đồng Tâm vẫn bị cơ quan chức năng bố trí lực lượng bao vây, canh phòng cẩn mật, đặt trong tình trạng nội bất xuất ngoại bất nhập. Vì sao?

C. Về cơ sở pháp lý xung quanh vụ tấn công

1. Công bố các hồ sơ pháp lý xung quanh mảnh đất 59 hecta (mà người Đồng Tâm gọi là “cánh đồng Sênh”).
2. Công bố hồ sơ dự án “sân bay Miếu Môn” qua các giai đoạn.
3. Công bố văn bản quyết định tiến hành vụ “cưỡng chế” đêm 09/01/2020.

PHỤ LỤC E: Những câu hỏi sau phiên tòa sơ thẩm

*Trích từ “Phản đối bản án bất công trong phiên tòa Đồng Tâm” – kiến nghị online của nhóm Công dân Hành động, ngày 14/9/2020*¹²⁰

Đây là một bản án bất công, được tuyên trong một phiên tòa bất công, khi mà hàng loạt vấn đề nghiêm trọng đã bị Hội đồng Xét xử phớt lờ:

1. *Thửa đất đang tranh chấp tại cánh đồng Sênh là đất nông nghiệp hay đất quốc phòng?*

Tính pháp lý của thửa đất 59 ha ở cánh đồng Sênh, xã Đồng Tâm, huyện Mỹ Đức, thành phố Hà Nội chưa được làm rõ rằng đây là đất nông nghiệp hay đất quốc phòng, trong khi các tranh chấp đất đai xảy ra tại đây là nguyên nhân trực tiếp dẫn đến sự cố ngày 09/01/2020;

2. *Một số bị can bị truy tố với tội “chống người thi hành công vụ”, vậy “công vụ” ở đây cụ thể là gì?*

Tính pháp lý của việc lực lượng Cảnh sát cơ động Hà Nội và lực lượng Công an thành phố Hà Nội tiến vào Đồng Tâm đêm 08/01 và rạng sáng ngày 09/01/2020 hoàn toàn chưa được làm rõ. Văn bản nào là cơ sở pháp lý để lực lượng công an tiến vào Đồng Tâm trong đêm? Cấp nào quyết định và ai là người thi hành quyết định ấy?

3. *Vì sao ông Lê Đình Kinh lại bị đột nhập tư gia và bị bắn lúc nửa đêm, khi mà ông đang ở tại chính ngôi nhà của ông?*

Theo bản Kết luận Điều tra ghi rằng Tổ công tác “áp sát cửa ngách sau nhà Lê Đình Kinh” và “phát hiện ông Lê Đình Kinh đang cầm 1 quả lựu đạn” nên đã bắn chết ông. Tuy nhiên, vào thời điểm này, ông Lê Đình Kinh đang ở tại nhà của ông, cũng không phải là bị can trong bất cứ vụ án nào. Vậy, căn cứ vào văn bản nào mà lực lượng cảnh sát được phép đột nhập chỗ ở của ông và bắn ông? Đồng thời, theo lời khai của ông Bùi Viết Hiếu và các bị cáo khác tại phiên tòa xét xử sơ thẩm, ông Lê Đình Kinh không cầm trong tay bất cứ một quả lựu đạn nào.

4. *Lý do nào dẫn tới cái chết của ba cảnh sát? Công lý cho họ ở đâu, khi cơ quan điều tra không thực nghiệm điều tra vụ án để làm rõ cái chết của họ?*

Tại phiên tòa xét xử sơ thẩm, lời khai cũng như câu trả lời của các bị cáo bất nhất với kết quả giám định được ghi trong Cáo trạng. Hơn nữa, cơ quan có thẩm quyền chưa thực nghiệm điều tra vụ án, trong khi bốn người đã thiệt mạng trong vụ việc cực kỳ nghiêm trọng này.

5. *Vì sao một số luật sư không được tiếp cận bị can trong quá trình điều tra? Tại sao tòa không trả hồ sơ để điều tra lại, khi 19 bị cáo thể hiện trước tòa rằng họ bị bức cung, nhục hình?*

Việc điều tra, truy tố có dấu hiệu vi phạm nghiêm trọng trình tự thủ tục tố tụng, khi các luật sư bào chữa không được tiếp cận một số bị can trong quá trình điều tra. Đồng thời, có dấu hiệu bức

¹²⁰ https://secure.avaaz.org/community_petitions/en/toa_an_nhan_dan_thanh_pho_ha_noi_phan_doi_ban_an_bat_cong_trong_phien_toa_dong_tam/

cung, nhục hình trong quá trình điều tra, dựa trên các hình ảnh bị can xuất hiện trong thời gian tạm giam (hình ảnh bốn bị can Nguyễn Văn Tuyển, Mai Thị Phần, Bùi Viết Hiếu, Bùi Viết Tiến được đăng tải trên bản tin đài truyền hình VTV1 ngày 13/01/2020) và theo câu trả lời của các bị cáo tại phiên tòa xét xử sơ thẩm ngày 09/9/2020 (trả lời luật sư, ông Lê Đình Công nói rằng ông “bị đánh mười ngày như một” sau khi bị bắt; thêm vào đó, khi Luật sư Đặng Đình Mạnh hỏi cùng lúc 29 bị cáo rằng “sau khi xảy ra sự kiện, bị cáo nào không bị đánh đập thì giơ tay lên”, có tất cả 10 trong tổng số 29 người đã giơ tay).

Chính vì năm vấn đề nghiêm trọng nêu trên chưa được làm rõ, chúng tôi mạnh mẽ phản đối bản án bất công mà Tòa án đã tuyên.

Chúng tôi kêu gọi công lý cho 4 người đã thiệt mạng không rõ nguyên do trong sự cố 9/1/2020.

Chúng tôi kêu gọi công lý cho 29 người dân Đồng Tâm bị tuyên án trong một bản án đầy dấu hiệu oan sai.

Chúng tôi kêu gọi tất cả công dân Việt Nam cùng hành động vì công lý và sát cánh cùng những người thấp cổ bé họng.

Lê Đình Kinh (1936-2020)

In his lifetime, Kinh was a peasant farmer, a revolutionary soldier who had fought against the Americans, a Communist Party member at 20, head of police in his village, and both party secretary and chairman of the village's Party committee in the 1980s. He had been a loyal Communist Party member for more than 58 years.

Sinh thời, ông Kinh từng là một người lính đánh Mỹ, vào đảng Cộng sản Việt Nam từ khi mới ngoài 20 tuổi, là trưởng công an xã, bí thư chi bộ xã, chủ tịch xã những năm 80 của thế kỷ trước. Ông là một đảng viên cộng sản trung kiên, với hơn 58 năm tuổi đảng.

“

Tại sao có luật pháp mà không thi hành? Tại sao không bắt bố Nổi đảng hoàng, mà lại lừa ra đồng đánh gãy chân bố Nổi .

Bùi Thị Nổi,

Con nuôi ông Lê Đình Kinh

Bị cáo trong vụ án Đồng Tâm nói hôm 8/9

